

Wspólne Uszczegółowienie

**Programu Operacyjnego Współpracy
Transgranicznej**

Polska – Saksonia

2007 - 2013

CCI-Code 2007CB163PO018
Wersja z dnia 27 września 2012 roku

Impressum

Niniejsze

Wspólne Uszczegółowienie
Programu Operacyjnego
Współpracy Transgranicznej Polska – Saksonia 2007-2013

zostało opracowane przez Saksońskie Ministerstwo Gospodarki, Pracy i Transportu oraz polskie Ministerstwo Rozwoju Regionalnego.

Wydawca:

Saksońskie Ministerstwo Gospodarki, Pracy i Transportu Referat 54 – Instytucja Zarządzająca

Data: 27 września 2012 r.

2

Spis treści

IMPRESSUM	2
SPIS TREŚCI	3
WYKAZ SKRÓTÓW	6
SŁOWNICZEK TERMINÓW	7
I. CZĘŚĆ OGÓLNA	9
1. Podstawa prawna / Cel wsparcia	9
1.1. Podstawy prawne	9
2. Przedmiot wsparcia	11
1. Oś priorytetowa 1 – Rozwój transgraniczny	11
2. Oś priorytetowa 2 – Transgraniczna integracja społeczna	11
3. Beneficjenci i obszar wsparcia	12
3.1. Beneficjenci	12
3.2. Obszar wsparcia	12
4. Warunki uzyskania wsparcia	13
4.1. Kontekst transgraniczny	13
4.2. Zastosowanie zasady Partnera Wiodącego	14
4.3. Wymogi dotyczące finansowania projektu	14
5. Rodzaj i wysokość wsparcia	14
5.1. Rodzaj wsparcia	14
5.2. Wysokość wsparcia	15
5.3. Zasady dotyczące kwalifikowalności wydatków	15
5.4. Wydatki kwalifikowalne	18
5.5. Wydatki niekwalifikowalne	24
6. Inne postanowienia	24
6.1. Okres przechowywania dowodów	24
6.2. Zasada jawności projektów	25
6.3. Obowiązki publikacji i promocji	25
6.4. Umowa partnerska	25
6.5. Okres trwałości	25
6.6. Zapewnienie finansowania	25

6.7.	Przekazywanie środków wsparcia podmiotom zewnętrznym	25
7.	Procedura	26
7.1.	Przygotowanie wniosku o dofinansowanie	26
7.2.	Doradztwo i szkolenia na rzecz beneficjentów	26
7.3.	Wypełnianie wniosku	26
7.4.	Złożenie wniosku o dofinansowanie	26
7.5.	Korespondencja z wnioskodawcą	28
7.6.	Ocena wniosku o dofinansowanie pod względem specyfiki programu	28
7.7.	Rejestracja wniosku	28
7.8.	Ocena formalno-prawna i merytoryczna	28
7.9.	Ocena jakości transgranicznej	30
7.10.	Przygotowanie decyzji w sprawie wniosku o dofinansowanie	31
7.11.	Podejmowanie uchwały w sprawie wniosku o dofinansowanie	31
7.12.	Komunikat w sprawie uchwały	31
7.13.	Kontrola z art. 16 Rozporządzenia (WE) nr 1080/2006	32
7.14.	Wypłata środków	33
7.15.	Zakończenie projektu	33
7.16.	Zmiana umowy o dofinansowanie	34
8.	Wejście w życie	34
II.	CZĘŚĆ SZCZEGÓŁOWA	35
1.	Oś priorytetowa 1 – Rozwój Transgraniczny	35
1.1.	Dziedzina Wsparcia 1 – Gospodarka i nauka	35
1.2.	Dziedzina wsparcia 2 – Turystyka i działalność uzdrowiskowa	44
1.3.	Dziedzina wsparcia 3 – Transport i komunikacja	55
1.4.	Dziedzina wsparcia 4 – Środowisko przyrodnicze	61
1.5.	Dziedzina wsparcia 5 – Ład przestrzenny i planowanie regionalne	67
2.	Oś priorytetowa 2 – Transgraniczna integracja społeczna	69
2.1.	Dziedzina wsparcia 1 – Kształcenie i szkolenie	69
2.2.	Dziedzina wsparcia 2 – Kultura i sztuka	74
2.3.	Dziedzina wsparcia 3 – Infrastruktura społeczna	81
2.4.	Dziedzina wsparcia 4 – Bezpieczeństwo publiczne	86
2.5.	Dziedzina wsparcia 5 – Rozwój współpracy partnerskiej	90
2.6.	Dziedzina wsparcia 6 – Fundusz Małych Projektów	92
	CZĘŚĆ III - ZAŁĄCZNIK	94
	Zasada Partnera Wiodącego	94

Załącznik nr 1 Kryteria wyboru projektów	96
Załącznik nr 2 Obowiązki związane z informacją i promocją	101

Wykaz skrótów

AfA	Amortyzacja
ANBestP	Postanowienia Ogólne dotyczące dofinansowania projektów (Allgemeine Nebenbestimmungen für Zuwendungen zur Projektförderung)
BiR	Badania i Rozwój
EWWiS	Europejska Wspólnota Węgla i Stali
FMP	Fundusz Małych Projektów
IC	Instytucja Certyfikująca
IZ	Instytucja Zarządzająca
LSF	Urząd Krajowy ds. Podatków i Finansów (Landesamt für Steuern und Finanzen)
MRR	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego
ÖPNV	Miejscowa publiczna komunikacja osobowa (Öffentlicher Personennahverkehr)
PKW	Samochód osobowy (Personenkraftwagen)
RO	Rozporządzenie
SAB	Saksoński Bank Odbudowy – Bank Wsparcia (Sächsische Aufbaubank – Förderbank)
SäHO	Saksońska Ustawa Budżetowa (Sächsische Haushaltsordnung)
SMF	Saksońskie Ministerstwo Finansów
SMI	Saksońskie Ministerstwo Spraw Wewnętrznych (Sächsisches Staatsministerium des Innern)
SMUL	Saksońskie Ministerstwo Środowiska i Rolnictwa
SMWA	Saksońskie Ministerstwo Gospodarki, Pracy i Transportu
TMGS	Spółka Turystyka Marketing (Tourismus Marketing Gesellschaft)
VwV	Przepisy administracyjne (Verwaltungsvorschrift)
WE	Wspólnota Europejska
WST	Wspólny Sekretariat Techniczny

Słowniczek terminów

- Fundusz Małych Projektów

W ramach Funduszu Małych Projektów każdorazowo wsparcie mogą otrzymać projekty o wartości dofinansowania do 15 000 euro lub w przypadku spełnienia kryterium wspólnego finansowania - projekty maksymalnie do 34 000 euro, które służą pielęgnowaniu i intensyfikowaniu transgranicznej wymiany informacji, komunikacji oraz współpracy pomiędzy obywatelami, stowarzyszeniami i instytucjami na wspólnym obszarze wsparcia, a także służą wzmacnianiu identyfikacji mieszkańców ze wspólnym obszarem wsparcia. Fundusz Małych Projektów wdrażany jest w porozumieniu przez saksońską i polską część Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa jak również przez polską część Euroregionu Sprewa-Nysa-Bóbr. Szczegółowe uregulowania zapisane są we Wspólnym Dokumentie Wdrożeniowym dla Funduszu Małych Projektów.

- Kontrolerzy z art. 16

Kontroler z art. 16 Rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 przed wypłatą środków sprawdza i potwierdza w ciągu trzech miesięcy prawidłowość i zgodność z prawem wydatków zgłoszonych przez partnerów współpracy. Ponadto przeprowadza on kontrolę na miejscu. Funkcję kontrolerów z art. 16 pełnią

- dla niemieckich partnerów współpracy – SAB,
- dla polskich partnerów współpracy – właściwy urząd wojewódzki,

- Instytucja Certyfikująca (IC)

Instytucja w Programie odpowiadająca w szczególności za opracowanie i przedłożenie Komisji Europejskiej poświadczonych deklaracji wydatków i wniosków o płatność. Funkcję Instytucji Certyfikującej pełni Saksońskie Ministerstwo Gospodarki, Pracy i Transportu.

- Instytucja Pośrednicząca dla Instytucji Certyfikującej

Instytucja Pośrednicząca Instytucji Certyfikującej mieści się w SAB. Dokonuje ona sprawdzenia wniosków o płatność polskich i saksońskich Partnerów Wiodących oraz dokonuje na ich rzecz płatności.

- Nazewnictwo przedmiotów wsparcia

np. 1.1.1.

1. oś priorytetowa

1. dziedzina wsparcia

1. działanie

- Partnerzy projektu

Partnerami projektu są partnerzy zaangażowani w realizację projektu, którzy nie są Partnerem Wiodącym.

- **Partner Wiodący**
Każdy projekt posiada Partnera Wiodącego odpowiedzialnego za całkowitą koordynację, zarządzanie oraz sprawozdawczość, a także za realizację projektu. Definicja Partnera Wiodącego znajduje się w Części III Uszczegółowienia.
- **Partnerzy współpracy**
Partnerami współpracy określa się ogół partnerów zaangażowanych w projekcie tzn. zarówno Partnera Wiodącego jak i partnera/partnerów projektu.
- **Umowa o dofinansowanie**
Umowa o dofinansowanie reguluje kwestie prawne dotyczące zatwierdzenia projektu. Jest ona zawierana pomiędzy SAB, reprezentowanym przez WST a Partnerem Wiodącym.
- **Umowa partnerska**
Partner Wiodący i partner/-rzy projektu ustalają w umowie partnerskiej sposób współdziałania przy realizacji wspólnego projektu.
- **Wspólny Sekretariat Techniczny (WST)**
WST zostały utworzony przez IZ w porozumieniu z MRR w Saksońskim Banku Odbudowy – Banku Wsparcia w Dreźnie. W procesie wdrażania Programu WST wykonuje w szczególności zadania opisane w dokumencie programowym, służące wspieraniu Instytucji Zarządzającej, np. doradztwo i wspieranie partnerów współpracy, rejestracja wniosków o dofinansowanie oraz ich ocena pod względem specyfiki programu oraz koordynacja oceny merytorycznej, jak również obsługa przyznawania wsparcia.

Komórka obsługująca przyznawanie wsparcia stanowi część WST zgodnie z uchwałą Komitetu Monitorującego.

I. Część Ogólna

1. Podstawa prawna / Cel wsparcia

Wolny Kraj Związkowy Saksonia oraz Rzeczpospolita Polska udzielają – zgodnie z założeniami Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Polska – Saksonia 2007-2013, realizowanego w ramach Celu „Europejska Współpraca Terytorialna“ oraz niniejszego Wspólnego Uszczegółowienia Programu – wsparcia projektom służącym rozwojowi współpracy transgranicznej w ramach następujących osi priorytetowych:

- Rozwój transgraniczny
- Transgraniczna integracja społeczna.

Wsparcie udzielone zostaje jedynie wówczas, gdy wspierany projekt jest ukierunkowany na zdefiniowany w Programie cel transgraniczny oraz można oczekiwać jego efektywnej realizacji.

Roszczenia prawne dotyczące otrzymania wsparcia nie są możliwe. Sprawdzenie kwalifikowalności projektów i przyznanie wsparcia w umowie o dofinansowanie następują na podstawie Programu Operacyjnego, niniejszego Wspólnego Uszczegółowienia Programu, jak również w ramach dostępnych środków w Programie oraz komplementarnych środków pochodzących z budżetu państwa i landu (w przypadku Wolnego Kraju Związkowego Saksonia). Fakt otrzymania wsparcia nie oznacza prawa do dalszych roszczeń w następnych latach ani z tytułu raz udzielonego wsparcia ani odnośnie do jego wysokości.

1.1. Podstawy prawne

Wsparcie udzielane jest zgodnie z

- odpowiednimi przepisami wspólnotowymi, w szczególności z:
  - Rozporządzeniem Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającym przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającym Rozporządzenie (WE) nr 1260/1999 (Dz. U. L 210, str. 25), zmienionym rozporządzeniem (WE) nr 284/2009 (Dz. U. L 94, str.10),
  - Rozporządzeniem (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i uchylającym Rozporządzenie (WE) nr 1783/1999 (Dz. U. L 210, str. 1), zmienionym Rozporządzeniem (WE) nr 397/2009 (Dz. U. L 126, str.3)
  - Rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1828/2006 z dnia 8 grudnia 2006 r. ustanawiającym szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności oraz rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (Dz. U. L 371 str.1), zmienionym Rozporządzeniem (WE) nr 846/2009 (Dz. U. L 250, str.1)
  - Rozporządzenie Rady (WE) nr 1341/2008 z dnia 18 grudnia 2008 r. zmieniające Rozporządzenie (WE) nr 1083/2006 ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności w odniesieniu do niektórych projektów generujących dochody.

- wspólnym Programem Operacyjnym Współpracy Transgranicznej Polska – Saksonia 2007-2013 (CCI-Code: 2007CB163PO018),
- Wspólnym Uszczegółowieniem Programu,
- Wytycznymi krajowymi dotyczącymi kwalifikowania wydatków i projektów w ramach programów współpracy transgranicznej Europejskiej Współpracy Terytorialnej realizowanych z udziałem Polski w latach 2007-2013 (w przypadku polskich partnerów współpracy),
- przepisami dotyczącymi pomocy publicznej, o ile znajdują one zastosowanie, w szczególności z:
  - Rozporządzeniem Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008 r. uznającym niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) (Dz. U. L 214, str. 3),
  - Rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1998/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu do pomocy de minimis (Dz. U. L 379 z 28.12.2006, str. 5-10),
  - Rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1857/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu w odniesieniu do pomocy państwa dla małych i średnich przedsiębiorstw prowadzących działalność związaną z wytwarzaniem produktów rolnych oraz zmieniającym rozporządzenie (WE) nr 70/2001 (Dz.U. L 358 z 16.12.2006, str. 3-21).

w obowiązującym brzmieniu.

Ponadto wsparcie przyznawane jest zgodnie z §§ 23 i 44 Ustawy Budżetowej Wolnego Kraju Związkowego Saksonia (Sächsische Haushaltsordnung – SÄHO, SächsGVBl. 2001, str. 154, w obowiązującym brzmieniu), jak również z zapisami odpowiednich przepisów administracyjnych Saksońskiego Ministerstwa Finansów w obowiązującym brzmieniu wraz z postanowieniami szczegółowymi wymienionymi w dalszej części Uszczegółowienia.

Przestrzeganie przepisów wspólnotowych dotyczących pomocy publicznej

W ramach oceny merytorycznej WST we współpracy z Ministerstwem Rozwoju Regionalnego – Departamentem Współpracy Terytorialnej (ewentualnie przy udziale właściwych podmiotów zewnętrznych po stronie polskiej) sprawdza, czy projekt ubiegający się o dofinansowanie (tj. cały projekt, a nie części poszczególnych partnerów współpracy) jest zgodny z przepisami wspólnotowymi dotyczącymi pomocy publicznej. Należy przy tym opierać się z jednej strony na rodzaju projektu a z drugiej strony na formie prawnej poszczególnych partnerów współpracy.

Zgodnie z art. 87 ust. 1 Traktatu WE projekt stanowi pomoc publiczną, jeśli m.in. narusza konkurencyjność, tzn. w przypadku, gdy partner współpracy, jako uczestnik wolnego przepływu towarów i usług otrzymując dofinansowanie może uzyskać przewagę nad innymi konkurencyjnymi partnerami gospodarczymi. Projekty stanowiące pomocą publiczną są z reguły niekwalifikowalne, chyba że spełnione są przesłanki rozporządzeń wspólnotowych o pomocy publicznej wymienionych w punkcie 1.1.

Jeśli spełnione są warunki zawarte w rozporządzeniach wspólnotowych o pomocy publicznej, to projekt może uzyskać dofinansowanie, jeśli uwzględnione zostaną postanowienia wynikające z rozporządzeń wspólnotowych o pomocy publicznej wymienionych w punkcie 1.1, co z zasady oznacza zmniejszenie kwoty dofinansowania. Jeśli

projekt kwalifikuje się do wsparcia w oparciu o kilka rozporządzeń wspólnotowych o pomocy publicznej, należy zastosować przepis najkorzystniejszy dla projektu.

2. Przedmiot wsparcia

Dofinansowanie mogą uzyskać projekty służące rozwojowi transgranicznych działań gospodarczych, kulturalnych, społecznych i ekologicznych poprzez realizację wspólnych przedsięwzięć trwałego rozwoju terytorialnego, w tym projektów współpracy. Należą do nich m.in. projekty służące integracji rynku pracy, wspieraniu lokalnych inicjatyw w dziedzinie zatrudnienia, równego traktowania kobiet i mężczyzn, równości szans, szkolenia oraz integracji społecznej, a także projekty dotyczące dziedziny BiR ukierunkowane na wspólny rozwój i wykorzystanie potencjału ludzkiego i placówek badawczo-rozwojowych.

Poniżej wymienione zostały osie priorytetowe, dziedziny wsparcia oraz działania transgraniczne, w ramach których możliwe jest otrzymanie wsparcia. Poszczególne przedmioty wsparcia zostały wymienione w II części – Części szczegółowej tego dokumentu. Katalog przedmiotów wsparcia jest katalogiem zamkniętym. Projekty Pomocy Technicznej nie są przedmiotem Wspólnego Uszczegółowienia

1. Oś priorytetowa 1 – Rozwój transgraniczny

- 1.1. Dziedzina wsparcia 1 – Gospodarka i nauka**
  - 1.1.1. Intensyfikacja / wspieranie kontaktów gospodarczych i/lub naukowych
  - 1.1.2. Poprawa warunków dla rozwoju przedsiębiorczości
  - 1.1.3. Rozwój gospodarczy poprzez wymianę wiedzy (BiR)
  - 1.1.4. Działania marketingowe
- 1.2. Dziedzina wsparcia 2 – Turystyka¹ i działalność uzdrowiskowa**
  - 1.2.1. Poprawa i rozwój infrastruktury turystycznej
  - 1.2.2. Opracowanie koncepcji rozwojowych na rzecz turystyki trwałej na wspólnym obszarze przygranicznym
  - 1.2.3. Poprawa jakości usług w sektorze turystycznym
  - 1.2.4. Oferta turystyczna i system informacyjny
  - 1.2.5. Działania w dziedzinie uzdrowiskowej
- 1.3. Dziedzina wsparcia 3 - Transport i komunikacja**
  - 1.3.1. Działania w zakresie infrastruktury transportowo - komunikacyjnej
  - 1.3.2. Działania w zakresie społeczeństwa informacyjnego
- 1.4. Dziedzina wsparcia 4 – Środowisko przyrodnicze**
  - 1.4.1. Ochrona i poprawa stanu środowiska przyrodniczego
  - 1.4.2. Wspieranie współpracy w dziedzinie środowiska przyrodniczego
- 1.5. Dziedzina wsparcia 5 – Ład przestrzenny i planowanie regionalne**
  - 1.5.1. Współpraca w dziedzinie ładu przestrzennego i planowania regionalnego

2. Oś priorytetowa 2 – Transgraniczna integracja społeczna

- 2.1. Dziedzina wsparcia 1 – Kształcenie² i szkolenie**
  - 2.1.1. Projekty kształcenia transgranicznego w kontekście gospodarki i życia społecznego
  - 2.1.2. Transgraniczne projekty edukacyjne
- 2.2. Dziedzina wsparcia 2 – Kultura i sztuka**
  - 2.2.1. Poprawa oraz rozwój infrastruktury kulturalnej
  - 2.2.2. Oferta w dziedzinie kultury i sztuki
  - 2.2.3. Wspieranie transgranicznej dostępności do dziedzictwa kulturowego

¹ Należy tu również turystyka wiejska

² Z uwzględnieniem kształcenia w dziedzinach gospodarki leśnej i wiejskiej

- 2.3. Dziedzina wsparcia 3 – Infrastruktura społeczna**
  - 2.3.1. Ochrona zdrowia
  - 2.3.2. Wspieranie placówek i projektów socjalnych
- 2.4. Dziedzina wsparcia 4 – Bezpieczeństwo publiczne**
  - 2.4.1. Działania transgraniczne w zakresie bezpieczeństwa publicznego
  - 2.4.2. Transgraniczne koncepcje w dziedzinie ratownictwa, ochrony przed katastrofami i ochrony przeciwpożarowej
- 2.5. Dziedzina wsparcia 5 – Rozwój współpracy partnerskiej**
  - 2.5.1. Rozwój współpracy
- 2.6. Dziedzina wsparcia 6 – Fundusz Małych Projektów**
  - 2.6.1. Zarządzanie i wdrażanie wspólnego Funduszu Małych Projektów
  - 2.6.2. Gospodarowanie budżetem Funduszu Małych Projektów

3. Beneficjenci i obszar wsparcia

3.1. Beneficjenci

Do składania wniosków uprawnieni są partnerzy współpracy określani w Części II – Części szczegółowej. Spośród partnerów współpracy przynajmniej jeden musi mieć swoją siedzibę na terytorium Republiki Federalnej Niemiec a drugi na terenie Rzeczypospolitej Polskiej (woj. dolnośląskiego lub woj. lubuskiego³ albo być członkiem Stowarzyszenia Gmin Rzeczypospolitej Polskiej Euroregionu Sprewa-Nysa-Bóbr lub Stowarzyszenia Gmin Polskich Euroregionu Nysa). Mogą oni być zarówno Partnerami Wiodącymi jak i partnerami projektu. Wyjątki od tej zasady zostały ujęte w części II - Części szczegółowej.

Przedsiębiorstwa nie odpowiadające definicji mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw zgodnie z zapisami Załącznika nr 1 do rozporządzenia 800/2008 (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) są wyłączone z możliwości uzyskania wsparcia. Nie dotyczy to przedsiębiorstw będących w całości własnością podmiotów prawa publicznego (jednostek państwowych i jednostek samorządowych).

Beneficjenci, którzy nie zastosowali się do wezwania do zwrotu środków na podstawie wcześniejszej decyzji Komisji o stwierdzeniu niezgodności z prawem i niezgodności pomocy ze wspólnym rynkiem, zostają wykluczeni z możliwości otrzymania wsparcia.

Ponadto nie mogą otrzymać dofinansowania przedsiębiorstwa posiadające trudności w rozumieniu art. 1 ustęp 6 lit. c) oraz ustęp 7 rozporządzenia WE nr 800/2008.

Inne wyjątki od tej zasady zostały ujęte w Części II – Części szczegółowej

3.2. Obszar wsparcia

Dofinansowany projekt musi wykazywać bezpośrednie pozytywne oddziaływanie na obszar wsparcia Programu. Obszar wsparcia w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Polska – Saksonia 2007-2013 stanowią:

- 3.2.1. Dla Wolnego Kraju Związkowego Saksonia⁴

³ Po polskiej stronie wyjątek stanowią beneficjenci z woj. dolnośląskiego i lubuskiego należący do sektora finansów publicznych, którzy prowadzą działalność na obszarze wsparcia, ale ze względu na swoją formę prawną (np. oddziały zamiejscowe) oraz ze względu na obowiązujące uregulowania formalno-prawne nie mogą samodzielnie zaciągać zobowiązań finansowych, a jedynie za pośrednictwem osoby upoważnionej spoza obszaru wsparcia.

⁴ Stan terytorium na dzień 01.08.2008 r.

Obszar wsparcia:

Powiat Görlitz (w którego skład wchodzi dawne powiaty: Niederschlesischer Oberlausitzkreis i Löbau – Zittau, jak również dawne miasto na prawach powiatu Görlitz).

Obszar wsparcia według reguły elastyczności:⁵:

Powiat Bautzen (w skład którego wchodzi dawne powiaty: Kamenz i Bautzen jak również dawne miasto na prawach powiatu Hoyerswerda).

3.2.2. Dla Rzeczypospolitej Polskiej

W województwie dolnośląskim: podregion jeleniogórsko-wałbrzyski tj. powiaty zgorzelecki, bolesławiecki, lubański, lwówecki, złotoryjski, jeleniogórski, kamiennogórski, jaworski, wałbrzyski, świdnicki, ząbkowicki, kłodzki, dzierzoniowski, strzeliński jak również miasto na prawach powiatu Jelenia Góra,

w województwie lubuskim: podregion zielonogórski, tzn. powiaty żarski, żagański, krośnieński, zielonogórski, nowosolski, wschowski, świebodziński jak również miasto na prawach powiatu Zielona Góra.

Dodatkowo dla obszaru wsparcia po polskiej stronie obowiązuje następujące ograniczenie - w przypadku realizacji projektów infrastrukturalnych (infrastruktura drogowa i infrastruktura związana z ochroną środowiska) dla zapewnienia efektu transgranicznego obszar wsparcia obejmuje po stronie polskiej wyłącznie następujące obszary:

- obszary przygraniczne województwa dolnośląskiego, tzn. powiaty zgorzelecki, bolesławiecki, lubański, lwówecki, złotoryjski, jeleniogórski oraz miasto na prawach powiatu Jelenia Góra,
- obszary przygraniczne województwa lubuskiego, tj. powiaty żarski i żagański.

4. Warunki uzyskania wsparcia

4.1. Kontekst transgraniczny

Wspierane są wyłącznie projekty, w ramach których polscy i niemieccy partnerzy współpracują ze sobą na co najmniej dwa z czterech sposobów. Kryteria oceny współpracy transgranicznej zawiera Część III Wspólnego Uszczegółowienia.

4.1.1. Wspólne planowanie

Projekt przygotowany jest wspólnie z partnerem z sąsiedniego kraju dzięki działaniom koordynacyjnym (np. regularnym spotkaniom) służącym:

- nawiązaniu i podtrzymaniu kontaktu oraz wymianie informacji,
- wspólnym ustaleniom dotyczącym przygotowań do realizacji projektu,
- aktywnemu wzajemnemu włączaniu partnerów współpracy w cały proces planowania projektu.

4.1.2. Wspólna realizacja

Działania projektowe polskich i niemieckich partnerów współpracy są merytorycznie i czasowo ze sobą powiązane.

4.1.3. Wspólne finansowanie

⁵ Na projekty, które są realizowane na tym obszarze może zostać przeznaczonych maksymalnie 20 % środków Programu.

Finansowanie projektu następuje przez polskich i niemieckich partnerów współpracy.

4.1.4. Wspólny personel

Polscy i niemieccy partnerzy współpracy powołują i/lub zatrudniają wspólny personel lub wspólny zespół projektowy do wykonywania zadań związanych z realizacją projektu. po obu stronach granicy.

Projekty spełniające wyżej wymienione warunki mogą być realizowane w jednym państwie, pod warunkiem że zostały przedstawione przez partnerów projektu pochodzących z obydwu państw.

Na wezwanie WST partnerzy współpracy za pośrednictwem Partnera Wiodącego są zobowiązani do przedstawienia dowodów dokumentujących wybrany rodzaj współpracy np. protokół wynikowy, zakres obowiązków pracowników zaangażowanych w projekt. Szczególnie dotyczy to wspólnego planowania projektu.

4.2. Zastosowanie zasady Partnera Wiodącego

Dla każdego projektu partnerzy współpracy wyznaczają Partnera Wiodącego, odpowiedzialnego za złożenie wniosku, realizację i rozliczenie finansowe projektu. Partner Wiodący dba, o to, by wydatki poniesione przez partnerów projektu miały związek z jego realizacją oraz zostały potwierdzone przez właściwych kontrolerów z art.16. Odpowiada również za sporządzenie i złożenie wniosków o płatność, a także za przekazanie wkładu EFRR poszczególnym partnerom projektu. Partner Wiodący ponosi całkowitą odpowiedzialność organizacyjną, merytoryczną i finansową za projekt i jest dla SAB wyłącznym partnerem do kontaktu.

W ramach umowy partnerskiej Partner Wiodący uzgadnia warunki współpracy pomiędzy sobą a partnerem/partnerami projektu.⁶ Niezależnie od odpowiedzialności Partnera Wiodącego każdy z partnerów projektu uczestniczących w projekcie samodzielnie ponosi odpowiedzialność w przypadku wystąpienia nieprawidłowości jak również w przypadku kwot nienależnie wypłaconych w związku ze zgłoszonymi przez siebie wydatkami.

4.3. Wymogi dotyczące finansowania projektu

Wydatki związane z projektem muszą pozostawać w proporcjonalnym stosunku do możliwości finansowych Programu (w odniesieniu do indykatywnego podziału dofinansowania wspólnotowego dla osi priorytetowych – tabela 3 Programu Operacyjnego), jak również do efektów transgranicznych. Wydatki ponoszone w ramach projektu muszą odpowiadać średnim cenom rynkowym obowiązującym na obszarze wsparcia w okresie realizacji projektu.

5. Rodzaj i wysokość wsparcia

5.1. Rodzaj wsparcia

Wsparcie udzielane jest w postaci częściowego dofinansowania projektu w drodze refundacji w formie bezzwrotnej dotacji. Wnioskowana wysokość dofinansowania projektu ze środków EFRR musi wynosić więcej niż 34.000 euro.

Projekty o wysokości dofinansowania z EFRR poniżej 34 000 euro mogą być składane jedynie do Funduszu Małych Projektów. Szczegółowe zasady regulują zapisy zawarte we Wspólnym Dokumencie Wdrożeniowym dla Funduszu Małych Projektów.

⁶ Szczegółowy opis zadań dotyczący Partnera Wiodącego zawiera część III – Wspólnego Uszczegółowienia

5.2. Wysokość wsparcia

- 5.2.1. Wsparcie może wynosić do 85% wydatków uznanych za kwalifikowalne ze środków EFRR.
- 5.2.2. W przypadku projektów, dla których zastosowanie mają zasady dotyczące udzielania pomocy publicznej, wysokość dofinansowania zmniejsza się zgodnie z właściwymi rozporządzeniami dotyczącymi wyłączeń blokowych.
- 5.2.3. Wysokość wkładu własnego w przypadku niemieckich partnerów współpracy wynosi zasadniczo 10% wydatków kwalifikowalnych. Wkład własny jednostek samorządu terytorialnego, ich związków i struktur wynosi zasadniczo 15 % wydatków kwalifikowalnych., W przypadku polskich partnerów współpracy wkład własny wynosi 15 % wydatków kwalifikowalnych.
- Wkład własny może być wnoszony przez partnera współpracy w formie wkładu pieniężnego i niepieniężnego. Uznanie tych wydatków następuje zgodnie z zasadami przedstawionymi w punkcie 5.4.2.5.
- W przypadku niemieckich partnerów współpracy wysokość wkładu niepieniężnego wynosi maksymalnie do 5% wydatków kwalifikowalnych. Nie dotyczy to związków i stowarzyszeń pożytku publicznego, w których wkład niepieniężny może wynosić do 10% wydatków kwalifikowalnych.
- W przypadku polskich partnerów współpracy wkład niepieniężny może zostać wniesiony w wysokości do 15% wydatków kwalifikowanych.
- 5.2.4. Niemieccy partnerzy współpracy mogą wystąpić o przyznanie dofinansowania z krajowych środków publicznych analogicznie do procedury dotyczącej otrzymania dofinansowania ze środków EFRR.

5.3. Zasady dotyczące kwalifikowalności wydatków

- 5.3.1. Podstawą obliczenia wysokości wsparcia są całkowite wydatki kwalifikowalne, niezbędne do realizacji projektu przy zachowaniu zasady gospodarności i oszczędności. Kwalifikowane są jedynie wydatki, które:
- są niezbędne do realizacji projektu,
  - mają bezpośredni związek z realizacją projektu,
  - są zgodne z zapisami rozporządzeń unijnych oraz przepisami prawa krajowego obowiązującymi w Wolnym Kraju Związkowym Saksonia oraz Rzeczypospolitej Polskiej,
  - można je udowodnić i zweryfikować,
  - zostały zaplanowane w budżecie projektu we wniosku projektowym.
- 5.3.2. Przyznanie środków wsparcia następuje wraz z zawarciem umowy o dofinansowanie o charakterze cywilnoprawnym pomiędzy Partnerem Wiodącym i SAB, która podlega prawu niemieckiemu. Umowa o dofinansowanie upoważnia do refundacji wydatków kwalifikowalnych pod warunkiem stwierdzenia ich prawidłowości i zgodności z prawem przez kontrolerów z art. 16 zgodnie z punktem 7.13.

- 5.3.3. Nie znajdują zastosowania ogólne postanowienia dodatkowe w sprawie wsparcia dla projektów (ANBest-P dla VwV do § 44 SÄHO) lub – o ile dotyczy – wsparcia dla projektów jednostek samorządu terytorialnego (ANBest-K dla VwV do § 44 SÄHO).
- 5.3.4. Okres kwalifikowalności wydatków to okres, w którym mogą być ponoszone wydatki kwalifikowane.
- 5.3.4.1. Początek okresu kwalifikowalności wydatków rozpoczyna się wraz z oficjalną rejestracją wniosku o dofinansowanie w WST. Wykluczone jest przyznanie wsparcia na projekty rozpoczęte przed oficjalną rejestracją wniosku, za wyjątkiem uznania kosztów przygotowania projektu.
- 5.3.4.2. Pkt 5.3.4.1 nie dotyczy projektów, w których wnioskuje się wyłącznie o dofinansowanie wydatków poniesionych przez polskiego partnera współpracy. Dla tych projektów okres kwalifikowalności wydatków rozpoczyna się od 1 stycznia 2007 roku.
- 5.3.4.3. Beneficjenci, którzy zgodnie z wyżej wymienionymi warunkami rozpoczynają projekt przed podpisaniem umowy o dofinansowanie, sami ponoszą wynikające z tego ryzyko finansowe.
- 5.3.5 Okres realizacji projektu wynosi co do zasady maksymalnie dwa lata. Co do zasady realizacja projektu powinna zakończyć się do 30.06.2014 roku.
- Co do zasady wydatki niezbędne do złożenia wniosku związane z tłumaczeniem oraz z przygotowaniem projektu (wniosek wraz z załącznikami) są kwalifikowalne do łącznej wysokości 5% całkowitych kosztów kwalifikowanych poszczególnych partnerów współpracy, jeżeli powstały po dniu 1 stycznia 2007 r. a przed oficjalną rejestracją projektu w WST i wniosek został zatwierdzony. Zwrot wydatków kwalifikowalnych następuje wyłącznie wówczas, gdy projekt zostanie zatwierdzony przez Komitet Monitorujący.
- 5.3.6. Ponadto nie jest dopuszczalne przyznanie wsparcia z mocą wsteczną na projekty już zakończone.
- 5.3.7. Końcowy termin kwalifikowalności wydatków w projekcie określa termin zakończenia projektu, zawarty w umowie o dofinansowanie. Do tego czasu wszystkie wydatki muszą zostać poniesione.
- 5.3.8. W przypadku projektów wymagających zlecenia usług podmiotom zewnętrznym, przestrzegać należy krajowych i wspólnotowych przepisów dotyczących zamówień publicznych w aktualnie obowiązującym brzmieniu. Instytucja przyznająca wsparcie i kontrolerzy z art.16 w ramach uprawnień krajowych są upoważnieni do przeprowadzania kontroli udzielanych zamówień.

Dla strony saksońskiej:

- W przypadku, gdy łączna kwota dofinansowania nie przekracza 50.000 euro a dana wartość zamówienia jest wyższa niż 500 euro (netto), należy przed udzieleniem zamówienia z reguły porównać co najmniej 3 oferty i udzielić zlecenia ofercie najkorzystniejszej.
- W przypadku, gdy łączna kwota dofinansowania przekracza 50.000 euro a maksymalna wartość danego zamówienia wynosi więcej niż 500 euro (netto) i nie więcej niż 13.000 euro (netto), należy z reguły przed udzieleniem zamówienia wystąpić o 3 oferty w celu porównania i udzielić zamówienia ofercie najkorzystniejszej.

o Jeżeli łączna kwota dofinansowania w jest wyższa niż 50.000 euro a maksymalna wartość danego zamówienia jest wyższa niż 13.000 euro (netto), zastosowanie znajdują następujące reguły:

a) przy udzielaniu zamówień na prace budowlane stosuje się przepisy rozdziału 1 Ustawy o udzielaniu zamówień i zawieraniu umów w zakresie prac budowlanych (Vergabe- und Vertragsordnung für Bauleistungen – część A (VOB/A 2006 w wersji ogłoszenia z dnia 20 marca 2006 r., Federalny Dziennik Urzędowy/BAZ NR. 94a), w aktualnie obowiązującej wersji.

b) przy udzielaniu zamówień na dostawy i usługi (z wyjątkiem usług budowlanych) przepisy rozdziału 1 Prawa zamówień publicznych w zakresie usług (Verdingungsordnung für Leistungen (VOL/A 2006 w wersji ogłoszenia z dnia 6 kwietnia 2006 r., Federalny Dziennik Urzędowy/BAZ. Nr. 100a) w aktualnie obowiązującej wersji.

Dla strony polskiej:

Niedopuszczalne jest zlecenie i wykonywanie usług zewnętrznych pomiędzy partnerami współpracy zaangażowanymi w realizację projektu.

Po stronie polskiej do udzielania zamówień publicznych zastosowanie ma ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2010, Nr 17, poz. 95, tekst jednolity z późniejszymi zmianami) w aktualnie obowiązującym brzmieniu.

Na uwagę zasługuje fakt, iż w przypadkach określonych w ustawie partnerzy mogą skorzystać z wyłączeń określonych w art. 4 ustawy.

Ustalenie wartości zamówienia odbywa się na podstawie kursu ustalonego rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów w sprawie średniego kursu złotego w stosunku do euro stanowiącego podstawę przeliczania wartości zamówień publicznych w aktualnie obowiązującej wersji .

Należy pamiętać, że wydatki publiczne powinny być dokonywane zgodnie z art. 44 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2009 r. nr 157 poz. 1240 z późn. zm.) do dokonywania wydatków publicznych:

- w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasady uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów, optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów
- w sposób umożliwiający terminową realizację zadań,
- w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań.

W związku z powyższym udzielając zamówień, w tym również zamówień o wartości do 14.000 euro, należy kierować się wskazanymi powyżej zasadami.

Za niedopuszczalne należy uznać praktyki zamawiającego, zmierzające do udzielenia kilku zamówień o wartości do 14.000 euro każde, o tym samym przedmiocie zamówienia, których wartość łącznie przewyższa równowartość kwoty wskazanej w art. 4 pkt. 8 Prawa zamówień publicznych. Tego rodzaju postępowanie ze strony zamawiającego może spowodować postawienie zarzutu dzielenia zamówienia publicznego w celu omięcia stosowania przepisów ustawy Prawo Zamówień Publicznych.

Jeżeli przepisy dotyczące udzielania zamówień publicznych nie będą przestrzegane, kontroler z art. 16 może nałożyć korektę finansową, zgodnie z dokumentem: *Wymierzanie korekt finansowych za naruszenie prawa zamówień publicznych związane z realizacją*

projektów współfinansowanych ze środków funduszy UE lub uznać cały wydatek za niekwalifikowany.

Kontrolerzy z art. 16 mają prawo uczestniczyć we wszystkich procedurach przetargowych w charakterze obserwatora, a także mają pełny dostęp do wszelkiej dokumentacji przetargowej, przetargów organizowanych po stronie polskiej.

Partner ma obowiązek przechowywania wszelkich dokumentów związanych z realizacją zamówienia publicznego zgodnie z zasadami przechowywania dokumentów.

5.3.9. Ze względu na transgraniczną specyfikę Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Polska – Saksonia 2007-2013 nie jest możliwe zabezpieczenie ewentualnych roszczeń zwrotnych.

5.4. Wydatki kwalifikowalne

Zasadniczo kwalifikowalne są wydatki wymienione poniżej. Bardziej szczegółowe zapisy na ten temat zawiera Część II – Część szczegółowa.

Dodatkowo w przypadku polskich partnerów współpracy mają zastosowanie *Wytyczne krajowe dotyczące kwalifikowania wydatków i projektów w ramach programów współpracy transgranicznej Europejskiej Współpracy Terytorialnej realizowanych z udziałem Polski w latach 2007-2013*, o ile zawierają one bardziej szczegółowe zapisy lub ograniczenia.

Wydatki w ramach projektu powinny być ponoszone w sposób celowy, oszczędny i gospodarny, z zachowaniem zasady uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów oraz w sposób umożliwiający terminową realizację zadań.

Wydatki kwalifikowalne są pomniejszane o przychody generowane przez projekt.

5.4.1. Wydatki związane z przygotowaniem projektu

W ramach tej kategorii kwalifikowalne są wydatki powstałe np. w związku z:

- a) przygotowaniem projektu i wymaganych załączników, w tym m.in.
  - koszty przygotowania dokumentacji technicznej i finansowej niezbędnej do przygotowania projektu,
  - koszty sporządzenia studium wykonalności, biznes planu, oceny oddziaływania na środowisko, map, szkiców lokalnych sytuujących projekt itp.,
  - opłaty związane z koniecznością uzyskania niezbędnych pozwoleń i decyzji administracyjnych,
- b) pisemne tłumaczenia wniosku oraz załączników, (jeśli tłumaczenia załączników są wymagane),
- c) organizacja spotkań związanych z przygotowaniem i opracowaniem projektów, dotyczy to w szczególności kosztów spotkań partnerów współpracy związanych z przygotowaniem projektu, w tym również kosztów podróży,

5.4.2. Wydatki związane z realizacją projektu

5.4.2.1. Koszty ogólne⁷

Koszty ogólne kwalifikują się do wsparcia, jeśli można je skalkulować w oparciu o rzeczywiste wydatki związane z realizacją projektu Koszty ogólne muszą być jasno udokumentowane, weryfikowalne oraz kontrolowane w regularnych odstępach czasu przez kontrolerów z art. 16.

⁷ Koszty ogólne to część kosztów stałych (ponoszonych przez beneficjenta w związku z działalnością), związanych bezpośrednio z realizacją projektu.

Należą do nich m.in.:

- opłaty czynszowe⁸ (np. opłaty za wynajem pomieszczeń, miejsc wykorzystywanych do realizacji projektu),
- koszty eksploatacji (opłaty za energię elektryczną, ogrzewanie, gaz, wodę oraz inne koszty dodatkowe związane z utrzymaniem pomieszczeń),
- koszty materiałów biurowych oraz koszty usług pocztowych,
- koszty usług telekomunikacyjnych (telefonicznych⁹, telegraficznych, telefaksowych internetowych),
- utrzymanie bieżące i naprawa maszyn i urządzeń.

Inne rodzaje wydatków niż te powyżej wymienione nie mogą być rozliczane w ramach kosztów ogólnych. Dotyczy to w szczególności kosztów osobowych, wydatków inwestycyjnych, oraz kosztów związanych z amortyzacją.

Do dofinansowania nie kwalifikują się również koszty ogólne wyliczone na podstawie stawek ryczałtowych.

5.4.2.2. Koszty osobowe

Kwalifikowalne są koszty związane z zatrudnieniem pracowników¹⁰ do wykonywania zadań związanych z realizacją projektu, obejmujące wynagrodzenie brutto oraz świadczenia pracownicze.

W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia udzielane jest wsparcie do wysokości wynagrodzeń i premii na porównywalnych stanowiskach w administracji państwowej (w oparciu o obowiązujące umowy zbiorowe). Świadczenia, których nie reguluje zbiorowy układ pracy, nie należą do wydatków kwalifikowalnych. Kwalifikowalne są wypłaty wynagrodzeń w przypadku urlopu lub choroby, jeśli zaistnieje potrzeba zastępstwa. Warunkiem jest faktyczne poniesienie wydatków w okresie trwania projektu. Zwrot ograniczony jest do sumy procentowej przypadającej na okres projektu. Dofinansowanie następuje pod warunkiem, że nie nastąpi uprzywilejowanie osób zatrudnionych przez beneficjenta w stosunku do urzędników państwowych na porównywalnych stanowiskach.

W Rzeczypospolitej Polskiej kwalifikowalne są wszelkie wydatki związane z wynagrodzeniem pracownika, o ile wynikają one z Funduszu Pracy, Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz regulaminu pracy danej instytucji/zakładu pracy. Stawki płacowe dla personelu realizującego projekt nie mogą przekraczać wartości wynagrodzenia zwykle wypłacanego przez beneficjenta pracownikom na podobnym stanowisku lub średniego wynagrodzenia za podobną pracę.

Do tej kategorii można zaliczyć np.:

- wynagrodzenia zasadnicze brutto,
- nagrody i premie wynikające z regulaminu wynagrodzeń,
- dodatek za staż pracy,
- dodatki funkcyjne,

⁸ Koszty wynajmu powierzchni biurowej i czynsz za pomieszczenia i budynki biurowe są kwalifikowalne pod warunkiem, że nie ma możliwości korzystania z nich za darmo i można dowieść, że są wykorzystywane w całości bądź częściowo dla potrzeb projektu),

⁹ Koszty usług telefonicznych to koszty rozmów według bilingu.

¹⁰ Koszty związane z zatrudnieniem pracowników dotyczą pracowników nowozatrudnionych oraz pracowników, którym zostały zmienione obowiązki służbowe na okres realizacji projektu.

- zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych,
- obciążenia z tytułu ubezpieczeń zdrowotnych i społecznych,
- ewentualnie pozostałe koszty ustawowo związane z wynagrodzeniem np. dodatkowe wynagrodzenia roczne wraz ze składkami płaconymi przez pracodawcę, fundusze pozaubezpieczeniowe płacone przez pracodawcę.

5.4.2.3. Zlecenie usług

Kwalifikowalne są wydatki związane ze zlecaniem usług podmiotom zewnętrznym¹¹, jeśli praca wykonywana przez nich ma bezpośredni związek z projektem.

Przykładowe koszty kwalifikowalne w ramach tej kategorii:

- Wydatki na tłumaczenia ustne i pisemne,
- Wydatki na ekspertów i doradców zewnętrznych, honoraria dla prelegentów o udokumentowanych kwalifikacjach specjalistycznych,

W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia w ramach tej kategorii uznawane są wydatki do wysokości 50 euro za godzinę pracy z wyjątkiem prelegentów wykonujących pracę w ramach swoich obowiązków zawodowych.

W Rzeczypospolitej Polskiej obowiązuje stawka godzinowa za pracę eksperta aktualnie obowiązująca na lokalnym rynku pracy.

- Wydatki na studia, koncepcje i ekspertyzy, jeśli są niezbędne do realizacji projektu,

W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia kwalifikowalne są wydatki do wysokości najwyżej 80.000 euro.

W Rzeczypospolitej Polskiej wysokość wydatków musi być zgodna z aktualnie obowiązującymi cenami rynkowymi na rynku lokalnym z zachowaniem zasady uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów.

5.4.2.4. Koszty podróży

Wydatki w ramach tej kategorii są regulowane przez obowiązujące w tym zakresie przepisy krajowe w Rzeczypospolitej Polskiej¹² i Wolnym Kraju Związkowym Saksonia. Co do zasady do odbycia podróży służbowej należy wykorzystywać najbardziej ekonomiczne środki transportu. Do tej kategorii wydatków zaliczane są standardowe koszty związane z podróżami służbowymi, czyli np.

- diety,
- zakwaterowanie,
- koszty dojazdu i powrotu (do miejsca/miejscowości i z miejsca/miejscowości, która jest celem podróży służbowej),
- koszty przejazdu (w obrębie miejscowości, która jest celem podróży służbowej).

5.4.2.5. Wkład niepieniężny

¹¹ W przypadku polskich partnerów współpracy zlecenie usług podmiotom zewnętrznym oznacza zlecenie usług osobom fizycznym oraz podmiotom prowadzącym działalność gospodarczą w formie umów cywilnoprawnych np. umowa o dzieło, umowa zlecenie itp. zawieranych zgodnie z obowiązującym prawodawstwem krajowym.

¹² Polskich partnerów współpracy obowiązują limity diet i zakwaterowania oraz stawki za przejazd jak dla administracji publicznej.

Wkład niepieniężny do projektu może być wnoszony w postaci nie powodującej powstanie faktycznego wydatku pieniężnego. Jako wkład niepieniężny uznać można: udostępnienie pomieszczeń, wyposażenia, nieruchomości, gruntów, materiałów lub nieodpłatną dobrowolną pracę (wolontariat). Beneficjent zobowiązany jest w takim przypadku do dołączenia metodologii wycenienia wysokości wkładu niepieniężnego oraz przedstawienia jej wraz z wnioskiem o dofinansowanie do WST.

Ponadto obowiązują następujące zasady:

- w przypadku wniesienia wkładu niepieniężnego w postaci gruntu lub nieruchomości, wartość wkładu musi być poświadczona przez niezależnego wykwalifikowanego rzeczoznawcę ds. wyceny lub przez upoważniony podmiot.

- Wolontariat¹³:

Stawka za wolontariat w odpowiedniej wysokości w Wolnym Kraju Związkowym Saksonia wynosi maksymalnie 8,00 Euro na godzinę.

W Rzeczypospolitej Polskiej wysokość tej stawki zależy od stawek aktualnie obowiązujących i porównywalnych na lokalnym rynku pracy z zachowaniem zasady uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów.

5.4.2.6. Wydatki inwestycyjne

5.4.2.6.1. Zakup gruntu

Wydatek na zakup gruntu kwalifikuje się do wsparcia, jeśli łącznie spełnione zostaną następujące wymogi:

- beneficjent przedstawi opinię rzeczoznawcy,
- koszt przeniesienia własności gruntu nie może przekroczyć 10% całkowitych kosztów kwalifikowanych projektu¹⁴

5.4.2.6.2. Zakup nieruchomości

Wydatek związany z zakupem nieruchomości zabudowanej, która zostanie wykorzystana do celów realizacji projektu kwalifikuje się do wsparcia, do wysokości wartości nieruchomości potwierdzonej przez rzeczoznawcę.

5.4.2.6.3. Koszty budowy i robót dodatkowych

Koszty robót dodatkowych mogą stanowić, co do zasady do 20 % kwalifikowalnych kosztów budowy (tylko w Wolnym Kraju Związkowym Saksonia).

Po stronie polskiej koszty robót dodatkowych są kwalifikowalne, jeśli odnoszą się do zakresu rzeczowego projektu zatwierdzonego umową o dofinansowanie oraz mieszczą się w maksymalnej kwocie wydatków kwalifikowanych określonej w umowie o dofinansowanie. W przypadku robót dodatkowych wykraczających poza zakres projektu określony umową o dofinansowanie, do czasu ewentualnej zmiany umowy, wydatki związane z wykonaniem takich robót nie mogą być uznane za kwalifikowane.

5.4.2.6.4. Zakup środków trwałych

¹³ Wycena nieodpłatnej dobrowolnej pracy musi uwzględniać wszystkie koszty, które zostałyby poniesione w przypadku jej odpłatnego wykonywania, czyli koszt składek na ubezpieczenie społeczne oraz pozostałe koszty wynikające z charakteru danego świadczenia pracy

¹⁴ Zgodnie z art. 7, ustęp 1 rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 dla projektów dotyczących ochrony środowiska, zgodnie z działaniem 2.1.4.1, w wyjątkowych i należycie uzasadnionych przypadkach możliwe jest przyznanie przez Instytucję Zarządzającą dla niemieckich partnerów współpracy oraz przez Koordynatora Krajowego dla polskich partnerów współpracy wyższego niż 10 % progu dotyczącego całkowitych wydatków kwalifikowanych na zakup gruntu.

Wydatek na zakup środka trwałego, który będzie na stałe zainstalowany w projekcie, kwalifikuje się do współfinansowania ze środków EFRR pod warunkami, że:

- środek ten będzie ujęty w rejestrze środków trwałych (w przypadku saksońskich partnerów współpracy) lub ewidencji księgowej (w przypadku polskich partnerów współpracy) oraz wydatek ten będzie traktowany jako wydatek inwestycyjny zgodnie z zasadami rachunkowości,
- środek trwały nie był współfinansowany z publicznych środków krajowych ani wspólnotowych w okresie 7 lat poprzedzających datę dokonania zakupu danego środka trwałego przez beneficjenta. Dokumentem poświadczającym ten fakt może być oświadczenie sprzedawcy.

Wydatek poniesiony na zakup środka trwałego, który nie będzie na stałe zainstalowany w projekcie, kwalifikuje się do współfinansowania ze środków EFRR w wysokości odpowiadającej odpisom amortyzacyjnym w okresie, w którym środek trwały będzie wykorzystywany do realizacji projektu.

5.4.2.7. Amortyzacja

Koszty amortyzacji nieruchomości lub urządzeń mogą być uznane za wydatek kwalifikowalny, jeśli ich zakup nie był wydatkiem kwalifikowanym w ramach projektu.

W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia amortyzacja liniowa jest zgodnie z przepisami podatkowymi kwalifikowalna, jednakże tylko dla tych części, które w danym czasie przypisane są do projektu i w takim zakresie, w jakim zakup dobra nie został sfinansowany ze środków publicznych. Zakładany okres użytkowania ustalany jest według obowiązującej tabeli stawek amortyzacyjnych (odpisy z tytułu zużycia, tzw. AfA-Tabelle) Federalnego Ministerstwa Finansów.

W Rzeczypospolitej Polskiej zasady związane z obliczaniem kosztów amortyzacji określa ustawa o rachunkowości (Dz. U. 2002, nr 76, poz. 694 z późn. zm) w aktualnie obowiązującym brzmieniu.

5.4.2.8. Patenty i licencje¹⁵

Koszty zakupu patentów i licencji są kwalifikowane, jeśli:

- będą używane przez podmiot/instytucję, które je zakupiły,
- należy je zaklasyfikować jako aktywa, które podlegają amortyzacji,
- zostały nabyte u osób trzecich na warunkach rynkowych w ten sposób, że kupujący nie mógłby zgodnie art. 3 rozporządzenia 139/2004 z dnia 20.01.2004 r. o kontroli nad łączeniem się przedsiębiorstw kontrolować sprzedawcy i na odwrót¹⁶

5.4.2.9. Leasing

W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia kwalifikowalne są koszty leasingu w okresie realizacji projektu.

W Rzeczypospolitej Polskiej w mają zastosowanie *Wytyczne krajowe dotyczące kwalifikowania wydatków i projektów w ramach programów współpracy transgranicznej Europejskiej Współpracy Terytorialnej realizowanych z udziałem Polski w latach 2007-2013.*

5.4.2.10. Koszty transakcji finansowych, inne koszty prawne i księgowe

Wydatki te, wymienione poniżej, są kwalifikowalne, o ile są niezbędne do realizacji projektu:

¹⁵ Zakup patentów i licencji reguluje art. 31 rozporządzenia Komisji (WE) nr 800/2008 dotyczącego wyłączeń blokowych

¹⁶ Zgodnie z zastosowaniem rozporządzenia Komisji (WE) nr 800/2008 dotyczącego wyłączeń blokowych

- opłaty za międzynarodowe transakcje finansowe,
- opłaty bankowe za otwarcie i prowadzenie oddzielnego rachunku lub rachunków bankowych, jeśli realizacja projektu tego wymaga,
- koszty gwarancji udzielanych przez bank lub inną instytucję finansową, o ile gwarancje te są wymagane przepisami prawa,
- koszty porad prawnych, opłat notarialnych, koszty porad technicznych i finansowych, jeśli mają bezpośredni związek z realizacją projektu i są niezbędne do jego przeprowadzenia,
- koszty księgowości i biegłych rewidentów, o ile mają bezpośredni związek z realizacją projektu, są niezbędne do jego przeprowadzenia i dotyczą wymogów jednostki obsługującej przyznawanie wsparcia,
- opłaty ubezpieczeniowe środków trwałych, w stosunku do których istnieje wymóg prawny zakupu takiego ubezpieczenia.

5.4.2.11. Wydatki związane z organizacją spotkań, konferencji i seminariów

W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia w ramach organizacji wymiany doświadczeń, warsztatów i konferencji itp. obowiązuje limit stawki do wysokości 70 euro na uczestnika dziennie. W Rzeczypospolitej Polskiej wydatki związane z organizacją spotkań, konferencji i seminariów będą ponoszone w sposób efektywny, tj. odpowiadający średnim cenom w miejscu i w czasie, w którym wydatek jest ponoszony. Kwota zawiera wszelkie wydatki związane z organizacją, w szczególności:

- koszty wynajmu sali, sprzętu multimedialnego, nagłośnienia i wyposażenia,
- koszty związane z przygotowaniem materiałów roboczych,
- koszty wyżywienia (catering),
- koszty opłat za jednokrotne wykorzystanie materiałów w przypadku, gdy nie ma potrzeby nabywania praw autorskich,
- wynajem środków transportu do przewozu uczestników,
- niezbędne ubezpieczenia.

W uzasadnionych przypadkach kwalifikowalne są również koszty utrzymania uczestników spotkania (w tym uczestników spoza obszaru wsparcia) zgodnie z pkt.5.4.2.4.

5.4.2.12. Wydatki związane z informacją i promocją

Beneficjent jest odpowiedzialny za informowanie opinii publicznej o pomocy otrzymanej z funduszy. Bardziej szczegółowe postanowienia na ten temat zawierają zapisy art. 8 i 9 rozporządzenia Komisji (WE) nr 1828/2006 (zobacz załącznik nr 2). Wydatki na ten cel są kwalifikowalne.

Do wydatków związanych z informacją i promocją należą m.in. wydatki dotyczące publikacji, prowadzenia działalności informacyjno-promocyjnej oraz rozpowszechniania (promocji) efektów projektu. W przypadku materiałów promocyjnych, publikacji, broszur i publikacji prasowych należy zwrócić szczególną uwagę na efektywność wykorzystania środków.

5.4.2.13. Podatek VAT

Podatek VAT stanowi koszt kwalifikowany w przypadku, gdy nie można go odzyskać.

5.5. Wydatki niekwalifikowalne

Z zasady wydatki wymienione poniżej nie są wydatkami kwalifikowalnymi, chyba że przepisy wspólnotowe i krajowe stanowią inaczej. Dalsze postanowienia w tej sprawie zawiera Część II – Część szczegółowa.

- 5.5.1. Podatek obrotowy od towarów i usług podlegający odzyskaniu,
- 5.5.2. Cło,
- 5.5.3. Odsetki karne, odsetki od zadłużenia oraz od debetów,
- 5.5.4. Grzywny, kary pieniężne, koszty procesowe,
- 5.5.5. Zakup niespecjalistycznych pojazdów mechanicznych, w tym: samochodów osobowych, ciężarowych, autobusów,
- 5.5.6. Wartości firmy, nieopatentowane know-how,
- 5.5.7. Wydatek poniesiony na zakup środka trwałego, który był współfinansowany ze środków wspólnotowych lub z dotacji krajowych w przeciągu 7 lat poprzedzających datę zakupu środka trwałego przez beneficjenta,
- 5.5.8. Nabycie przedmiotów z dziedziny sztuki i kolekcjonerstwa,
- 5.5.9. Budowa i rozbudowa oraz modernizacja ośrodków sportowych¹⁷,
- 5.5.10. Wynagrodzenia członków organów statutowych beneficjenta projektu wynikające z tytułu pełnienia tych funkcji np. kierownik jednostki, członek zarządu, prezes oraz w przypadku członków stowarzyszeń/związków zwrot nakładów własnych,
- 5.5.11. Koszty związane z likwidacją instytucji beneficjenta,
- 5.5.12. Wydatki na przyznanie nagród w konkursach¹⁸,
- 5.5.13. W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia wydatki na uroczystości związane z tradycyjnymi, lokalnymi imprezami inauguracyjnymi takimi jak Richtfeste i Einweihungsfeste,¹⁹
- 5.5.14. Zlecenie wykonawcom zewnętrznym opracowania wniosku o dofinansowanie.

6. Inne postanowienia

6.1. Okres przechowywania dowodów

Po zakończeniu Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Polska – Saksonia 2007-2013 partnerzy współpracy mają obowiązek przechowywania co najmniej do dnia 31 grudnia 2023 r. oryginałów dowodów i umów, jak również wszelkich dokumentów związanych z realizacją projektu i przyznaniem wsparcia, o ile nie został ustalony inny okres przechowywania ww. dokumentów, wynikający z przepisów dotyczących konkurencji, podatkowych lub innych. Skrócenie tego okresu w ramach umowy o dofinansowanie nie jest dopuszczalne.

¹⁷ Ośrodki sportowe to obiekty, budynki i placówki służące uprawianiu jednej lub wielu dziedzin sportu. Należą do nich hale sportowe, boiska, stadiony i baseny (kryte i otwarte). Wyjątkiem są tutaj zawarte w Części II – Części Szczegółowej (dziedzina wsparcia 2.2.2 lit. h) szkolne obiekty sportowe.

¹⁸ W Rzeczypospolitej Polskiej kwalifikowalne są wydatki na pulę nagród dla uczestników każdego konkursu w wysokości do 2 000 zł.

¹⁹ W Rzeczypospolitej Polskiej nie ma zwyczaju organizowania tego typu imprez.

6.2. Zasada jawności projektów

Partnerzy współpracy wyrażają zgodę na opublikowanie całości lub części sprawozdań dotyczących realizacji projektu oraz jego rezultatów. Ponadto partnerzy współpracy po przyjęciu dofinansowania, zgadzają się na umieszczenie ich w spisie beneficjentów, który podany zostanie do publicznej wiadomości.

6.3. Obowiązki publikacji i promocji

Partnerzy współpracy mają obowiązek informowania opinii publicznej o wsparciu otrzymanym w ramach Programu poprzez odpowiednie działania informacyjne. W szczególności mają zapewnić przeprowadzenie wymaganych działań informacyjno-promocyjnych zgodnie z art. 8 oraz art.9 Rozporządzenia (WE) nr 1828/2006 (zobacz załącznik nr 2).

6.4. Umowa partnerska

Wraz ze złożeniem wniosku o dofinansowanie do WST Partner Wiodący przedkłada umowę partnerską zawartą z zaangażowanymi partnerami projektu. Zawiera ona warunki współpracy partnerów. Partnerzy współpracy muszą posługiwać się wzorem umowy dostępnym w WST lub zamieszczonym na oficjalnej stronie internetowej Programu (www.sn-pl.eu). W przypadku polskich partnerów projektu dokument ten będzie dostępny również na stronach internetowych innych instytucji zaangażowanych w proces wdrażania Programu, np. www.ewt.gov.pl, www.ewt.dolnyslask.pl oraz www.lubuskie.pl.

6.5. Okres trwałości

W przypadku projektów zawierających elementy inwestycyjne (do których należą projekty infrastrukturalne oraz inne projekty, których dokonywany jest zakup sprzętu lub wyposażenia), partnerzy współpracy gwarantują, że przez okres 5 lat od zakończenia projektu zachowane zostaną cele projektu, na realizację których przyznane zostało wsparcie (okres trwałości).

Środki trwałe, na które przyznane zostało wsparcie w ramach Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Polska – Saksonia 2007-2013 muszą w przeciągu tego okresu pozostać przy partnerze współpracy, do którego dany wydatek został przypisany.

6.6. Zapewnienie finansowania

Partnerzy współpracy muszą – każdy w zakresie swojego wkładu – dostarczyć potwierdzenie zabezpieczenia wkładu własnego i środków na wydatki niekwalifikowalne. Poza tym w związku z zasadą refundacji muszą potwierdzić – dostarczane przez każdego osobno – zabezpieczenie środków prefinansowania na łączną kwotę wydatków kwalifikowanych w dwóch kolejnych kwartałach, na które przypada największa część wydatków (nie dotyczy jednostek samorządu terytorialnego oraz pozostałych jednostek sektora finansów publicznych).

Ponadto w przypadku projektów, których dotyczy okres trwałości zgodnie z punktem 6.5 – należy potwierdzić jego utrzymanie do końca okresu trwałości.

6.7. Przekazywanie środków wsparcia podmiotom zewnętrznym

Przekazywanie środków wsparcia podmiotom zewnętrznym możliwe jest w przypadku projektów, w których konieczne jest udzielanie zamówień oraz przy projektach realizowanych w ramach Funduszu Małych Projektów.

7. Procedura

7.1. Przygotowanie wniosku o dofinansowanie

Nabór wniosków prowadzony jest w trybie ciągłym. WST na stronie Programu www.sn-pl.eu regularnie publikuje wszystkie dokumenty oraz informacje niezbędne do prawidłowego składania wniosków o dofinansowanie np. dane dotyczące merytorycznego i przestrzennego przyporządkowania działań, wymogów specyficznych dla Programu oraz koniecznych etapów procedury. Ponadto informuje o terminach składania wniosków oraz dalszym postępowaniu ze sprawdzonymi i ocenionymi projektami na KM.

Konkretne wskazówki i niezbędne informacje dotyczące składania wniosków oraz planowane terminy posiedzeń Komitetu Monitorującego są udostępniane wnioskodawcom na stronie internetowej pod adresem www.sn-pl.eu. W przypadku strony polskiej ogłoszenia o naborze są publikowane również na stronach internetowych instytucji zaangażowanych we wdrażanie Programu np. www.ewt.gov.pl, www.ewt.dolnyslask.pl, www.lubuskie.pl oraz w formie ogłoszeń prasowych.

7.2. Doradztwo i szkolenia na rzecz beneficjentów

WST przy wsparciu Regionalnych Punktów Kontaktowych w Jeleniej Górze i Zielonej Górze doradza i szkoli potencjalnych beneficjentów przed złożeniem wniosku w zakresie specyficznych dla Programu wymogów, a także merytorycznej kwalifikowalności projektu. Wymienione powyżej instytucje wspierają również partnerów współpracy od wyboru pomysłu na projekt do jego realizacji.

7.3. Wypełnianie wniosku

Po opracowaniu koncepcji projektu i ustaleniu zasad współpracy partnerzy współpracy wypełniają przy pomocy aplikacji internetowej, zamieszczonej na stronie www.sn-pl.eu formularz wniosku w dwóch wersjach językowych.

7.4. Złożenie wniosku o dofinansowanie

Partner Wiodący składa kompletnie wypełniony w formie elektronicznej (przy zastosowaniu odpowiedniej aplikacji internetowej) oraz w trzech wydrukowanych egzemplarzach wniosek o dofinansowanie, podpisany przez Partnera Wiodącego lub osobę do tego upoważnioną do WST. Do wniosku dołącza dwa wydrukowane egzemplarze sporządzonej w dwóch wersjach językowych umowy partnerskiej, zawartej pomiędzy Partnerem Wiodącym a partnerami projektu i składa je do:

Saksońskiego Banku Odbudowy – Banku Wsparcia

Sächsische Aufbaubank – Förderbank

Wspólny Sekretariat Techniczny

Pirnaische Straße 9

D - 01069 Drezno

Za moment dostarczenia wniosku uznaje się datę wpływu wniosku do WST.

Polscy Partnerzy Wiodący mają również możliwość złożenia wniosku o dofinansowanie we właściwym Regionalnym Punkcie Kontaktowym wraz ze zleceniem przekazania go do WST. WST w ustalonych z RPK terminach odbiera wnioski. Poszczególne RPK informują o tym wnioskodawców.

Adres Regionalnego Punktu Kontaktowego w Jeleniej Górze:

Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego

Regionalny Punkt Kontaktowy w Jeleniej Górze
Pl. Ratuszowy 32/32a, 58-500 Jelenia Góra

Adres Regionalnego Punktu Kontaktowego w Zielonej Górze:

Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego
Regionalny Punkt Kontaktowy w Zielonej Górze
ul. Podgórna 7 pok. 09, 65-057 Zielona Góra,

7.5. Korespondencja z wnioskodawcą

Zasadniczo WST w swojej pracy posługuje się dwoma językami. Jednakże korespondencja z wnioskodawcą jest prowadzona przez WST w jego języku ojczystym i jeśli dotyczy ona bezpośrednio partnera projektu to dodatkowo odbywa się ona również w jego języku.

7.6. Ocena wniosku o dofinansowanie pod względem specyfiki programu

Na pierwszym etapie oceny WST sprawdza wniosek pod względem specyfiki Programu. Ocena ta składa się z następujących elementów:

- oceny kompletności danych oraz logiki i spójności działań zaplanowanych w projekcie,
- oceny dopuszczalności projektu pod względem transgraniczności,
- potwierdzenia zgodności z działaniami i dziedzinami wsparcia zawartymi we Wspólnym Uszczegółowieniu,
- wstępne sprawdzenie, czy w przypadku finansowania działań w projekcie zostało zapewnione prefinansowanie (patrz. pkt. 6.6.) oraz finansowanie pozostałych kosztów. Kryteria tej oceny zostaną zdefiniowane w formularzu: „Kontrola oceny pod względem specyfiki Programu”.

Jeśli we wniosku o dofinansowanie zostanie stwierdzony brak danych lub konieczne będzie dokonanie zmian, WST wzywa Partnera Wiodącego do wprowadzenia w ciągu dwóch tygodni poprawek. Jeśli projekt uzyska negatywną ocenę lub nie zostanie dokonana korekta wniosku, to jest on odrzucany i nie podlega dalszej ocenie.

7.7. Rejestracja wniosku

Po uzyskaniu pozytywnego wyniku oceny dotyczącej specyfiki Programu w przeciągu tygodnia WST informuje Partnera Wiodącego o tym, że wniosek po nadaniu numeru został oficjalnie zarejestrowany oraz, że należy dołączyć do niego odpowiednie załączniki. WST określa termin dostarczenia załączników. Polscy partnerzy współpracy dostarczają załączniki bezpośrednio do Wydziału Ministerstwa Rozwoju Regionalnego we Wrocławiu, a niemieccy do WST. (Formularz: lista załączników).

Ministerstwo Rozwoju Regionalnego
Departament Współpracy Terytorialnej
Pl. Powstańców Warszawy 1
50-154 Wrocław

7.8. Ocena formalno-prawna i merytoryczna²⁰

7.8.1. Informacje ogólne

Po uzyskaniu pozytywnego wyniku oceny pod względem specyfiki Programu następuje ocena formalno-prawna i merytoryczna (fachowa) wniosku o dofinansowanie. Jest ona koordynowana przez WST. Polskie i niemieckie części wniosku są sprawdzane przez: Ministerstwo Rozwoju Regionalnego (w przypadku polskich partnerów współpracy) albo przez WST przy zaangażowaniu krajowych jednostek branżowych (w przypadku niemieckich partnerów współpracy). Wyniki oceny są dokumentowane w formularzu „Zestawienie wyników oceny formalno-prawnej i merytorycznej. WST dokonuje podsumowania stanowisk

²⁰ Ocena formalno-prawna i merytoryczna po stronie polskiej oznacza ocenę fachową po stronie saksońskiej.

otrzymanych w trakcie oceny wniosku o dofinansowanie. W przypadku negatywnego wyniku oceny wniosków jest odrzucany. Ocena formalno-prawna i merytoryczna wniosku o dofinansowanie następuje na podstawie Wspólnego Uszczegółowienia Programu oraz mających zastosowanie przepisów wspólnotowych i krajowych. Zastosowanie przepisów krajowych ogranicza się do regulacji właściwych dla danego zakresu.

7.8.1.1. Dostarczenie załączników specyficznych dla projektu (jego realizacji)

Na tym etapie partnerzy współpracy zostają wezwani przez WST albo MRR do dostarczenia w określonym terminie specyficznych dla projektu (jego realizacji) załączników.

Jeśli po upływie wyznaczonego terminu załączniki nie zostaną dostarczone lub stwierdzi się ich niekompletność, to MRR albo WST wyznacza następny termin ze wskazówką, że do momentu ich dostarczenia projekt nie będzie podlegał ocenie, a po upływie tego terminu (w przypadku, gdy nie zostanie on dotrzymany przez wnioskodawcę) wniosek zostanie odrzucony.

Jeśli chodzi o wymóg dostarczenia załączników przez partnera projektu, MRR informuje jego oraz w przypadku polskich partnerów również WST.

WST informuje Partnera Wiodącego o wymogu dostarczenia załączników. O dostarczonej dokumentacji partner projektu musi poinformować Partnera Wiodącego.

7.8.1.2. Dokonywanie poprawy merytorycznej projektu

Jeśli projekt kwalifikuje się do otrzymania wsparcia tylko po spełnieniu określonych warunków merytorycznych, WST i MRR porozumiewają się w tej sprawie. WST wzywa Partnera Wiodącego do poprawy wniosku w określonym terminie udzielając wskazówek odnośnie do jego poprawy. Właściwa jednostka oceniająca partnera projektu musi zostać o tym poinformowana. Zwraca ona uwagę partnera na to, że po upływie terminu wniosków z powodu braku kwalifikowalności merytorycznej może zostać odrzucony. Jeśli dokonanie poprawy nie będzie możliwe (w przypadku, kiedy jest to wskazane po zasięgnięciu opinii MRR), WST odrzuca wniosek z powodu braku możliwości dokonania oceny merytorycznej.

Jeśli dokonana zostanie zmiana w projekcie, ocena merytoryczna musi być przeprowadzona ponownie.

7.8.2. Ocena formalno-prawna i merytoryczna wniosków po stronie saksońskiej

Po stronie niemieckiej ocenę fachową przeprowadza WST. W poszczególnych dziedzinach WST włącza do procedury inne właściwe jednostki. Jakie jednostki mogą być brane pod uwagę, wynika z Części II – Części Szczegółowej.

Ponadto do oceny zgodności z merytorycznymi celami krajowymi (Ocena spójności) WST włącza saksońskie resorty branżowe. Wynik oceny udokumentowany zostaje w formularzu „Wyniki oceny spójności” przez właściwy resort branżowy. W ramach oceny spójności mogą być udzielane wskazówki służące poprawie projektu.

Po zakończeniu oceny merytorycznej WST dokumentuje jej wynik w formularzu „Zestawienie wyników oceny formalno-prawnej i merytorycznej”. W tym miejscu mogą zostać zdefiniowane warunki merytoryczne, wymagane w danym przypadku.

7.8.3. Ocena formalno-prawna oraz merytoryczna wniosków po stronie polskiej

WST po zarejestrowaniu wniosku niezwłocznie przekazuje formularz wniosku o dofinansowanie wraz z załącznikami do MRR. Po zakończeniu oceny, jej wyniki są przesyłane przez tę jednostkę do WST.

Ocena formalno-prawna oraz merytoryczna składa się z dwóch odrębnych etapów, za które odpowiedzialne jest MRR. Dotyczy ona jedynie wniosku oraz dokumentacji projektowej w części dotyczącej polskiego partnera współpracy.

a) Podstawą do dokonania oceny formalno-prawnej wniosku w części dotyczącej polskiego partnera współpracy oprócz formularza wniosku stanowią załączniki (kopie potwierdzone za zgodność z oryginałem) wydane przez upoważnione do tego organy. Celem oceny formalno-prawnej jest ocena zgodności z przepisami prawa wspólnotowego i krajowego.

b) Jeśli projekt uzyska pozytywną ocenę pod względem formalno-prawnym, to będzie podlegał ocenie merytorycznej. Jej celem jest sprawdzenie wykonalności projektu, logiki planowanych działań, poprawności konstrukcji budżetu, kwalifikowalności wydatków, zdolności organizacyjnych oraz zgodności ze strategią województwa. Do oceny merytorycznej są włączani eksperci zewnętrzni. Za jej koordynację odpowiedzialne jest MRR.

Zgodność ze strategią rozwoju województwa będzie sprawdzana przez właściwe urzędy marszałkowskie.

7.8.4. Podsumowanie wyników oceny

WST zestawia razem przekazane wyniki poszczególnych etapów oceny projektu. Jeśli projekt zostanie negatywnie oceniony pod względem formalno-prawnym lub merytorycznym WST (w przypadku kiedy jest to wskazane po zasięgnięciu opinii MRR) odrzuca wniosek.

7.9. Ocena jakości transgranicznej

Kolejnym etapem oceny jest ocena jakości transgranicznej projektu dokonywana w formie punktowej przez WST na podstawie wniosku o dofinansowanie i umowy partnerskiej. W danym przypadku WST może polecić Partnerowi Wiodącemu dostarczenie dodatkowych załączników do oceny jakości transgranicznej. Kryteria oceny jakości transgranicznej zawarte zostały w Części III - załączniku i dotyczą oceny współpracy transgranicznej, efektu transgranicznego oraz polityk horyzontalnych.

Projekt musi spełniać przynajmniej dwa z czterech kryteriów współpracy transgranicznej i uzyskać co najmniej jeden punkt w zakresie danego kryterium.

Wyniki udokumentowane zostają w formie listy sprawdzającej i opatrzone streszczeniem, z którego wynika, na ile projekt spełnia wymogi transgraniczności. Przy ocenie obowiązuje następujący system punktowy:

0 punktów	– nie spełnia/ nie dotyczy
1 punktów	– mały
3 punktów	– średni
5 punktów	– wysoki

WST zestawia wyniki oceny odnośnie do współpracy transgranicznej, efektu transgranicznego i polityk horyzontalnych oraz sumuje przyznane punkty. Suma ta umożliwia zaszeregowanie projektu na liście rankingowej, która zostaje przedłożona Komitetowi Monitorującemu. Ocenione projekty zestawiane są w ramach działań transgranicznych.

7.10. Przygotowanie decyzji w sprawie wniosku o dofinansowanie

WST opracowuje rekomendację dla członków Komitetu Monitorującego do decyzji w sprawie projektu wraz z

- ogólnymi danymi odnośnie do projektu,
- danymi dotyczącymi Partnera Wiodącego, partnera/-ów oraz przedmiotu projektu,
- wynikami oceny formalnej i merytorycznej,
- stwierdzeniem dostępności środków z EFRR oraz środków dofinansowania krajowego,
- wynikami oceny jakości transgranicznej,
- danymi dotyczącymi rankingu na podstawie oceny punktowej jak również
- rekomendacji do decyzji WST.

WST przekazuje członkom Komitetu Monitorującego rekomendację do decyzji z reguły 10 dni roboczych przed posiedzeniem.

7.11. Podejmowanie uchwały w sprawie wniosku o dofinansowanie

Komitet Monitorujący podejmuje w ramach procedury ustalonej w swoim regulaminie jak również na podstawie danych zawartych w projekcie uchwały decyzję dotyczącą zatwierdzenia, odrzucenia lub wstrzymania wniosku o dofinansowanie. Uchwała zostaje zaprotokołowana przez WST.

7.12. Komunikat w sprawie uchwały

WST powiadamia Partnera Wiodącego o uchwale Komitetu Monitorującego w sprawie jego wniosku. Jeżeli projekt został zatwierdzony, WST, przekazuje Partnerowi Wiodącemu odpowiednią ofertę zawarcia cywilnoprawnej umowy o dofinansowanie. Umowa o dofinansowanie uwzględnia obok środków wspólnotowych również krajowe środki publiczne strony saksońskiej. O ile zastosowanie ma ogólne rozporządzenie dotyczące wyłączeń blokowych, pomoc przyznana na podstawie tego rozporządzenia musi być zgodna z jego przepisami jak również musi zawierać wyraźne odniesienie do właściwych postanowień tego rozporządzenia wraz z podaniem właściwych przepisów, tytułu rozporządzenia jak również miejsca opublikowania w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.

Partner Wiodący ma 4 tygodnie na przyjęcie umowy o dofinansowanie. Po przyjęciu umowy Partner Wiodący w ciągu 14 dni przedkłada do WST plan wypłaty środków przeznaczonych na projekt, zawierający roczne plany partnerów współpracy w zakresie składania wniosków o płatność.

Jeżeli projekt został odrzucony, WST przekazuje Partnerowi Wiodącemu ostateczną decyzję o odrzuceniu wniosku o dofinansowanie.

7.13. Kontrola z art. 16 Rozporządzenia (WE) nr 1080/2006

7.13.1. Właściwość

Zgodnie z art. 16 Rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 należy wskazać kontrolera z art.16, który nadzoruje prawidłowość i zgodność z prawem wydatków zgłoszonych przez partnerów współpracy zaangażowanych w projekcie. Kontrolerem z art. 16 właściwym dla niemieckich partnerów współpracy jest

Saksoński Bank Odbudowy – Bank Wsparcia
Sächsische Aufbaubank – Förderbank
Pirnaische Straße 9
D – 01069 Drezno

a dla polskich partnerów współpracy

pochoǳących z województwa dolnośląskiego:

Dolnośląski Urząd Wojewódzki we Wrocławiu
Pl. Powstańców Warszawy 1
50-951 Wrocław

pochoǳących z województwa lubuskiego:

Lubuski Urząd Wojewódzki w Gorzowie Wielkopolskim
ul. Jagiellończyka 8
66-400 Gorzów Wielkopolski.

7.13.2. Kontrola z art.16

Przed złożeniem wniosku o płatność (zgodnie z punktem 7.14) poniesione wydatki muszą zostać sprawdzone pod względem ich poprawności i zgodności z prawem przez właściwego krajowego kontrolera z art. 16. Partnerzy współpracy, którzy ponieśli wydatki związane z projektem (wydatki muszą być identyfikowalne, możliwe do sprawdzenia oraz udokumentowane) przedkładają w celu sprawdzenia tych wydatków właściwemu kontrolerowi krajowemu niezbędne dokumenty, jak również Sprawozdanie z postępu w realizacji projektu jako sprawozdanie okresowe lub gdy projekt jest zakończony jako sprawozdanie końcowe oraz Zestawienie dowodów księgowych wydatków poniesionych w ramach projektu W sprawozdaniu należy opisać działania poszczególnych partnerów współpracy w powiązaniu z poniesionymi wydatkami oraz umiejscowić je (działania) w kontekście całego projektu. Sprawozdania muszą czasowo być ze sobą powiązane, tzn. pokazywać całościowy obraz realizacji projektu. Partnerzy współpracy informują się wzajemnie o zawartości ich sprawozdań. Te sprawozdania są przedkładane kontrolerom z art. 16 w odpowiednim języku narodowym.

Na podstawie przedłożonych dokumentów następuje kontrola z art. 16. Obejmuje ona kontrolę merytoryczną i formalną, jak również zgodność wydatków i projektu z przepisami prawa krajowego i wspólnotowego. Z zasady wydatki są potwierdzane poprzez dowody zapłaty. W przypadkach, w których świadczenia partnerów współpracy są ponoszone w inny sposób niż zapłata (odpisy, wkład rzeczowy itp.) potwierdzenie poniesienia wydatku będą stanowiły inne odpowiednie, równoważne i sprawdzalne dowody księgowe (np. operat szacunkowy, tabela czasu pracy itp.). Kontrola z art. 16 następuje w ciągu 3 miesięcy. Termin liczony jest od momentu wpłynięcia wymaganych dokumentów do kontrolera z art. 16.

Po dokonaniu kontroli krajowy kontroler z art. 16 sporządza protokół w dwóch wersjach językowych (Protokół kontroli z art. 16) dotyczący wyniku przeprowadzonej kontroli i przekazuje go danemu partnerowi współpracy. Partnerzy projektu przekazują Protokół kontroli z art.16 Partnerowi Wiodącemu.

7.14. Wypłata środków

Podane poniżej wyjaśnienia dotyczą wypłaty przyznanego dofinansowania. Wsparcie przyznawane jest ze środków EFRR w euro oraz z publicznych środków krajowych strony niemieckiej.

7.14.1. Właściwość

Instytucją Pośredniczącą Instytucji Certyfikującej jest

Saksoński Bank Odbudowy – Bank Wsparcia
Sächsische Aufbaubank – Förderbank
Abteilung Bestandsverwaltung
Pirnaische Straße 9
D – 01069 Drezno

7.14.2. Procedura

Partner Wiodący składa wniosek o wypłatę środków z EFRR oraz – jeśli to konieczne – o wypłatę środków publicznych strony niemieckiej (wniosek o płatność do Instytucji Pośredniczącej Instytucji Certyfikującej).

Do wniosku o płatność należy dołączyć Protokoły kontroli z art. 16 jak również Sprawozdanie z postępu w realizacji całego projektu w dwóch wersjach językowych jako sprawozdanie okresowe, a w przypadku zakończenia projektu jako sprawozdanie końcowe w dwóch wersjach językowych jak również łączne zestawienie dowodów księgowych odnośnie do wszelkich wydatków poniesionych przez partnerów współpracy w projekcie.

Instytucja Pośrednicząca Instytucji Certyfikującej sprawdza wniosek o płatność oraz przedłożone dokumenty, i stosownie do wyników przeprowadzonej przez siebie kontroli wypłaca środki na rzecz Partnera Wiodącego.

Wypłata następuje na zasadzie refundacji na rzecz Partnera Wiodącego – w przypadku środków z EFRR lub niemieckiego partnera współpracy– w przypadku środków landowych.

Jeśli w danym roku kalendarzowym nie wnioskuje się o żadne wydatki związane z projektem, to Partner Wiodący składa do WST jedno wspólne, sporządzone w dwóch wersjach językowych, Sprawozdanie z postępu w realizacji projektu do WST najpóźniej dwanaście miesięcy po rozpoczęciu projektu, ewent. od złożenia ostatniego Sprawozdania z postępów realizacji projektu.

7.15. Zakończenie projektu

Po zakończeniu projektu następuje ocena merytoryczna i finansowa. Na podstawie umowy o dofinansowanie sprawdzana jest zgodność wykorzystania wsparcia z celami projektu oraz zasadą gospodarności. W tym celu Partner Wiodący przedstawia wyniki projektu w sprawozdaniu końcowym (Sprawozdaniu z postępu w realizacji projektu), sporządzanym w dwóch wersjach językowych. Do końcowego wniosku o płatność Partner Wiodący załącza dwujęzyczne sprawozdanie końcowe, jak również niezbędne do dokonania wypłaty dokumenty poświadczające poniesione wydatki (zgodnie z pkt. 7.14.2.) i przekazuje je do Instytucji Pośredniczącej Instytucji Certyfikującej. Po ostatecznej kontroli następuje wypłata reszty środków.

7.16. Zmiana umowy o dofinansowanie

Jeżeli w ramach realizacji projektu zaistniały fakty będące przyczyną zmiany całości projektu, Partner Wiodący powinien niezwłocznie poinformować o tym WST. Niezbędnych zmian w umowie o dofinansowanie dokonuje WST w imieniu SAB.

Decyzję w sprawie dalszej procedury podejmuje WST. W przypadku istotnych zmian konieczne jest uzyskanie zgody Komitetu Monitorującego. Istotne zmiany w szczególności stanowią:

- Zmiany planu wydatków i finansowania powodujące wzrost kosztów całego projektu,
- Zmiany w zakresie działań projektowych, które w znaczący sposób negatywnie wpływają na osiągnięcie celów projektu,
- Przesunięcie środków pomiędzy niemieckimi i polskimi partnerami współpracy, o ile oznaczałoby to niespełnienie kryterium wspólnego finansowania,
- Zmiana partnera współpracy istotnie oddziałująca na efekt transgraniczny,
- Zmiana miejsca realizacji projektu istotnie oddziałująca na efekt transgraniczny.

W tym wypadku Partner Wiodący składa w WST wniosek o zmianę projektu. WST sprawdza wniosek. Zgodnie z pkt. 7.10. WST opracowuje podstawę do podjęcia decyzji dla Komitetu Monitorującego. Partner Wiodący zostaje poinformowany o decyzji Komitetu Monitorującego. Jeżeli Komitet Monitorujący wyrazi zgodę na wniosek o zmianę, odpowiednio zmieniona zostaje umowa o dofinansowanie a projekt jest dalej kontynuowany.

8. Okres obowiązywania

Wspólne Uszczegółowienie Programu obowiązuje od 1 stycznia 2007 roku do 31 grudnia 2015 roku.

II. Część szczegółowa

1. Oś priorytetowa 1 – Rozwój Transgraniczny

1.1. Dziedzina Wsparcia 1 – Gospodarka i nauka

1.1.1. Intensyfikacja wspieranie kontaktów gospodarczych i/lub naukowych

- Wymiana doświadczeń
- Tworzenie, utrwalanie i rozbudowa współpracy i sieci współpracy
- Nawiazywanie i rozszerzanie kontaktów gospodarczych i naukowych

Beneficjenci

W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia:

1. Osoby prawne prawa prywatnego i publicznego, w szczególności
  - MŚP (z wyjątkiem przedsiębiorstw wymienionych w sektorowych przepisach wspólnotowych, jak np. sektor EWWiS, transport i komunikacja, rolnictwo, rybołówstwo, przemysł włókien sztucznych, budowa statków),
  - przedsiębiorstwa rolne i leśne,
  - organizacje gospodarcze,
  - Izby, związki,
  - Stowarzyszenia,
  - Szkoły wyższe, akademie kształcenia zawodowego, placówki naukowe i edukacyjne,
  - Jednostki samorządu terytorialnego, związki samorządowe i ich struktury,
2. Urzędy i inne instytucje Wolnego Kraju Związkowego Saksonia

W Rzeczypospolitej Polskiej:

- Jednostki samorządu terytorialnego każdego szczebla (województwa, powiatu oraz gminy), ich związki i stowarzyszenia,
- Jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego (jednostki budżetowe, zakłady budżetowe, gospodarstwa pomocnicze),
- Organy administracji rządowej oraz ich jednostki organizacyjne (jednostki budżetowe, zakłady budżetowe, gospodarstwa pomocnicze),
- Pozostałe jednostki sektora finansów publicznych,
- Podmioty, w tym spółki prawa handlowego, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia lub Skarb Państwa,
- Parki narodowe i krajobrazowe, podmioty zarządzające obszarami chronionymi, PGL Lasy Państwowe wraz z jednostkami organizacyjnymi,
- Placówki naukowe, w tym placówki naukowe PAN oraz inne publiczne instytucje prowadzące działalność edukacyjną lub badawczo-rozwojową,
- Szkoły wyższe oraz podstawowe jednostki organizacyjne szkół wyższych,
- Osoby prawne prowadzące szkoły i placówki oświatowe
- Organizacje pozarządowe,
- Instytucje otoczenia biznesu, instytucje i organizacje wspierające rozwój przedsiębiorczości i innowacyjności oraz rozwój regionalny, w tym centra transferu

- technologii, parki technologiczne, przemysłowe, inkubatory przedsiębiorczości, agencje i fundacje rozwoju regionalnego,
- Izby,
  - Małe i średnie przedsiębiorstwa, łącznie z przedsiębiorstwami o profilu gospodarki wiejskiej i leśnej²¹

Kwalifikowalność wydatków

W uzupełnieniu do Części I – Części Ogólnej, Ustęp 5, obowiązuje:

W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia:

Brak postanowień szczególnych

W Rzeczypospolitej Polskiej:

Brak postanowień szczególnych

Dalsze warunki przyznania wsparcia

Obok warunków przyznania wsparcia wymienionych w Części I – Części Ogólnej, punkt 4, obowiązuje:

W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia:

W odniesieniu do lit. a) do c):

Zakup przedmiotów lub ich wykorzystanie jest kwalifikowalne jedynie wówczas, gdy w sposób konieczny służą one współpracy, nie zaś zaangażowanemu przedsiębiorstwu. Nie mogą one służyć wykonywaniu zadań związanych z bieżącą działalnością.

W Rzeczypospolitej Polskiej:

W odniesieniu do lit. a) do c):

Zakup przedmiotów lub ich wykorzystanie jest kwalifikowalne jedynie wówczas, gdy w sposób konieczny służą one współpracy, nie zaś wykonywaniu zadań związanych z bieżącą działalnością.

Podmioty zewnętrzne i rodzaj zaangażowania

W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia:

Podmiot zewnętrzny	Rodzaj zaangażowania
Departament merytoryczny w SAB W przypadku szkół wyższych: Saksońskie Ministerstwo Nauki i Sztuki	Ocena spójności

W Rzeczypospolitej Polskiej:

Podmiot zewnętrzny	Rodzaj zaangażowania
Eksperci zewnętrzni	Ocena merytoryczna

²¹ MŚP w Części II – Części szczegółowej w rozumieniu osób prawnych.(dotyczy polskich beneficjentów)

- 1.1.2. Poprawa warunków dla rozwoju przedsiębiorczości
- a) Inwestycje w zakresie przedsiębiorczości
  - b) Szkolenia oraz usługi informacyjne i doradcze dla przedsiębiorców
  - c) Badania i analizy
  - d) Poprawa kompetencji w zakresie znajomości języków obcych
-

Beneficjenci

W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia:

1. Osoby prawne prawa prywatnego i publicznego, w szczególności
  - MŚP (z wyjątkiem przedsiębiorstw wymienionych w sektorowych przepisach wspólnotowych, jak np. sektor EWWiS, transport i komunikacja, rolnictwo, rybołówstwo, przemysł włókien sztucznych, budowa statków),
  - Przedsiębiorstwa rolne i leśne,
  - Organizacje gospodarcze
  - Izby, związki,
  - Stowarzyszenia,
  - Szkoły wyższe, akademie kształcenia zawodowego, placówki naukowe i edukacyjne,
  - Jednostki samorządu terytorialnego, związki samorządowe i ich struktury,

W Rzeczypospolitej Polskiej:

- Jednostki samorządu terytorialnego każdego szczebla (województwo, powiat oraz gmina), ich związki i stowarzyszenia,
- Jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego (jednostki budżetowe, zakłady budżetowe, gospodarstwa pomocnicze),
- Organa administracji rządowej oraz ich jednostki organizacyjne (jednostki budżetowe, zakłady budżetowe, gospodarstwa pomocnicze),
- Pozostałe jednostki sektora finansów publicznych,
- Podmioty, w tym spółki prawa handlowego, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia lub Skarb Państwa,
- Placówki naukowe, w tym placówki naukowe PAN oraz inne publiczne instytucje prowadzące działalność edukacyjną lub badawczo-rozwojową,
- Szkoły wyższe oraz podstawowe jednostki organizacyjne szkół wyższych,
- Organizacje pozarządowe,
- Instytucje otoczenia biznesu/instytucje i organizacje wspierające rozwój przedsiębiorczości i innowacyjności,
- Małe i średnie przedsiębiorstwa, łącznie z przedsiębiorstwami o profilu gospodarki wiejskiej i leśnej.

Kwalifikowalność wydatków

W uzupełnieniu Części 1 – Części Ogólnej, Ustęp 5, obowiązuje:

W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia:

Brak postanowień szczególnych

W Rzeczypospolitej Polskiej:

Brak postanowień szczególnych

Dalsze warunki przyznania wsparcia

Obok warunków przyznania wsparcia wymienionych w Części I – Części Ogólnej, punkt 4, obowiązuje:

W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia:

W odniesieniu do lit. a):

Nabycie/zakup przedmiotów lub ich wykorzystanie jest kwalifikowalne jedynie wówczas, gdy w sposób konieczny służą one współpracy, nie zaś zaangażowanemu przedsiębiorstwu. Nie mogą one służyć wykonywaniu zadań związanych z bieżącą działalnością.

W Rzeczypospolitej Polskiej:

W odniesieniu do lit. a):

Nabycie/zakup sprzętu i wyposażenia lub ich wykorzystanie jest kwalifikowalne jedynie wówczas, gdy w sposób konieczny służą one współpracy, nie zaś wspieraniu bieżącej działalności zaangażowanego w projekt przedsiębiorstwa.

Podmioty zewnętrzne i rodzaj zaangażowania

W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia:

Podmiot zewnętrzny	Rodzaj zaangażowania
Departament merytoryczny w SAB	Ocena spójności

W Rzeczypospolitej Polskiej:

Podmiot zewnętrzny	Rodzaj zaangażowania
Eksperti zewnętrzni	Ocena merytoryczna

- 1.1.3.   Rozwój gospodarczy poprzez wymianę wiedzy (BiR)
- a) Wspieranie badawczo-wdrożeniowych projektów współpracy (BiR) – wspieranie projektów współpracy – w szczególności w dziedzinie technologii zaawansowanych²² - pomiędzy polskimi i saksońskimi przedsiębiorstwami i/lub polskimi i saksońskimi placówkami badawczymi.
  - b) Wspieranie transferu technologii²³ w MPŚ – w szczególności w dziedzinie technologii zaawansowanych

Beneficjenci

W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia:

1. Osoby prawne prawa prywatnego i publicznego, w szczególności
  - MŚP (z wyjątkiem przedsiębiorstw wymienionych w sektorowych przepisach wspólnotowych, jak np. sektor EWWiS, transport i komunikacja, rolnictwo, rybołówstwo, przemysł włókien sztucznych, budowa statków),
  - Przedsiębiorstwa rolne i leśne,
  - Organizacje gospodarcze,
  - Izby, związki,
  - Stowarzyszenia,
  - Szkoły wyższe, akademie kształcenia zawodowego, placówki naukowe i edukacyjne,

Do lit b)

- Małe i średnie przedsiębiorstwa,

2. Urzędy i inne instytucje Wolnego Kraju Związkowego Saksonia

W Rzeczypospolitej Polskiej:

- Jednostki samorządu terytorialnego każdego szczebla (województwa, powiatu oraz gminy), ich związki i stowarzyszenia,
  - Jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego(jednostki budżetowe, zakłady budżetowe, gospodarstwa pomocnicze),
  - Organa administracji rządowej oraz ich jednostki organizacyjne (jednostki budżetowe, zakłady budżetowe, gospodarstwa pomocnicze),
  - Podmioty, w tym spółki prawa handlowego, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia lub Skarb Państwa,
  - Pozostałe jednostki sektora finansów publicznych,
  - Parki narodowe i krajobrazowe, podmioty zarządzające obszarami chronionymi, PGL Lasy Państwowe wraz z jednostkami organizacyjnymi,
- Placówki naukowe, w tym placówki naukowe PAN oraz inne publiczne instytucje prowadzące działalność edukacyjną lub badawczo-rozwojową,

²² Materiałoznawstwo, technologie fizykochemiczne, badania w dziedzinie biologii i technologii, technika mikrosystemowa, technika informatyczna, produkcyjna, energetyczna, technika środowiska, technika medyczna.

²³ Transfer technologii oznacza planowe przekazywanie wiedzy technologicznej od dawców technologii do biorców technologii w celu przygotowania i realizacji innowacji w zakresie produktu i technologii. Takie inwestycje stanowią nowe lub dostosowane do nowszego stanu technicznego produkty lub technologie. Transfer technologii może łączyć się z usługami doradczymi w zakresie transferu technologii. Dawcami technologii mogą być np. szkoły wyższe oraz przedsiębiorstwa, w tym po stronie niemieckiej również pozauniwersyteckie placówki badawcze, pozauniwersyteckie placówki badawcze zorientowane na gospodarkę.

- Szkoły wyższe oraz podstawowe jednostki organizacyjne szkół wyższych,
- Organizacje pozarządowe,
- Instytucje otoczenia biznesu/instytucje i organizacje wspierające rozwój przedsiębiorczości i innowacyjności,
- Małe i średnie przedsiębiorstwa, łącznie z przedsiębiorstwami o profilu gospodarki wiejskiej i leśnej

Kwalifikowalność wydatków

W uzupełnieniu Części 1 – Części Ogólnej, punkt 5, obowiązuje:

W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia:

W odniesieniu do lit. b):

Kwalifikowalne są:

- inwestycje (nabywanie technologii od dawcy technologii):

* koszty inwestycji o charakterze niematerialnym (nabywanie praw patentowych, licencji, know - how lub wiedzy nieopatentowanej, fazy rozwoju),

* koszty inwestycji o charakterze materialnym (nabywanie sprzętu, maszyn i środków trwałych),

- usługi doradcze (od pośredników technologii):

* koszty wykorzystania usług doradczych (zarządzanie projektem, doradztwo dotyczące innowacji i transferu technologii, techniczne wsparcie oraz szkolenie pracowników),

Wysokość wsparcia wynosi:

- na inwestycje

* dla średnich przedsiębiorstw zgodnie z definicją MŚP do 40 % kosztów kwalifikowalnych,

* dla małych przedsiębiorstw zgodnie z definicją MŚP do 50 % kosztów kwalifikowalnych

- na usługi doradcze do 75 % kosztów kwalifikowalnych

Górna granica wysokości wsparcia, które może otrzymać wnioskodawca wynosi 500 000 euro na rok. Dofinansowanie przyznane na usługi doradcze wnioskodawcy nie może w ciągu trzech lat przekroczyć wysokości 200 000 Euro.

Koszty inwestycji o charakterze materialnym ujęte w kosztach całkowitych projektu mogą być dofinansowane jedynie w części do 50 %.

W Rzeczypospolitej Polskiej:

W odniesieniu do lit. b):

Wysokość wsparcia wynosi:

- na inwestycje:

• dla średnich przedsiębiorstw zgodnie z definicją MŚP do 40% kosztów kwalifikowalnych,

• dla małych przedsiębiorstw zgodnie z definicją MŚP do 50% kosztów kwalifikowalnych,

- na usługi doradcze do 75% kosztów kwalifikowalnych

Górna granica wysokości wsparcia, które może otrzymać wnioskodawca wynosi 500 000 euro na rok. Dofinansowanie przyznane na usługi doradcze wnioskodawcy nie może w ciągu trzech lat przekroczyć wysokości 200 000 euro.

Dalsze warunki przyznania wsparcia

Obok warunków przyznania wsparcia wymienionych w Części I – Części Ogólnej, Ustęp 4, obowiązuje:

W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia:

W odniesieniu do lit. a):

Przyznanie wsparcia ma stanowić zachętę do prac badawczych i rozwojowych w celu tworzenia nowych lub nowatorskich produktów i technologii²⁴ tak ,aby dzięki temu zmniejszyć niewspółmiernie wysokie ryzyko techniczne i finansowe.

W odniesieniu do lit. b)

Biorca technologii lub pośrednik technologii muszą mieć swoją siedzibę w Wolnym Kraju Związkowym Saksonia.

W Rzeczypospolitej Polskiej:

W odniesieniu do lit. b)

Biorca technologii lub pośrednik technologii muszą mieć swoją siedzibę na terenie Województwa Lubuskiego i/lub Dolnośląskiego.

Podmioty zewnętrzne i rodzaj zaangażowania

W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia:

Podmiot zewnętrzny	Rodzaj zaangażowania
Departament merytoryczny w SAB	Ocena spójności

W Rzeczypospolitej Polskiej:

Podmiot zewnętrzny	Rodzaj zaangażowania
Ekspertcy zewnętrzni	Ocena merytoryczna

²⁴ Produkt lub technologia są nowatorskie, jeśli w Unii Europejskiej jeszcze nie zostały zastosowane. Przez nowy produkt lub technologię można również rozumieć dalsze rozwijanie produktu lub technologii, które już są obecne na rynku.

- 1.1.4. Działania marketingowe
- a) Konceptcje marketingowe podmiotów zewnętrznych
  - b) Inicjowanie i wdrażanie działań marketingowych takich jak Corporate Identity²⁵

Beneficjenci

W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia:

Osoby prawne prawa prywatnego i publicznego, w szczególności:

- MŚP (z wyjątkiem przedsiębiorstw wymienionych w sektorowych przepisach wspólnotowych jak np. sektor EWWiS, transport i komunikacja, rolnictwo, rybołówstwo, przemysł włókien sztucznych, budowa statków),
- Organizacje gospodarcze,
- Izby, związki,
- Stowarzyszenia,
- Szkoły wyższe, akademie kształcenia zawodowego, placówki naukowe i edukacyjne;

W Rzeczypospolitej Polskiej:

- Jednostki samorządu terytorialnego każdego szczebla (województwo, powiat oraz gmina) ich związki i stowarzyszenia,
- Jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego (jednostki budżetowe, zakłady budżetowe, gospodarstwa pomocnicze),
- Organy administracji rządowej oraz ich jednostki organizacyjne (jednostki budżetowe, zakłady budżetowe, gospodarstwa pomocnicze),
- Podmioty, w tym spółki prawa handlowego, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia lub Skarb Państwa,
- Instytucje ważne dla regionów, w tym biura planowania przestrzennego, izby turystyczne, regionalne i lokalne organizacje turystyczne
- Pozostałe jednostki sektora publicznych,
- Placówki naukowe, w tym placówki naukowe PAN oraz inne publiczne instytucje prowadzące działalność edukacyjną lub badawczo-rozwojową,
- Szkoły wyższe oraz podstawowe jednostki organizacyjne szkół wyższych,
- Parki narodowe i krajobrazowe, podmioty zarządzające obszarami chronionymi, PGL Lasy Państwowe wraz z jednostkami organizacyjnymi,
- Organizacje pozarządowe,
- Instytucje otoczenia biznesu/instytucje i organizacje wspierające rozwój przedsiębiorczości, i innowacyjności,
- Małe i średnie przedsiębiorstwa.

---

²⁵ Corporate Identity wyraża osobowość organizacji i wykorzystuje ustalone zachowania, komunikację i prezentację na zewnątrz i wewnątrz.

Kwalifikowalność wydatków

W uzupełnieniu Części 1 – Części Ogólnej, punkt 5, obowiązuje:

W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia:

W odniesieniu do lit. a) i b):

Kwalifikowalne są wydatki na materiał promocyjny do wysokości najwyżej 50.000 Euro w pierwszym oraz wysokości najwyżej 30.000 Euro w drugim roku projektu.

W Rzeczypospolitej Polskiej:

Kwalifikowalne są m.in.

- koszty zatrudnienia ekspertów zewnętrznych na podstawie umowy zlecenia bądź innej opłaconej na podstawie przedstawionego rachunku lub faktury,
- koszty usług w postaci specjalistycznej pracy wykonanej przez zewnętrznego eksperta, a także szeroko pojęte koszty związane z konsultacjami, publikacjami i opiniami eksperckimi,
- koszty przeprowadzenia badań opinii publicznej,
- koszty zbierania, gromadzenia, przetwarzania i analizowania danych,

Dalsze warunki przyznania wsparcia

Obok warunków przyznania wsparcia wymienionych w Części I – Części Ogólnej, punkt 5, obowiązuje:

W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia:

Brak postanowień szczególnych

W Rzeczypospolitej Polskiej:

Brak postanowień szczególnych

Podmioty zewnętrzne i rodzaj zaangażowania

W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia:

Podmiot zewnętrzny	Rodzaj zaangażowania
Brak	Brak

W Rzeczypospolitej Polskiej:

Podmiot zewnętrzny	Rodzaj zaangażowania
Eksperci zewnętrzni	Ocena merytoryczna

1.2. Dziedzina wsparcia 2 – Turystyka²⁶ i działalność uzdrowiskowa

- 1.2.1. Poprawa i rozwój infrastruktury turystycznej
- Budowa, rozbudowa i przebudowa transgranicznych dróg turystycznych (np. leśnych, wodnych, pieszych, rowerowych i konnych).
  - Budowa, rozbudowa i modernizacja²⁷ wyposażenia dróg turystycznych (np. punkty widokowe, parkingi, przystanie kajakowe).
  - Projekty mające na celu wspieranie turystyki dostosowanej do osób niepełnosprawnych.
  - Infrastruktura turystyczna w szczególności centra informacji turystycznej

Beneficjenci

W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia:

- Osoby prawne prawa prywatnego i publicznego, w szczególności:
  - MŚP (z wyjątkiem przedsiębiorstw wymienionych w sektorowych przepisach wspólnotowych, jak np. sektor EWWiS, transport i komunikacja, rolnictwo, rybołówstwo, przemysł włókien sztucznych, budowa statków),
  - Przedsiębiorstwa rolne i leśne,
  - Organizacje gospodarcze,
  - Izby, związki,
  - Jednostki samorządu terytorialnego, związki samorządowe i ich struktury
- Urzędy i inne instytucje Wolnego Kraju Związkowego Saksonia

W Rzeczypospolitej Polskiej:

- Jednostki samorządu terytorialnego każdego szczebla (województwo, powiat oraz gmina), ich związki i stowarzyszenia,
- Jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego (jednostki budżetowe, zakłady budżetowe, gospodarstwa pomocnicze),
- Organy administracji rządowej oraz ich jednostki organizacyjne (jednostki budżetowe, zakłady budżetowe, gospodarstwa pomocnicze),
- Podmioty, w tym spółki prawa handlowego, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia lub Skarb Państwa,
- Pozostałe jednostki sektora finansów publicznych,
- Parki narodowe i krajobrazowe, podmioty zarządzające obszarami chronionymi, PGL Lasy Państwowe wraz z jednostkami organizacyjnymi,
- Instytucje kultury,
- Organizacje pozarządowe,

²⁶ Dotyczy również turystyki wiejskiej
²⁷ Modernizacja oznacza w tym przypadku przebudowę i remont.

- Kościoły i inne związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i innych związków wyznaniowych,
- Szkoły wyższe oraz podstawowe jednostki organizacyjne szkół wyższych
- Instytucje ważne dla regionów, w tym biura planowania przestrzennego, izby turystyczne, regionalne i lokalne organizacje turystyczne
- Małe i średnie przedsiębiorstwa, łącznie z przedsiębiorstwami o profilu gospodarki wiejskiej i leśnej (nie dotyczy przedmiotu wsparcia ujętego w lit.d)

Kwalifikowalność wydatków

W uzupełnieniu Części 1 – Części Ogólnej, punkt 5, obowiązuje:

W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia:

Brak postanowień szczególnych

W Rzeczypospolitej Polskiej:

Brak postanowień szczególnych

Dalsze warunki przyznania wsparcia

Obok warunków przyznania wsparcia wymienionych w Części I – Części Ogólnej, Ustęp 4, obowiązuje:

W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia:

Brak postanowień szczególnych

W Rzeczypospolitej Polskiej:

Brak postanowień szczególnych.

Podmioty zewnętrzne i rodzaj zaangażowania

W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia:

Podmiot zewnętrzny	Rodzaj zaangażowania
Do lit. c) TMGS, LSF	Ocena spójności Opinia budowlana

W Rzeczypospolitej Polskiej:

Podmiot zewnętrzny	Rodzaj zaangażowania
Ekspertzy zewnętrzni	Ocena merytoryczna

- 1.2.2. Opracowanie koncepcji rozwojowych na rzecz turystyki trwałej we wspólnym obszarze przygranicznym
- a) Wspólna promocja produktów o walorach turystycznych i regionalnych.
  - b) Studia wykonalności.
  - c) Przeprowadzanie wspólnych studiów, analiz i działań/projektów modelowych mających szczególne znaczenie dla dalszego rozwoju turystyki, w tym turystyki wiejskiej.
  - d) Tworzenie wspólnych koncepcji marketingowych.

Beneficjenci

W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia:

1. Osoby prawne prawa prywatnego i publicznego, w szczególności:
  - MŚP (z wyjątkiem przedsiębiorstw wymienionych w sektorowych przepisach wspólnotowych, jak np. sektor EWWiS, transport i komunikacja, rolnictwo, rybołówstwo, przemysł włókien sztucznych, budowa statków),
  - Izby, związki, stowarzyszenia,
  - Jednostki samorządu terytorialnego związki samorządowe i ich struktury,
2. Urzędy i inne instytucje Wolnego Kraju Związkowego Saksonia

W Rzeczypospolitej Polskiej:

- Jednostki samorządu terytorialnego każdego szczebla (województwo, powiat oraz gmina), ich związki i stowarzyszenia,
- Jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego (jednostki budżetowe, zakłady budżetowe, gospodarstwa pomocnicze),
- Organa administracji rządowej oraz ich jednostki organizacyjne (jednostki budżetowe, zakłady budżetowe, gospodarstwa pomocnicze),
- Podmioty, w tym spółki prawa handlowego, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia lub Skarb Państwa,
- Pozostałe jednostki sektora finansów publicznych,
- Parki narodowe i krajobrazowe, podmioty zarządzające obszarami chronionymi, PGL Lasy Państwowe wraz z jednostkami organizacyjnymi,
- Instytucje ważne dla regionów, w tym biura planowania przestrzennego, izby turystyczne, regionalne i lokalne organizacje turystyczne,
- Organizacje pozarządowe,
- Kościoły i inne związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i innych związków wyznaniowych,
- Instytucje otoczenia biznesu/instytucje i organizacje wspierające rozwój przedsiębiorczości i innowacyjności,
- Instytucje ważne dla regionów, w tym biura planowania przestrzennego, izby turystyczne, regionalne i lokalne organizacje turystyczne,

- Małe i średnie przedsiębiorstwa.

Kwalifikowalność wydatków

W uzupełnieniu Części 1 – Części Ogólnej, Ustęp 5, obowiązuje:

W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia:

Kwalifikowalne są artykuły promocyjne przeznaczone do rozprowadzenia w wysokości do 20.000 Euro.

Prace budowlane nie są wydatkami kwalifikowalnymi.

W Rzeczypospolitej Polskiej:

Kwalifikowalne są m.in.:

- wystawianie poza obszarem wsparcia billboardów czy plakatów, których przekaz przynosi bezpośrednią korzyść obszarowi wsparcia,
- koszty udziału w prezentacji obszaru wsparcia na targach turystycznych odbywających się również poza obszarem wsparcia,
- koszty promocji integralnie związane z realizacją projektu,
- koszty organizacji imprez i kampanii promocyjnych, w tym koszty publikacji i dystrybucji materiałów promocyjnych (jeśli będą udostępniane bezpłatnie).

Dalsze warunki przyznania wsparcia

Obok warunków przyznania wsparcia wymienionych w Części I – Części Ogólnej, punkt 4, obowiązuje:

W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia:

Brak postanowień szczególnych

W Rzeczypospolitej Polskiej:

Brak postanowień szczególnych.

Podmioty zewnętrzne i rodzaj zaangażowania

W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia:

Podmiot zewnętrzny	Rodzaj zaangażowania
do lit. a) i d) TMGS	Ocena spójności, chyba że TMGS sam jest partnerem współpracy

W Rzeczypospolitej Polskiej:

Podmiot zewnętrzny	Rodzaj zaangażowania
Ekspertzy zewnętrzni	Ocena merytoryczna

1.2.3. Poprawa jakości usług w sektorze turystycznym

- a) Wprowadzenie wspólnych standardów jakościowych i systemów zarządzania jakością.
- b) Wymiana doświadczeń, szczególnie w celu zmniejszania deficytów informacji.
- c) Profesjonalne działania szkoleniowe służące zapewnieniu jakości w turystyce.
- d) Tworzenie transgranicznych sieci turystycznych.
- e) Stworzenie wspólnego systemu *destination management*.²⁸

Beneficjenci

W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia:

1. Osoby prawne prawa prywatnego i publicznego, w szczególności
  - MŚP (z wyjątkiem przedsiębiorstw wymienionych w sektorowych przepisach wspólnotowych, jak np. sektor EWWiS, transport i komunikacja, rolnictwo, rybołówstwo, przemysł włókien sztucznych, budowa statków),
  - Izby, związki,
  - Jednostki samorządu terytorialnego, związki samorządowe i ich struktury,
2. Urzędy i inne instytucje Wolnego Kraju Związkowego Saksonia

W Rzeczypospolitej Polskiej:

- Jednostki samorządu terytorialnego każdego szczebla (województwo, powiat oraz gmina), ich związki i stowarzyszenia,
- Jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego (jednostki budżetowe, zakłady budżetowe, gospodarstwa pomocnicze),
- Organa administracji rządowej oraz ich jednostki organizacyjne (jednostki budżetowe, zakłady budżetowe, gospodarstwa pomocnicze),
- mające zdolność do czynności prawnych,
- Podmioty, w tym spółki prawa handlowego, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia lub Skarb Państwa,
- Pozostałe jednostki sektora finansów publicznych,
- Parki narodowe i krajobrazowe, podmioty zarządzające obszarami chronionymi, PGL Lasy Państwowe wraz z jednostkami organizacyjnymi,
- Instytucje kultury,
- Organizacje pozarządowe,
- Instytucje ważne dla regionów, w tym biura planowania przestrzennego, izby turystyczne, regionalne i lokalne organizacje turystyczne,
- Kościoły i inne związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i innych związków wyznaniowych,
- Instytucje otoczenia biznesu/instytucje i organizacje wspierające rozwój przedsiębiorczości i innowacyjności,

²⁸ Destination management oznacza zorientowane na przedsiębiorstwa i zgodne z prawami rynku prowadzenie i ukierunkowywanie celów turystycznych. Ma ono uwzględniać wszystkie potrzeby i wymogi grupy docelowej. Ten nowy rodzaj prezentacji regionów i kierowania organizacjami turystycznymi ma stanowić odpowiedź na zmieniające się warunki rynkowe.

- Małe i średnie przedsiębiorstwa.

Kwalifikowalność wydatków

W uzupełnieniu Części 1 – Części Ogólnej, punkt 5, obowiązuje:

W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia:

Brak postanowień szczególnych

W Rzeczypospolitej Polskiej:

W odniesieniu do lit d) kwalifikowalne są m.in.:

- tworzenie i rozwój platform informatycznych i baz danych

Dalsze warunki przyznania wsparcia

Obok warunków przyznania wsparcia wymienionych w Części I – Części Ogólnej, Ustęp 4, obowiązuje:

W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia:

Wymiana doświadczeń wspierana jest wyłącznie w związku z projektem realizowanym zgodnie z lit. a) oraz c) do e).

W Rzeczypospolitej Polskiej:

Realizacja projektów dotyczących wymiany doświadczeń jest możliwa również w przedmiotach wsparcia określonych w podpunktach a), c), d), e).

Podmioty zewnętrzne i rodzaj zaangażowania

W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia:

Podmiot zewnętrzny	Rodzaj zaangażowania
brak	brak

W Rzeczypospolitej Polskiej:

Podmiot zewnętrzny	Rodzaj zaangażowania
Eksperti zewnętrzni	Ocena merytoryczna

- 1.2.4. Oferta turystyczna i system informacyjny
- a) Tworzenie wspólnych, w tym innowacyjnych, ofert turystycznych oraz przeprowadzanie wspólnych akcji promocyjnych oraz opracowywanie materiałów informacyjnych skierowanych do grup docelowych.
  - b) Turystyczne systemy informacji w obszarze wsparcia (punkty informacji turystycznej, turystyczne tablice informacyjne, rekonstrukcja szlaków turystycznych) w aspekcie wielojęzyczności.

Beneficjenci

W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia:

1. Osoby prawne prawa prywatnego i publicznego, w szczególności
  - MŚP (z wyjątkiem przedsiębiorstw wymienionych w sektorowych przepisach wspólnotowych, jak np. sektor EWWiS, transport i komunikacja, rolnictwo, rybołówstwo, przemysł włókien sztucznych, budowa statków),
  - Izby, związki, stowarzyszenia,
  - Jednostki samorządu terytorialnego, związki samorządowe i ich struktury,
2. Urzędy i inne instytucje Wolnego Kraju Związkowego Saksonia

W Rzeczypospolitej Polskiej:

- Jednostki samorządu terytorialnego każdego szczebla (województwo, powiat oraz gmina), ich związki i stowarzyszenia,
- Jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego (jednostki budżetowe, zakłady budżetowe, gospodarstwa pomocnicze),
- Organa administracji rządowej oraz ich jednostki organizacyjne (jednostki budżetowe, zakłady budżetowe, gospodarstwa pomocnicze),
- Podmioty, w tym spółki prawa handlowego, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia lub Skarb Państwa,
- Pozostałe jednostki sektora finansów publicznych,
- Parki narodowe i krajobrazowe, podmioty zarządzające obszarami chronionymi, PGL Lasy Państwowe wraz z jednostkami organizacyjnymi,
- Organizacje pozarządowe,
- Kościoły i inne związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i innych związków wyznaniowych,
- Instytucje ważne dla regionów, w tym biura planowania przestrzennego, izby turystyczne, regionalne i lokalne organizacje turystyczne,
- Małe i średnie przedsiębiorstwa.

Kwalifikowalność wydatków

W uzupełnieniu Części 1 – Części Ogólnej, Ustęp 5, obowiązuje:

W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia:

W odniesieniu do lit. a):

Wydatkami kwalifikowalnymi są artykuły promocyjne o wartości do 20.000 euro.

W Rzeczypospolitej Polskiej:

W odniesieniu do lit. a) kwalifikowalne są koszty związane m.in. z:

- przeprowadzeniem badań opinii publicznej,
- zbieraniem, gromadzeniem, przetwarzaniem i analizowaniem danych,
- przygotowaniem, modyfikacją i aktualizacją strategii promocji - koszty realizacji działań informacyjno-promocyjnych, w tym:
  - o organizacja kampanii promujących,
  - o organizacja spotkań, warsztatów, seminariów, szkoleń i konferencji,
  - o realizacja i uczestnictwo w programach, spotach i audycjach radiowych,
  - o koszty udziału w prezentacji obszaru wsparcia na targach turystycznych, także odbywających się poza obszarem wsparcia;

W odniesieniu do lit. b) kwalifikowalne są koszty związane m.in. z:

- tworzeniem i rozwojem platform informatycznych i baz danych

Dalsze warunki przyznania wsparcia

Obok warunków przyznania wsparcia wymienionych w Części I – Części Ogólnej, Ustęp 4, obowiązuje:

W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia:

Brak postanowień szczególnych

W Rzeczypospolitej Polskiej:

Brak postanowień szczegółowych

Podmioty zewnętrzne i rodzaj zaangażowania

W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia:

Podmiot zewnętrzny	Rodzaj zaangażowania
Lit a) TMGS	Ocena spójności, chyba że TMGS sam jest partnerem współpracy

W Rzeczypospolitej Polskiej:

Podmiot zewnętrzny	Rodzaj zaangażowania
Eksperti zewnętrzeni	Ocena merytoryczna

- 1.2.5. Działania w dziedzinie uzdrowiskowej
- Rozwój i rewitalizacja miejscowości o funkcji uzdrowiskowej i/lub zdrowotnej
  - Przebudowa²⁹, rozbudowa i modernizacja³⁰ oraz nowe ukierunkowanie istniejących ośrodków uzdrowiskowych w miejscowościach o potwierdzonym statusie uzdrowiska³¹ lub zdrojowiska, łącznie z inwestycjami wynikającymi z tych działań
  - Transgraniczna sieć powiązań między ośrodkami o funkcji uzdrowiskowej/funkcji zdrowotnej.

Beneficjenci

W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia:

- Osoby prawne prawa prywatnego i publicznego, w szczególności
  - MŚP (z wyjątkiem przedsiębiorstw wymienionych w sektorowych przepisach wspólnotowych, jak np. sektor EWWiS, transport i komunikacja, rolnictwo, rybołówstwo, przemysł włókien sztucznych, budowa statków),
  - Przedsiębiorstwa o wyłącznej własności publicznej,
  - Izby, związki,
  - Jednostki samorządu terytorialnego, związki samorządowe i ich struktury,
- Urzędy i inne instytucje Wolnego Kraju Związkowego Saksonia

W Rzeczypospolitej Polskiej:

- Jednostki samorządu terytorialnego każdego szczebla (województwo, powiat oraz gmina), ich związki i stowarzyszenia,
- Jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego (jednostki budżetowe, zakłady budżetowe, gospodarstwa pomocnicze),
- Organa administracji rządowej oraz ich jednostki organizacyjne (jednostki budżetowe, zakłady budżetowe, gospodarstwa pomocnicze),
- Podmioty, w tym spółki prawa handlowego, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia lub Skarb Państwa,
- Pozostałe jednostki sektora finansów publicznych,
- Podmioty, w tym spółki prawa handlowego, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia lub Skarb Państwa,
- Zakłady Opieki Zdrowotnej działające w publicznym systemie ochrony zdrowia

---

²⁹ W Rzeczypospolitej Polskiej zgodnie z art. 3, pkt 7a ustawy z dnia 7 lipca 1994 roku Prawo budowlane (Dz. U. z 1994, nr 89, poz. 414 z późn. zm.) przebudowa oznacza wykonywanie robót budowlanych, w wyniku których następuje zmiana parametrów użytkowych lub technicznych istniejącego obiektu budowlanego z wyjątkiem charakterystycznych parametrów jak: kubatura, powierzchnia zabudowy, wysokość, długość, szerokość bądź liczba kondygnacji. W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia przebudowa oznacza zmianę formy, kształtu lub przeznaczenia obiektu obejmująca znaczącą ingerencję i zakres pracy.

³⁰ Modernizacja oznacza budowlaną i techniczną naprawę (remont) albo odpowiednie dopasowanie (modernizacja w wąskim znaczeniu) budynku. Celem jest doprowadzenie budynku do pełnego i zgodnego z przeznaczeniem stanu używalności.

³¹ Ustawa o lecznictwie uzdrowiskowym i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz gminach uzdrowiskowych (Dz.U. 2005 nr 167 poz. 1399)

- Zakłady lecznictwa uzdrowiskowego³² publiczne placówki zdrowotne, w tym szpitale uzdrowiskowe; sanatoria uzdrowiskowe; prewentoria uzdrowiskowe dla dzieci; przychodnie uzdrowiskowe,
- Instytucje kultury,
- Parki narodowe i krajobrazowe, podmioty zarządzające obszarami chronionymi, PGL Lasy Państwowe wraz z jednostkami organizacyjnymi,
- Organizacje pozarządowe,
- Małe i średnie przedsiębiorstwa

Kwalifikowalność wydatków

W uzupełnieniu Części 1 – Części Ogólnej, punkt 5, obowiązuje:

W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia:

Kwalifikowalne są koszty rozbiórki na gruntach będących własnością partnerów współpracy do wysokości 10% łącznych wydatków kwalifikowalnych.

Do wydatków kwalifikowalnych nie zaliczają się: budowa ważnych dla turystyki basenów krytych, zwiększanie liczby miejsc noclegowych; inwestycje w zakresie wellness; baseny hotelowe do celów wypoczynkowo-rozrywkowych a także wydatki w zakresie, z którego korzystają nie tylko kuracjusze, ale także szeroka publiczność bez skierowania lekarskiego.

W Rzeczypospolitej Polskiej:

Kwalifikowalne są m.in. koszty rozbiórki na gruntach będących własnością beneficjenta do wysokości 10% łącznych wydatków kwalifikowalnych.

Do wydatków kwalifikowalnych nie zaliczają się: budowa basenów krytych, zwiększanie liczby miejsc noclegowych; inwestycje w zakresie spa; baseny hotelowe do celów wypoczynkowo-rozrywkowych a także wydatki w zakresie, z którego korzystają nie tylko kuracjusze, ale także szeroka publiczność bez skierowania lekarskiego.

Dalsze warunki przyznania wsparcia

Obok warunków przyznania wsparcia wymienionych w Części I – Części Ogólnej, punkt 4, obowiązuje:

W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia:

Działania zgodne z literą a) i b) są kwalifikowalne tylko w kurortach i uzdrowiskach o potwierdzonym przez państwo statusie.

Projekt musi być realizowany w miejscowościach o potwierdzonym statusie uzdrowisk i stanowić część składową gminnego planu rozwojowego miejscowości uzdrowiskowej.

Wsparcie budowy nowych ośrodków uzdrowiskowych o znaczącej powierzchni wodnej jak również wszelkie działania dodatkowe w ramach istniejących ośrodków uzdrowiskowych możliwe są jedynie w miejscowościach uzdrowiskowych o statusie uzdrowisk chronionych lub miejscowościach, którym status uzdrowiska został przyznany.

W Rzeczypospolitej Polskiej:

Brak postanowień szczegółowych

³² Zgodnie z art. 6 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz gminach uzdrowiskowych (Dz.U. 2005 nr 167 poz. 1399) zakłady lecznictwa uzdrowiskowego to: szpitale uzdrowiskowe, sanatoria uzdrowiskowe, prewentoria uzdrowiskowe dla dzieci, przychodnie uzdrowiskowe.

Podmioty zewnętrzne i rodzaj zaangażowania**W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia:**

Podmiot zewnętrzny	Rodzaj zaangażowania
LSF	Opinia budowlana

W Rzeczypospolitej Polskiej:

Podmiot zewnętrzny	Rodzaj zaangażowania
Ekspertsi zewnętrzni	Ocena merytoryczna

1.3. Dziedzina wsparcia 3 – Transport i komunikacja

- 1.3.1. Działania w zakresie struktury transportowo-komunikacyjnej
- Budowa i rozbudowa planowanych połączeń komunikacyjnych w bezpośrednim obszarze przygranicznym.
  - Rozbudowa i modernizacja³³ połączeń dojazdowych do granicy.
  - Rozbudowa i modernizacja³² ważnych pod względem komunikacyjnym sieci dróg prowadzących do transgranicznych osi komunikacyjnych (w tym np. wiadukty, obiekty mostowe, ronda, skrzyżowania).
  - Wielojęzyczne systemy obsługi podróżnych i informacji, co najmniej w języku polskim i niemieckim.
  - Rewitalizacja infrastruktury transportu szynowego, służącego wyłącznie rozwojowi turystyki (łącznie z zakupem i modernizacją taboru).
  - Wykonywanie badań w zakresie transportu i komunikacji w kontekście transgranicznym.
  - Koncepcje i studia wykonalności do przygotowania projektów w ramach transgranicznej publicznej pasażerskiej komunikacji lokalnej.

Beneficjenci

W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia:

- Jednostki samorządu terytorialnego, związki samorządowe i ich struktury.
- Przedsiębiorstwa komunikacji lokalnej oraz przedsiębiorstwa infrastruktury szynowej, których połączenia szynowe wykorzystywane są przez przedsiębiorstwa komunikacji lokalnej.
- Osoby prawne prawa prywatnego, które w chwili uzyskania wsparcia zobowiązane są do świadczenia usług komunalnych przez okres co najmniej 6 lat.
- Przedsiębiorstwa komunikacji publicznej.
- Urzędy i inne instytucje Wolnego Kraju Związkowego Saksonia

W Rzeczypospolitej Polskiej:

- Jednostki samorządu terytorialnego każdego szczebla (województwo, powiat oraz gmina), ich związki i stowarzyszenia,
- Jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego(jednostki budżetowe, zakłady budżetowe, gospodarstwa pomocnicze),
- Organa administracji rządowej oraz ich jednostki organizacyjne(jednostki budżetowe, zakłady budżetowe, gospodarstwa pomocnicze),
- Podmioty, w tym spółki prawa handlowego, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia lub Skarb Państwa,
- Pozostałe jednostki sektora finansów publicznych, w tym³⁴:
  - przewoźnicy kolejowi i zarządcy infrastruktury kolejowej

---

³³ Modernizacja oznacza w tym przypadku przebudowę i remont.

³⁴ Zgodnie z art. 9 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.).

- przedsiębiorstwa komunikacji lokalnej
- Placówki naukowe, w tym placówki naukowe PAN oraz inne publiczne instytucje prowadzące działalność edukacyjną lub badawczo-rozwojową,
- Szkoły wyższe oraz podstawowe jednostki organizacyjne szkół wyższych,
- Organizacje pozarządowe
- Parki narodowe i krajobrazowe, podmioty zarządzające obszarami chronionymi, PGL Lasy Państwowe wraz z jednostkami organizacyjnymi

Kwalifikowalność wydatków

W uzupełnieniu Części 1 – Części Ogólnej, Ustęp 5, obowiązuje:

W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia:

W odniesieniu do lit. e)

Kwalifikowalne nie są wydatki wynikające z niejednorodnych systemów taryfowych w obrębie lokalnej komunikacji publicznej a także finansowanie świadczeń komunikacyjno-transportowych.

W Rzeczypospolitej Polskiej:

Brak postanowień szczegółowych

Dalsze warunki przyznania wsparcia

Obok warunków przyznania wsparcia wymienionych w Części I – Części Ogólnej, Ustęp 4, obowiązuje:

W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia:

Brak postanowień szczególnych

W Rzeczypospolitej Polskiej:

W celu zagwarantowania pełnego efektu transgranicznego obszar wsparcia w części polskiej dla realizacji przedsięwzięć infrastrukturalnych (infrastruktura drogowa i ochrona środowiska) obejmuje:

- na terenie województwa dolnośląskiego powiaty położone bezpośrednio przy granicy: zgorzelecki, bolesławiecki, lubański, lwówecki, złotoryjski, jeleniogórski oraz miasto na prawach powiatu Jelenia Góra,
- na terenie województwa lubuskiego powiaty położone bezpośrednio przy granicy: żarski i żagański.

Podmioty zewnętrzne i rodzaj zaangażowania w Wolnym Kraju Związkowym Saksonia

Podmiot zewnętrzny	Rodzaj zaangażowania
W odniesieniu do lit. a, b, c i f): Dla beneficjentów z cyfry 1 Urząd Krajowy Budowy Dróg i Komunikacji (LASuV)	Opinia budowlana

SMWA	Ocena spójności i opinia ekspercka
W odniesieniu do beneficjentów z cyfry 2 SMWA	Ocena spójności
W odniesieniu do lit. d), e) i g): Urząd Krajowy Budowy Dróg i Komunikacji (LASuV) ³⁵	Opinia ekspercka
LSF	Opinia budowlana

W Rzeczypospolitej Polskiej:

Podmiot zewnętrzny	Rodzaj zaangażowania
Ekspertcy zewnętrzni	Ocena merytoryczna

³⁵ W chwili obecnej kwestia kompetencji jest wyjaśniana.

- 1.3.2. Działania w zakresie społeczeństwa informacyjnego
- a) Rozwój i wdrażanie elektronicznych interfejsów do wymiany danych.
  - b) Wspólne innowacyjne aplikacje internetowe.
  - c) Rozwój i tworzenie wspólnych baz danych.
  - d) Techniczne połączenie w sieć oraz wielojęzyczne systemy informacyjne (co najmniej w języku polskim i niemieckim).
  - e) Opracowanie podstaw kartograficznych do transgranicznych systemów geoinformacyjnych.
  - f) Stworzenie międzynarodowych, sieciowych systemów geoinformacyjnych i ich węzłów/interfejsów jako podstawy do wspólnych działań w zakresie planowania i monitoringu.
  - g) Gromadzenie, analiza i ujednocianie wspólnych danych geograficznych łącznie z koniecznymi metadanymi.
  - h) Stworzenie i wspólne wykorzystywanie transgranicznych infrastruktur dla danych geograficznych / infrastruktura geodanych.

Beneficjenci

W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia:

1. Osoby prawne prawa prywatnego i publicznego, w szczególności
  - MŚP (z wyjątkiem przedsiębiorstw wymienionych w sektorowych przepisach wspólnotowych, jak np. sektor EWWiS, transport i komunikacja, rolnictwo, rybołówstwo, przemysł włókien sztucznych, budowa statków),
  - Przedsiębiorstwa o profilu gospodarki wiejskiej i leśnej,
  - Stowarzyszenia,
  - Fundacje,
  - Izby, związki,
  - Placówki badawcze,
  - Muzea i biblioteki,
  - Szkoły wyższe, akademie kształcenia zawodowego,
  - Jednostki samorządu terytorialnego, związki samorządowe i ich struktury,
2. Urzędy i inne instytucje Wolnego Kraju Związkowego Saksonia

W Rzeczypospolitej Polskiej:

- Jednostki samorządu terytorialnego każdego szczebla (województwa, powiatu oraz gminy), ich związki i stowarzyszenia,
- Jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego (jednostki budżetowe, zakłady budżetowe, gospodarstwa pomocnicze),
- Organa administracji rządowej i ich jednostki organizacyjne (jednostki budżetowe, zakłady budżetowe, gospodarstwa pomocnicze),
- Pozostałe jednostki sektora finansów publicznych,
- Jednostki systemu ratownictwa medycznego,
- Podmioty, w tym spółki prawa handlowego, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia lub Skarb Państwa,

- Parki narodowe i krajobrazowe, podmioty zarządzające obszarami chronionymi, PGL Lasy Państwowe wraz z jednostkami organizacyjnymi,
- Placówki naukowe,
- Szkoły wyższe oraz podstawowe jednostki organizacyjne szkół wyższych,
- Placówki naukowe, w tym placówki naukowe PAN oraz inne publiczne instytucje prowadzące działalność edukacyjną lub badawczo-rozwojową,
- Organizacje pozarządowe,
- Kościoły i inne związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i innych związków wyznaniowych
- Instytucje otoczenia biznesu/instytucje i organizacje wspierające rozwój przedsiębiorczości i innowacyjności
- Małe i średnie przedsiębiorstwa, łącznie z przedsiębiorstwami o profilu gospodarki wiejskiej i leśnej

Kwalifikowalność wydatków

W uzupełnieniu Części 1 – Części Ogólnej, Ustęp 5, obowiązuje:

W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia:

Do wydatków kwalifikowalnych nie należą wydatki na bieżącą działalność.

W Rzeczypospolitej Polskiej:

Kwalifikowalne są m.in.:

- budowa, modyfikacja, rozwój i utrzymanie portali internetowych,
- hosting i utrzymanie domen,
- uruchomienie i utrzymanie serwisów informacyjnych,

Dalsze warunki przyznania wsparcia

Obok warunków przyznania wsparcia wymienionych w Części I – Części Ogólnej, Ustęp 4, obowiązuje:

W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia:

W odniesieniu do lit. a) do d):

Należy przedłożyć założenia techniczne interfejsu danych.

W Rzeczypospolitej Polskiej:

W odniesieniu do lit. a) do d):

Należy przedłożyć założenia techniczne interfejsu danych.

Podmioty zewnętrzne i rodzaj zaangażowania**W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia:**

Podmiot zewnętrzny	Rodzaj zaangażowania
W odniesieniu do lit. e) do h): Ministerstwo Spraw Wewnętrznych	Opinia ekspercka

W Rzeczypospolitej Polskiej:

Podmiot zewnętrzny	Rodzaj zaangażowania
Ekspertzy zewnętrzni	Ocena merytoryczna

1.4. Dziedzina wsparcia 4 – Środowisko przyrodnicze

- 1.4.1. Ochrona i poprawa stanu środowiska przyrodniczego
- a) Przeciwdziałanie zagrożeniom naturalnym, np. ochrona przeciwpowodziowa, ochrona i prewencja szkód ekologicznych.
  - b) Działania służące wykorzystaniu nowoczesnych technologii w zakresie ochrony powietrza, klimatu, ochrony przed hałasem, efektywnej gospodarki energetycznej i energii odnawialnych.
  - c) Działania służące wykorzystaniu nowoczesnych technologii w zakresie gospodarki surowcami wtórnymi.
  - d) Zapobieganie zanieczyszczeniu krajobrazu odpadami – nielegalne składowanie odpadów.
  - e) Budowa, rozbudowa i przebudowa oczyszczalni ścieków mających na celu poprawę środowiska przyrodniczego po obu stronach granicy.
  - f) Budowa i rozbudowa trans granicznych obiektów i urządzeń służących zaopatrzeniu w wodę poszczególnych miejscowości przygranicznych.³⁶
  - g) Renaturyzacja cieków wodnych.
  - h) Trwałe zapewnienie naturalnej różnorodności biologicznej poprzez zachowanie i rozwój przestrzeni życiowej lub populacji dziko żyjących gatunków zwierząt i roślin jak również charakterystycznej różnorodności krajobrazowej ukształtowanej historycznie.
  - i) Działania prewencyjne w zakresie gospodarki leśnej, np. ochrona lasów, zapobieganie pożarom lasów.

Beneficjenci

W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia:

1. Osoby prawne prawa prywatnego i publicznego, w szczególności
  - MŚP (z wyjątkiem przedsiębiorstw wymienionych w sektorowych przepisach wspólnotowych, jak np. sektor EWWiS, transport/komunikacja, rolnictwo, rybołówstwo, przemysł włókien sztucznych, budowa statków),
  - Przedsiębiorstwa rolne i leśne,
  - Stowarzyszenia,
  - Izby, związki,
  - Szkoły wyższe, placówki badawcze,
  - Jednostki samorządu terytorialnego, związki samorządowe i ich struktury,
2. Urzędy i inne instytucje Wolnego Kraju Związkowego Saksonia

W Rzeczypospolitej Polskiej:

- Jednostki samorządu terytorialnego każdego szczebla (województwo, powiat oraz gmina), ich związki i stowarzyszenia,
- Jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego (jednostki budżetowe, zakłady budżetowe, gospodarstwa
- Organa administracji rządowej oraz ich jednostki organizacyjne (jednostki budżetowe, zakłady budżetowe, gospodarstwa pomocnicze),
- Pozostałe jednostki sektora finansów publicznych,

---

³⁶ Pod pojęciem przygranicznych należy rozumieć obszar gmin położonych bezpośrednio przy granicy.

- Podmioty, w tym spółki prawa handlowego, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia lub Skarb Państwa,
- Parki narodowe i krajobrazowe, podmioty zarządzające obszarami chronionymi, PGL Lasy Państwowe wraz z jednostkami organizacyjnymi,
- Placówki naukowe, w tym placówki naukowe PAN oraz inne publiczne instytucje prowadzące działalność edukacyjną lub badawczo-rozwojową,
- Szkoły wyższe oraz podstawowe jednostki organizacyjne szkół wyższych,
- Organizacje pozarządowe,
- Instytucje otoczenia biznesu/instytucje i organizacje wspierające rozwój przedsiębiorczości i innowacyjności,
- Izby,
- Małe i średnie przedsiębiorstwa, łącznie z przedsiębiorstwami o profilu gospodarki wiejskiej i leśnej

Kwalifikowalność wydatków

W uzupełnieniu Części 1 – Części Ogólnej, punkt 5, obowiązuje:

W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia:

Brak postanowień szczególnych

W Rzeczypospolitej Polskiej:

Brak postanowień szczególnych

Dalsze warunki przyznania wsparcia

Obok warunków przyznania wsparcia wymienionych w Części I – Części Ogólnej, punkt 4, obowiązuje:

W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia:

Brak postanowień szczególnych

W Rzeczypospolitej Polskiej:

W celu zagwarantowania pełnego efektu transgranicznego obszar wsparcia w części polskiej dla realizacji przedsięwzięć infrastrukturalnych (infrastruktura drogowa i ochrona środowiska) obejmuje wyłącznie:

- na terenie województwa dolnośląskiego powiaty położone bezpośrednio przy granicy: zgorzelecki, bolesławiecki, lubański, lwówecki, złotoryjski, jeleniogórski oraz miasto na prawach powiatu Jelenia Góra,
- na terenie województwa lubuskiego powiaty położone bezpośrednio przy granicy: żarski i żagański.

Nie dotyczy przedmiotu wsparcia ujętego w lit. f)

Podmioty zewnętrzne i rodzaj zaangażowania**W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia:**

Podmiot zewnętrzny	Rodzaj zaangażowania
Saksońskie Ministerstwo Środowiska i Rolnictwa	Opinia ekspercka
Lit. b) SAENA sp. z.o.o. – Saksońska Agencja Energetyczna	Opinia ekspercka

W Rzeczypospolitej Polskiej:

Podmiot zewnętrzny	Rodzaj zaangażowania
Ekspertcy zewnętrzni	Ocena merytoryczna

- 1.4.2. Wspieranie współpracy w dziedzinie środowiska przyrodniczego
- a) Współpraca w zakresie transgranicznych gruntowych i powierzchniowych kolektorów wodonośnych (planowanie zagospodarowania, program działań).
  - b) Działania służące podnoszeniu świadomości ekologicznej i rozumieniu problematyki środowiska przyrodniczego oraz edukacja ekologiczna.
  - c) Imprezy (np. wymiana informacji i doświadczeń, konferencje i sympozja, działania w zakresie kształcenia i szkolenia).
  - d) Działania w zakresie edukacji ekologicznej i produkcji zdrowej żywności (np. ścieżki dydaktyczne, kampanie, studia wykonalności, działania modelowe i projekty badawcze).
  - e) Monitoring środowiska, bezpieczeństwo ekologiczne.
  - f) Projekty koncepcyjne w zakresie gospodarki surowcami wtórnymi.
  - g) Wprowadzenie systemów zarządzania środowiska, certyfikacji oraz złożonych systemów zarządzania w gospodarce, rolnictwie i leśnictwie.

Beneficjenci

W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia:

1. Osoby prawne prawa prywatnego i publicznego, w szczególności:
  - MŚP (z wyjątkiem przedsiębiorstw wymienionych w sektorowych przepisach wspólnotowych, jak np. sektor EWWiS, transport i komunikacja, rolnictwo, rybołówstwo, przemysł włókien sztucznych, budowa statków),
  - Przedsiębiorstwa rolne i leśne,
  - Fundacje,
  - Stowarzyszenia,
  - Izby, związki,
  - Szkoły, stowarzyszenia wspierające szkoły, szkoły wyższe i placówki badawcze,
  - Jednostki samorządu terytorialnego, związki samorządowe i ich struktury

W odniesieniu do lit b), d) i g):

- Osoby prawne nie odpowiadające definicji MŚP zgodnie z Załącznikiem I do Rozporządzenia (WE) nr 800/2008 z 6 sierpnia 2008 r. (Dz. U. L 124, str.3-38)

2. Urzędy i inne instytucje Wolnego Kraju Związkowego Saksonia

W Rzeczypospolitej Polskiej:

- Jednostki samorządu terytorialnego każdego szczebla (województwo, powiat oraz gmina), ich związki i stowarzyszenia,
- Jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego (jednostki budżetowe, zakłady budżetowe, gospodarstwa pomocnicze),
- Organy administracji rządowej oraz ich jednostki organizacyjne (jednostki budżetowe, zakłady budżetowe, gospodarstwa pomocnicze),
- Pozostałe jednostki sektora finansów publicznych,

- Podmioty, w tym spółki prawa handlowego, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia lub Skarb Państwa,
- Parki narodowe i krajobrazowe, podmioty zarządzające obszarami chronionymi, PGL Lasy Państwowe wraz z jednostkami organizacyjnymi,
- Placówki naukowe, w tym placówki naukowe PAN oraz inne publiczne instytucje prowadzące działalność edukacyjną lub badawczo-rozwojową,
- Szkoły wyższe oraz podstawowe jednostki organizacyjne szkół wyższych,
- Organizacje pozarządowe,
- Instytucje ważne dla regionów, w tym biura planowania przestrzennego,
- Małe i średnie przedsiębiorstwa, łącznie z przedsiębiorstwami o profilu gospodarki wiejskiej i leśnej

Kwalifikowalność wydatków

W uzupełnieniu Części 1 – Części Ogólnej, Ustęp 5, obowiązuje:

W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia:

Brak postanowień szczególnych

W Rzeczypospolitej Polskiej:

Brak postanowień szczególnych

Dalsze warunki przyznania wsparcia

Obok warunków przyznania wsparcia wymienionych w Części I – Części Ogólnej, Ustęp 4, obowiązuje:

W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia:

Brak postanowień szczególnych

W Rzeczypospolitej Polskiej:

Brak postanowień szczególnych

Podmioty zewnętrzne i rodzaj zaangażowania

W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia:

Podmiot zewnętrzny	Rodzaj zaangażowania
Saksońskie Ministerstwo Środowiska i Rolnictwa	Opinia ekspercka

---

W Rzeczypospolitej Polskiej:

Podmiot zewnętrzny	Rodzaj zaangażowania
Eksperti zewnętrzni	Ocena merytoryczna

1.5. Dziedzina wsparcia 5 – Ład przestrzenny i planowanie regionalne

- 1.5.1. Współpraca w dziedzinie ładu przestrzennego i planowania regionalnego
- a) Intensyfikacja współpracy transgranicznej jednostek odpowiedzialnych za ład przestrzenny i planowanie regionalne.
  - b) Opracowanie regionalnych koncepcji rozwoju i sieci współpracy miast jak również zintegrowanych koncepcji rozwoju terenów wiejskich.
  - c) Opracowanie koncepcji łączenia sieciowego miast i terenów okolicznych (koncepcje miasto – okolice).
  - d) Tworzenie strategii rozwojowych i przystosowawczych, uwzględniających przemiany rozwoju demograficznego.
  - e) Tworzenie struktur zarządzania w celu wdrażania kluczowych projektów zdefiniowanych w koncepcjach działań.
  - f) Modelowe projekty w zakresie ładu przestrzennego, takich jak np. regionalne zarządzanie terenem, trwałe rozwój powierzchni osadniczej, zapewnienie zaspokojenia publicznych potrzeb w zakresie infrastruktury.
  - g) Uzgodnienie planów użytkowania powierzchni terenów sąsiadujących ze sobą gmin.
  - h) Wspieranie działań przygotowawczych do stworzenia wspólnych planów rozwoju przestrzennego oraz użytkowania powierzchni terenów np. wypracowanie dokumentacji kartograficznej łącznie z geograficznym transgranicznym systemem informacyjnym.
  - i) Od chwili stworzenia ustawowych podstaw – Opracowanie wspólnych planów rozwoju przestrzennego i planów użytkowania powierzchni.
  - j) Działania informacyjno-promocyjne.

Beneficjenci

W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia:

1. Osoby prawne prawa publicznego, w szczególności osoby prawne prawa publicznego, związki samorządowe, organizacje przez nie utworzone i ich struktury,
2. Urzędy i inne instytucje Wolnego Kraju Związkowego Saksonia

W Rzeczypospolitej Polskiej:

- Jednostki samorządu terytorialnego każdego szczebla (województwo, powiat oraz gmina), ich związki i stowarzyszenia,
- Jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego (jednostki budżetowe, zakłady budżetowe, gospodarstwa pomocnicze),
- Organa administracji rządowej oraz ich jednostki organizacyjne (jednostki budżetowe, zakłady budżetowe, gospodarstwa pomocnicze),
- Pozostałe jednostki sektora finansów publicznych,
- Podmioty, w tym spółki prawa handlowego, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia lub Skarb Państwa,
- Parki narodowe i krajobrazowe, podmioty zarządzające obszarami chronionymi, PGL Lasy Państwowe wraz z jednostkami organizacyjnymi,
- Instytucje ważne dla regionów, w tym biura planowania przestrzennego.

Kwalifikowalność wydatków

W uzupełnieniu Części 1 – Części Ogólnej, punkt 5, obowiązuje:

W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia:

Kwalifikowalne są wydatki na opracowanie studiów i koncepcji do maksymalnej wysokości 300 000 euro

W Rzeczypospolitej Polskiej:

Kwalifikowalne są m. in. wydatki na opracowanie studiów i koncepcji. Wydatki na ten cel powinny być ponoszone w sposób celowy, oszczędny i gospodarny, z zachowaniem zasady uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów w sposób umożliwiający terminową realizację zadania.

Dalsze warunki przyznania wsparcia

Obok warunków przyznania wsparcia wymienionych w Części I – Części Ogólnej, punkt 4, obowiązuje:

W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia:

Przy opracowywaniu studiów i koncepcji powyżej 80.000 Euro wraz z dokumentami do wniosku muszą zostać złożone co najmniej 3 oferty.

Beneficjent musi być członkiem międzygminnej wspólnoty kooperacyjnej samorządu terytorialnego – stanowiącej przestrzeń kształtowaną przez rozwój regionalny – lub być partnerem regionalnej sieci kooperacji. Współpraca wspólnoty lub sieci kooperacyjnej musi odbywać się na podstawie porozumienia prawno-publicznego lub umowy cywilno-prawnej.

W Rzeczypospolitej Polskiej:

Brak postanowień szczegółowych

Podmioty zewnętrzne i rodzaj zaangażowania

W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia:

Podmiot zewnętrzny	Rodzaj zaangażowania
Brak	Brak

W Rzeczypospolitej Polskiej:

Podmiot zewnętrzny	Rodzaj zaangażowania
Eksperti zewnętrzni	Ocena merytoryczna

2. Oś priorytetowa 2 – Transgraniczna integracja społeczna

2.1. Dziedzina wsparcia 1 – Kształcenie i szkolenie

2.1.1. Projekty kształcenia transgranicznego w kontekście gospodarki i życia społecznego

- a) Opracowanie studiów i koncepcji służących przyszłemu podjęciu pracy po drugiej stronie granicy.
- b) Opracowywanie studiów i koncepcji służących przyszłemu kształtowaniu wspólnych działań w zakresie kształcenia i rynku pracy przy uwzględnieniu uwarunkowań prawnych.
- c) Moduły kształcenia językowego (języka polskiego, niemieckiego, angielskiego bądź serbołużyckiego), interkulturowego, jeśli są niezbędne do realizacji specyfiki wspólnego projektu oraz transgranicznego transferu kompetencji zawodowych.
- d) Projekty szkół wyższych, innych placówek oświatowych służące wymianie wiedzy i doświadczeń na styku gospodarki i życia społecznego.
- e) Opracowanie studiów i koncepcji w celu utworzenia wspólnych programów studiów polskich i saksońskich szkół wyższych i innych placówek oświatowych szczebla wyższego jak również wspieranie mobilności i pobytu studentów za granicą w ramach kooperacyjnych programów studiów zawierających obowiązkowe pobyty zagraniczne w kraju sąsiednim, wsparcie ograniczone czasowo do fazy wdrażania, tj. do pierwszego etapu danego programu studiów.
- f) Rozwój, tworzenie i rozbudowa akademickich i naukowych sieci współpracy łącznie z siecią absolwentów.
- g) Tworzenie wspólnych, w tym wirtualnych materiałów naukowych i dydaktycznych dla kooperacyjnych programów studiów.

Beneficjenci

W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia:

1. Osoby prawne prawa prywatnego i publicznego, w szczególności w odniesieniu do lit. a) do c):
  - MŚP (z wyjątkiem przedsiębiorstw wymienionych w sektorowych przepisach wspólnotowych, jak np. sektor EWWiS, transport i komunikacja, rolnictwo, rybołówstwo, przemysł włókien sztucznych, budowa statków),
  - Przedsiębiorstwa rolne i leśne,
  - Izby, związki,
  - Stowarzyszenia,

W odniesieniu do lit a), do d):

- Osoby prawne nie odpowiadające definicji MŚP zgodnie z Załącznikiem I do Rozporządzenia (WE) nr 800/2008 z 6 sierpnia 2008 r. (Dz. U. L 124, str.3-38)

w odniesieniu do lit. c) e) do g):

- Szkoły wyższe, akademie kształcenia zawodowego

w odniesieniu do lit. d),

- Szkoły wyższe, akademie kształcenia zawodowego i inne placówki oświatowe,

2. Urzędy i inne instytucje Wolnego Kraju Związkowego Saksonia

W Rzeczypospolitej Polskiej

1. w odniesieniu do lit. a) do c):

- jednostki samorządu terytorialnego każdego szczebla (województwo, powiat oraz gmina), ich związki i stowarzyszenia,
- jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego (jednostki budżetowe, zakłady budżetowe, gospodarstwa pomocnicze),
- organy administracji rządowej oraz ich jednostki organizacyjne (jednostki budżetowe, zakłady budżetowe, gospodarstwa pomocnicze),
- małe i średnie przedsiębiorstwa, łącznie z przedsiębiorstwami o profilu gospodarki wiejskiej i leśnej,
- instytucje otoczenia biznesu, instytucje i organizacje wspierające rozwój przedsiębiorczości i innowacyjności oraz rozwój regionalny, w tym centra transferu technologii, parki technologiczne, przemysłowe, inkubatory przedsiębiorczości, agencje i fundacje rozwoju regionalnego,

2. w odniesieniu do lit. c) do g):

- szkoły wyższe oraz podstawowe jednostki organizacyjne szkół wyższych,

3. w odniesieniu do lit. a) do g)

- organizacje pozarządowe,
- pozostałe jednostki sektora finansów publicznych,
  - podmioty, w tym spółki prawa handlowego, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia lub Skarb Państwa,
  - Izby

Kwalifikowalność wydatków

W uzupełnieniu Części 1 – Części Ogólnej, punkt 5, obowiązuje:

W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia:

W odniesieniu do lit. e):

Wsparcie na cele: mobilność, zakwaterowanie, studia za granicą dla studentów w ramach kooperacyjnych programów studiów zawierających obowiązkowe pobyty zagraniczne w kraju sąsiednim może wynosić do 250 euro przypadających na studenta miesięcznie.

W Rzeczypospolitej Polskiej:

W odniesieniu do lit. e):

Wsparcie na cele: mobilność, zakwaterowanie, studia za granicą dla studentów w ramach kooperacyjnych programów studiów zawierających obowiązkowe pobyty zagraniczne w kraju sąsiednim może wynosić do 500 euro przypadających na studenta miesięcznie.

Dalsze warunki przyznania wsparcia

Obok warunków przyznania wsparcia wymienionych w Części I – Części Ogólnej, punkt 4, obowiązuje:

W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia:

W odniesieniu do lit. e):

Dla projektów wg lit. e), w których ma być wykorzystana możliwość wsparcia dla celów mobilności oraz zagranicznego pobytu studentów w ramach kooperacyjnych programów studiów zawierających obowiązkowe pobyty zagraniczne należy przedłożyć koncepcję wysokości oraz odbioru wsparcia przyznanego studentom na dodatkowe nakłady związane z mobilnością/z pobytem zagranicznym. Koncepcja musi zawierać następujące punkty:

- Opis zwiększonych nakładów (mobilność, pobyt zagraniczny) powstałych z tytułu programu studiów;
- Opis świadczeń dokonanych lub udostępnionych przez partnerów;
- Opis procedury wydatkowania, rozliczania i poświadczania wydatków przewidzianej między partnerami (kompetencje i podział zadań);

W odniesieniu do lit. c):

Projekty zawierające szkolenia językowe wg lit. c) powinny opierać się na Europejskim Systemie Opisu Kształcenia Językowego CEF.

W Rzeczypospolitej Polskiej:

Brak postanowień szczegółowych

Podmioty zewnętrzne i rodzaj zaangażowania

W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia:

Podmiot zewnętrzny	Rodzaj zaangażowania
Brak	Brak

W Rzeczypospolitej Polskiej:

Podmiot zewnętrzny	Rodzaj zaangażowania
Eksperti zewnętrzni	Ocena merytoryczna

- 2.1.2. Transgraniczne projekty edukacyjne
- a) Udzielanie wsparcia na rzecz transgranicznej współpracy szkół, nawiązywanie i rozszerzanie partnerstwa międzyszkolnego, tworzenie sieci, łącznie z wynikającymi z tego działaniami infrastrukturalnymi.
  - b) Inicjatywy w zakresie kształcenia interkulturowego.
  - c) Opracowanie i wykorzystanie wspólnych programów i materiałów dydaktycznych i edukacyjnych.
  - d) Organizowanie i przeprowadzanie wspólnych działań szkoleniowych dla kadry dydaktycznej i pedagogicznej.
  - e) Wspieranie wymiany doświadczeń.
  - f) Podnoszenie kompetencji językowych w zakresie języka polskiego i niemieckiego, angielskiego bądź serbołużyckiego jeśli są one niezbędne i umożliwiają realizację specyfiki wspólnego projektu.
  - g) Przeprowadzanie wspólnych praktyk, konkursów, wymiany uczniów i nauczycieli.
  - h) Wspieranie szkolnych obiektów sportowych wraz z ich wyposażeniem w związku z działaniami nakierowanymi na ich transgraniczne wykorzystanie.

Beneficjenci

W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia:

1. Osoby prawne prawa prywatnego i publicznego, w szczególności
  - MŚP (z wyjątkiem przedsiębiorstw wymienionych w sektorowych przepisach wspólnotowych, jak np. sektor EWWiS, transport i komunikacja, rolnictwo, rybołówstwo, przemysł włókien sztucznych, budowa statków),
  - Przedsiębiorstwa rolne i leśne,
  - Izby, związki,
  - Stowarzyszenia,
  - Fundacje,
  - Szkoły, stowarzyszenia wspierające szkoły, szkoły wyższe i akademie kształcenia zawodowego,
  - Jednostki samorządu terytorialnego, związki samorządowe i ich struktury

W odniesieniu do lit a), do g):

- Osoby prawne nie odpowiadające definicji MŚP zgodnie z Załącznikiem I do Rozporządzenia (WE) nr 800/2008 z 6 sierpnia 2008 r. (Dz. U. L 124, str.3-38)

2. Urzędy i inne instytucje Wolnego Kraju Związkowego Saksonia

W Rzeczypospolitej Polskiej:

- Jednostki samorządu terytorialnego (województwo, powiat oraz gmina) ich związki i stowarzyszenia,
- Jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego (jednostki budżetowe, zakłady budżetowe, gospodarstwa pomocnicze),
- Organa administracji rządowej oraz ich jednostki organizacyjne (jednostki budżetowe, zakłady budżetowe, gospodarstwa pomocnicze),
- Pozostałe jednostki sektora finansów publicznych,

- Podmioty, w tym spółki prawa handlowego, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia lub Skarb Państwa,
- Szkoły wyższe oraz podstawowe jednostki organizacyjne szkół wyższych,
- Osoby prawne prowadzące szkoły i placówki oświatowe,
- MŚP łącznie z przedsiębiorstwami o profilu gospodarki wiejskiej i leśnej
- Organizacje pozarządowe,
- Fundacje i stowarzyszenia.

Kwalifikowalność wydatków

W uzupełnieniu Części 1 – Części Ogólnej, Ustęp 5, obowiązuje:

W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia:

Kwalifikowalne są wydatki rodziców podejmujących uczniów w ramach projektów wymiany do wysokości 10 euro dziennie przypadających na ucznia.

W Rzeczypospolitej Polskiej:

- lit. d) i e)

W uzasadnionych przypadkach za kwalifikowalne będą uznawane koszty utrzymania i zakwaterowania uczestników spotkania (wyżywienie będzie kosztem kwalifikowalnym jedynie w przypadku, gdy nie zostało ujęte w dietach uczestników).

Kwalifikuje się koszt udziału w spotkaniu uczestników spoza obszaru wsparcia.

- lit. g)

Kwalifikowalne są wydatki rodziców podejmujących uczniów w ramach projektów wymiany do wysokości 10 euro dziennie przypadających na ucznia pod warunkiem, że beneficjentem projektu jest szkoła lub organ ją prowadzący.

Dalsze warunki przyznania wsparcia

Obok warunków przyznania wsparcia wymienionych w Części I – Części Ogólnej, Ustęp 4, obowiązuje:

W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia:

Projekty zawierające szkolenia językowe powinny opierać się na Europejskim Systemie Opisu Kształcenia Językowego CEF.

W Rzeczypospolitej Polskiej:

Brak postanowień szczegółowych

Podmioty zewnętrzne i rodzaj zaangażowania

W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia:

Podmiot zewnętrzny	Rodzaj zaangażowania
LSF	Opinia budowlana

W Rzeczypospolitej Polskiej:

Podmiot zewnętrzny	Rodzaj zaangażowania
Eksperti zewnętrzni	Ocena merytoryczna

2.2. Dziedzina wsparcia 2 – Kultura i sztuka

- 2.2.1. Poprawa oraz rozwój infrastruktury kulturalnej
- Rozbudowa, i modernizacja³⁷ domów kultury, świetlic wiejskich, sal widowiskowych i wystawienniczych o wykorzystaniu transgranicznym.
  - Dostosowanie infrastruktury kulturalnej do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Beneficjenci

W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia:

- Osoby prawne prawa prywatnego i publicznego, w szczególności
  - MŚP (z wyjątkiem przedsiębiorstw wymienionych w sektorowych przepisach wspólnotowych, jak np. sektor EWWiS, transport i komunikacja, rolnictwo, rybołówstwo, przemysł włókien sztucznych, budowa statków),
  - Przedsiębiorstwa rolne i leśne,
  - Izby, związki,
  - Stowarzyszenia,
  - Szkoły wyższe, akademie kształcenia zawodowego,
  - Jednostki samorządu terytorialnego, związki samorządowe i ich struktury,
- Urzędy i inne instytucje Wolnego Kraju Związkowego Saksonia

W Rzeczypospolitej Polskiej:

- Jednostki samorządu terytorialnego (województwo, powiat oraz gmina) ich związki i stowarzyszenia,
- Jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego (jednostki budżetowe, zakłady budżetowe, gospodarstwa pomocnicze),
- Organy administracji rządowej oraz ich jednostki organizacyjne (jednostki budżetowe, zakłady budżetowe, gospodarstwa pomocnicze),
- Instytucje kultury,
- Organizacje pozarządowe,
- Fundacje i stowarzyszenia,
- Pozostałe jednostki sektora finansów publicznych,
- Podmioty, w tym spółki prawa handlowego, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia lub Skarb Państwa,
- Muzea i biblioteki,
- Kościóły i inne związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i innych związków wyznaniowych,
- Małe i średnie przedsiębiorstwa, łącznie z przedsiębiorstwami o profilu gospodarki wiejskiej i leśnej,

Kwalifikowalność wydatków

³⁷ Modernizacja oznacza w tym przypadku przebudowę, i remont.

W uzupełnieniu Części 1 – Części Ogólnej, Ustęp 5, obowiązuje:

W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia:

Brak postanowień szczególnych

W Rzeczypospolitej Polskiej:

Brak postanowień szczegółowych

Dalsze warunki przyznania wsparcia

Obok warunków przyznania wsparcia wymienionych w Części I – Części Ogólnej, Ustęp 4, obowiązuje:

W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia:

Brak postanowień szczególnych

W Rzeczypospolitej Polskiej:

Brak postanowień szczegółowych

Podmioty zewnętrzne i rodzaj zaangażowania

W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia:

Podmiot zewnętrzny	Rodzaj zaangażowania
LSF	Opinia budowlana

W Rzeczypospolitej Polskiej:

Podmiot zewnętrzny	Rodzaj zaangażowania
Ekspertzy zewnętrzni	Ocena merytoryczna

- 2.2.2. Oferta w dziedzinie kultury i sztuki
- a) Tworzenie i wdrażanie koncepcji muzealnych, kolekcjonerskich i wystawienniczych, jak również wystaw upamiętniających łącznie z zabezpieczeniem cennych i zagrożonych dóbr muzealnych i zapewnieniem wielojęzycznej oprawy wystaw (np. opisy, przewodniki audio, prezentacje internetowe), wystawy przenośne i działania o charakterze muzealno-pedagogicznym.
  - b) Konferencje i imprezy tematyczne wspierające edukację w zakresie kultury.
  - c) Projekty w dziedzinie sztuk artystycznych, w tym teatralnej i muzycznej, takich jak np. festiwale, dni teatru, tańca i muzyki oraz konkursy.
  - d) Projekty z dziedziny sztuk plastycznych, takie jak wystawy, konkursy lub warsztaty.
  - e) Imprezy służące propagowaniu literatury, takie jak dni literatury, cykle literackie.
  - f) Działanie wspierające transgraniczną sztukę filmową, w szczególności produkcja filmów, napisy wielojęzyczne, prezentacja filmów jak również festiwale filmowe i tygodnie filmu.
  - g) Projekty instytucji społeczno-kulturalnych, wspierających edukację w dziedzinie kultury i sztuki.
  - h) Działania modelowe służące łączeniu placówek kulturalnych i ofert, o ile spodziewane są trwałe efekty połączenia w sieć .
-

Beneficjenci

W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia:

1. Osoby prawne prawa prywatnego i publicznego działające dla dobra publicznego, w szczególności:
  - Stowarzyszenia,
  - Zespoły artystyczne / grupy artystów,
  - Muzea państwowe i niepaństwowe,
  - Izby, związki,
  - Jednostki samorządu terytorialnego, związki samorządowe i ich struktury,
2. Urzędy i inne instytucje Wolnego Kraju Związkowego Saksonia

W Rzeczypospolitej Polskiej:

- Instytucje kultury,
- Organizacje pozarządowe,
- Fundacje i stowarzyszenia,
- Kościoły i inne związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i innych związków wyznaniowych,
- Jednostki samorządu terytorialnego (województwa, powiatu oraz gminy) ich związki i stowarzyszenia,
- Jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego (jednostki budżetowe, zakłady budżetowe, gospodarstwa pomocnicze),

- Pozostałe jednostki sektora finansów publicznych,
- Muzea i biblioteki,
- Podmioty, w tym spółki prawa handlowego, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia lub Skarb Państwa,
- Organy administracji rządowej oraz ich jednostki organizacyjne (jednostki budżetowe, zakłady budżetowe, gospodarstwa pomocnicze),

Kwalifikowalność wydatków

W uzupełnieniu Części 1 – Części Ogólnej, Ustęp 5, obowiązuje:

W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia:

Kwalifikowalne są:

- wydatki na ubezpieczenia obowiązkowe lub niezbędne do osiągnięcia celu wsparcia,
- honoraria dla artystów w wysokości do 60% honorarium,

Kwalifikowalne nie są:

- Wydatki na nagrody i czasopisma literackie,
- przyznawanie stypendiów,
- imprezy benefisowe,

W Rzeczypospolitej Polskiej:

Kwalifikowane są m.in.:

- wydarzenia kulturalne (np. wystawy, festiwale, spotkania tematyczne) tworzące trwałą współpracę, służą zainicjowaniu cyklu oraz zacieśnieniu współpracy,
- honoraria artystów do 40 % kosztów kwalifikowalnych wydarzenia z udziałem artysty³⁸

Kwalifikowalne nie są m.in:

- nagrody, jeśli nie są oznakowane jako finansowane ze środków UE,
- przyznawanie stypendiów,
- koszty nabycia praw autorskich, jeśli nie są konieczne dla realizacji celów projektu,

Dalsze warunki przyznania wsparcia

Obok warunków przyznania wsparcia wymienionych w Części I – Części Ogólnej, Ustęp 4, obowiązuje:

W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia:

- materiały z zakresu pedagogiki muzealnej muszą być wykonane w wersji dwu- lub wielojęzycznej (co najmniej w języku polskim i niemieckim),
- dokumentacje i publikacje należy sporządzać w wersji wielojęzycznej lub opatrzyć je streszczeniem tekstu w tłumaczeniu (co najmniej w języku polskim i niemieckim).

³⁸ Wydatki na ten cel powinny być ponoszone w sposób celowy, oszczędny i gospodarny, z zachowaniem zasady uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów w sposób umożliwiający terminową realizację zadania.

W Rzeczypospolitej Polskiej:

- materiały z zakresu pedagogiki muzealnej muszą być wykonane w wersji dwu- lub wielojęzycznej (co najmniej w języku polskim i niemieckim),
- dokumentacje i publikacje należy sporządzać w wersji wielojęzycznej lub opatrzyć je streszczeniem tekstu w tłumaczeniu (co najmniej w języku polskim i niemieckim).

Podmioty zewnętrzne i rodzaj zaangażowaniaW Wolnym Kraju Związkowym Saksonia:

Podmiot zewnętrzny	Rodzaj zaangażowania
LSF	Opinia budowlana

W Rzeczypospolitej Polskiej:

Podmiot zewnętrzny	Rodzaj zaangażowania
Eksperti zewnętrzni	Ocena merytoryczna

- 2.2.3. Wsparcie transgranicznej dostępności dziedzictwa kulturowego
- a) Wsparcie tradycyjnej kultury ludowej.
  - b) Ochrona, rewitalizacja, digitalizacja i udostępnianie zabytków kultury i techniki oraz zabytkowych obiektów przemysłowych wraz z ich bezpośrednim otoczeniem.

Beneficjenci

W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia:

- Osoby prawne prawa prywatnego i publicznego, w szczególności
    - Stowarzyszenia,
    - Zespoły artystyczne / grupy artystów,
    - Muzea państwowe i niepaństwowe,
    - Izby, związki,
    - Fundacje,
    - Jednostki samorządu terytorialnego, związki samorządowe i ich struktury,
  - Osoby prawne nie odpowiadające definicji MŚP zgodnie z Załącznikiem I do Rozporządzenia (WE) nr 800/2008 z 6 sierpnia 2008 r. (Dz. U. L 124, str.3-38)
2. Urzędy i inne instytucje Wolnego Kraju Związkowego Saksonia

W Rzeczypospolitej Polskiej:

- Instytucje kultury,
- Muzea i biblioteki,
- Organizacje pozarządowe,
- Fundacje i stowarzyszenia,
- Kościoły i inne związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i innych związków wyznaniowych,
- Jednostki samorządu terytorialnego (województwa, powiatu oraz gminy) ich związki i stowarzyszenia,
- Jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego (jednostki budżetowe, zakłady budżetowe, gospodarstwa pomocnicze),
- Organy administracji rządowej oraz ich jednostki organizacyjne (jednostki budżetowe, zakłady budżetowe, gospodarstwa pomocnicze),
- Pozostałe jednostki sektora finansów publicznych,
- Podmioty, w tym spółki prawa handlowego, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia lub Skarb Państwa.

Kwalifikowalność wydatków

W uzupełnieniu Części 1 – Części Ogólnej, Ustęp 5, obowiązuje:

W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia:

Brak postanowień szczególnych

W Rzeczypospolitej Polskiej:

Kwalifikowalne są m.in.

- wydarzenia kulturalne (np. wystawy, festiwale, spotkania tematyczne) tworzące trwałą współpracę, służą zainicjowaniu cyklu oraz zacieśnieniu współpracy,
- honoraria artystów do 40 % kosztów kwalifikowalnych wydarzenia z udziałem artysty³⁹

Kwalifikowalne nie są m.in:

- koszty nabycia praw autorskich, jeśli nie są konieczne dla realizacji celów projektu;

Dalsze warunki przyznania wsparcia

Obok warunków przyznania wsparcia wymienionych w Części I – Części Ogólnej, punkt 4, obowiązuje:

W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia:

Do lit. b) działania związane z digitalizacją mogą być wspierane jedynie, gdy to zadanie nie należy do kompetencji Krajowego Urzędu Opieki nad Zabytkami w Wolnym Kraju Związkowym Saksonia dotyczącego rejestracji pomników kultury.

W Rzeczypospolitej Polskiej:

Brak postanowień szczególnych

Podmioty zewnętrzne i rodzaj zaangażowania

W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia:

Podmiot zewnętrzny	Rodzaj zaangażowania
Krajowy Urząd Ochrony Zabytków LSF	Ocena spójności Opinia budowlana

W Rzeczypospolitej Polskiej:

Podmiot zewnętrzny	Rodzaj zaangażowania
Ekspertcy zewnętrzni	Ocena merytoryczna

³⁹ Wydatki na ten cel powinny być ponoszone w sposób celowy, oszczędny i gospodarny, z zachowaniem zasady uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów w sposób umożliwiający terminową realizację zadania.

2.3. Dziedzina wsparcia 3 – Infrastruktura społeczna

2.3.1. Ochrona zdrowia

- a) Koncepcje innowacyjne i tworzenie działań modelowych takich jak np. klastry zdrowotne.
- b) Działania prewencyjne w dziedzinie ochrony zdrowia.
- c) Wymiana doświadczeń.
- d) Poszerzanie oferty usług medycznych poprzez zakup nowoczesnego wyposażenia i aparatury medycznej wraz z dostosowaniem pomieszczeń dla potrzeb placówek służby zdrowia w bezpośrednim obszarze przygranicznym.

Beneficjenci

W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia:

1. Osoby prawne prawa prywatnego i publicznego, w szczególności
  - MŚP (z wyjątkiem przedsiębiorstw wymienionych w sektorowych przepisach wspólnotowych, jak np. sektor EWWiS, transport i komunikacja, rolnictwo, rybołówstwo, przemysł włókien sztucznych, budowa statków),
  - Izby, związki,
  - Stowarzyszenia,
  - Szkoły wyższe,
  - Jednostki samorządu terytorialnego, związki samorządowe i ich struktury

W Rzeczypospolitej Polskiej:

- Zakłady Opieki Zdrowotnej działające w publicznym systemie ochrony zdrowia
- Jednostki systemu ratownictwa medycznego,
- Jednostki samorządu terytorialnego (województwa, powiatu oraz gminy) ich związki i stowarzyszenia,
- Jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego (jednostki budżetowe, zakłady budżetowe, gospodarstwa pomocnicze),
- Organy administracji rządowej oraz ich jednostki organizacyjne (jednostki budżetowe, zakłady budżetowe, gospodarstwa pomocnicze),
- Pozostałe jednostki sektora finansów publicznych,
- Podmioty, w tym spółki prawa handlowego, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia lub Skarb Państwa,

Kwalifikowalność wydatków

W uzupełnieniu Części 1 – Części Ogólnej, Ustęp 5, obowiązuje:

W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia:

Brak postanowień szczegółowych

W Rzeczypospolitej Polskiej:

Brak postanowień szczegółowych

Dalsze warunki przyznania wsparcia

Obok warunków przyznania wsparcia wymienionych w Części I – Części Ogólnej, Ustęp 4, obowiązuje:

W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia:

Brak postanowień szczegółowych

W Rzeczypospolitej Polskiej:

Brak postanowień szczegółowych

Podmioty zewnętrzne i rodzaj zaangażowania

W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia:

Podmiot zewnętrzny	Rodzaj zaangażowania
lit d) LSF	Opinia budowlana

W Rzeczypospolitej Polskiej:

Podmiot zewnętrzny	Rodzaj zaangażowania
Ekspertzy zewnętrzni	Ocena merytoryczna

- 2.3.2. Wspieranie placówek i projektów socjalnych
- a) Wspieranie transgranicznej współpracy placówek socjalnych,
  - b) Zakładanie, remont, przebudowa, rozbudowa i wyposażenie wspólnych placówek opieki dziennej dla dzieci,
  - c) Rozwój, wspieranie i testowanie nowych koncepcji merytorycznych w placówkach opieki dziennej dla dzieci,
  - d) Rozwój placówek edukacyjno-wychowawczych dla młodzieży wraz z ich wyposażeniem w związku z ich działaniami nakierowanymi na wykorzystanie transgraniczne,
  - e) Projekty pomocy dla dzieci i młodzieży, w szczególności:
    - pozaszkolna edukacja młodzieży,
    - rekreacja dla dzieci i młodzieży,
    - praca socjalna z młodzieżą,
    - wymiana specjalistów, dzieci i młodzieży,
    - projekty wychowawcze służące ochronie dzieci i młodzieży,
  - f) Demografia
    - Analiza bieżącej sytuacji w dziedzinie ochrony zdrowia, socjalnej i mieszkaniowej,
    - Organizowanie specjalistycznych seminariów szkoleniowych i informacyjnych,
    - Przygotowanie i realizowanie projektów, przede wszystkim w zakresie:
      - Tworzenia ofert dostosowanych do potrzeb rosnącej liczby osób starszych,
      - Rozwoju przyjaznego dla rodziny otoczenia o małym stopniu zurbanizowania,
      - Perspektyw życiowych i zawodowych dla kobiet,
      - Alternatywnych ofert w zakresie infrastruktury społecznej wobec malejącej i starzejącej się populacji,
      - Procesów adaptacyjnych w ramach wolontariatu i ofert z nim związanych.
  - g) Wspieranie wspólnych projektów służących integracji i wyrównywaniu szans defaworyzowanych grup osób poprzez
    - Projekty integracyjne służące włączeniu osób niepełnosprawnych w obręb rynku pracy oraz działalność warsztatów pracy chronionej.
    - Wspólne polsko - saksońskie projekty szkoleniowe w celu kształcenia i szkolenia zarówno osób niepełnosprawnych jak i ich opiekunów.
    - Projekty samopomocowe.
    - Działania modelowe.

Beneficjenci

W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia:

1. Osoby prawne prawa prywatnego i publicznego, w szczególności:
  - MŚP (z wyjątkiem przedsiębiorstw wymienionych w sektorowych przepisach wspólnotowych, jak np. sektor EWWiS, transport i komunikacja, rolnictwo, rybołówstwo, przemysł włókien sztucznych, budowa statków),
  - Izby, związki,

- Stowarzyszenia,
- Szkoły wyższe,
- Placówki pomocy młodzieży,
- Jednostki samorządu terytorialnego, związki samorządowe i ich struktury,

W Rzeczypospolitej Polskiej:

- Jednostki samorządu terytorialnego (województwo, powiat oraz gmina) ich związki i stowarzyszenia,
- Jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego(jednostki budżetowe, zakłady budżetowe, gospodarstwa pomocnicze),
- Organy administracji rządowej oraz ich jednostki organizacyjne (jednostki budżetowe, zakłady budżetowe, gospodarstwa pomocnicze),
- Pozostałe jednostki sektora finansów publicznych,
- Osoby prawne prowadzące szkoły i placówki oświatowe,
- Szkoły wyższe oraz podstawowe jednostki organizacyjne szkół wyższych,
- Organizacje pozarządowe,
- Zakłady Opieki Zdrowotnej działające w publicznym systemie ochrony zdrowia
- Podmioty, w tym spółki prawa handlowego, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia lub Skarb Państwa,
- Kościoły i inne związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i innych związków wyznaniowych,
- Instytucje otoczenia biznesu/instytucje i organizacje wspierające rozwój przedsiębiorczości i innowacyjności,
- Fundacje i stowarzyszenia,
- Izby,
- Fundacje i stowarzyszenia,
- MŚP łącznie z przedsiębiorstwami o profilu gospodarki wiejskiej i leśnej.

Kwalifikowalność wydatków

W uzupełnieniu Części 1 – Części Ogólnej, Ustęp 5, obowiązuje:

W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia:

W odniesieniu do lit. b) :

Kwalifikowalne są nowe budynki placówek opieki dziennej dla dzieci, jak również utworzenie nowych miejsc łącznie z zakupem pierwszego wyposażenia.

Kwalifikowalne są remonty w placówkach opieki dziennej dla dzieci.

Kwalifikowalne wydatki dotyczą kosztów budowlanych i wyposażenia następujących grup kosztów (GK) wg niemieckiej normy przemysłowej (DIN) 276:

- 200 – przygotowanie i uzbrojenie
- 300 – budowla – konstrukcja budowlana
- 400 – budowla – infrastruktura towarzysząca
- 500 – instalacje zewnętrzne
- 610 – wyposażenie
- 700 – koszty robót dodatkowych (z wyjątkiem GK 750)

Kwalifikowalne są następujące koszty osobowe:

- doradcy branżowi posiadający dyplom uczelni państwowych lub porównywalne kwalifikacje: pedagodzy społeczni, pedagodzy dyplomowani, psychologowie dyplomowani,
- osoby posiadające wykształcenie pedagogiczne lub pracujące jako doradcy branżowi lub legitymujące się wieloletnią praktyką zawodową w dziedzinie doradztwa przedszkolnego lub odbywały regularne szkolenia specjalistyczne w placówkach szkoleniowych posiadających odpowiednie uprawnienia państwowe.

W odniesieniu do lit. g):

W ramach projektów integracyjnych w rozumieniu § 132 kodeksu *Sozialgesetzbuch IX* przyznane wsparcie może wynosić w przypadku specjalistów do 15.300 euro na etat rocznie.

W Rzeczypospolitej Polskiej:

Brak postanowień szczególnych

Dalsze warunki przyznania wsparcia

Obok warunków przyznania wsparcia wymienionych w Części I – Części Ogólnej, Ustęp 4, obowiązuje:

W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia:

W odniesieniu do lit. b) i c):

Należy przedłożyć koncepcję pedagogiczną o dobrych podstawach merytorycznych.

W odniesieniu do lit. f):

Projekty pomocy osobom starszym muszą się zgadzać z właściwym planem pomocowym i socjalnym gminy, powiatu lub miasta na prawach powiatu.

W odniesieniu do lit. g):

W przypadku działań inwestycyjnych należy wraz z wnioskiem przedłożyć opinię właściwego powiatu lub miasta na prawach powiatu.

W Rzeczypospolitej Polskiej:

Brak postanowień szczegółowych

Podmioty zewnętrzne i rodzaj zaangażowania

W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia:

Podmiot zewnętrzny	Rodzaj zaangażowania
LSF	Opinia budowlana

W Rzeczypospolitej Polskiej:

Podmiot zewnętrzny	Rodzaj zaangażowania
Eksperti zewnętrzni	Ocena merytoryczna

2.4. Dziedzina wsparcia 4 – Bezpieczeństwo publiczne

2.4.1. Działania transgraniczne w zakresie bezpieczeństwa publicznego

- a) Dalszy rozwój współpracy transgranicznej w zakresie bezpieczeństwa wewnętrznego, w szczególności w obszarze kompetencji policji.
- b) Współpraca w pokonywaniu wspólnych wyzwań w zakresie prewencji, bezpieczeństwa drogowego i zwalczania przestępczości wraz ze stosownymi działaniami w celu poprawy poczucia bezpieczeństwa obywateli w obszarze przygranicznym.
- c) Optymalizacja transgranicznego zarządzania kryzysowego w zakresie policyjnych działań dotyczących zwalczania niebezpieczeństw.
- d) Zakup sprzętu i wyposażenia dla celów prewencji i zwalczania przestępczości w obszarze przygranicznym.

Beneficjenci

W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia:

Urzędy i inne instytucje Wolnego Kraju Związkowego Saksonia

- Jednostki policji
- Krajowy Urząd Ochrony Konstytucji

W Rzeczypospolitej Polskiej:

- Jednostki samorządu terytorialnego (województwa, powiatu oraz gminy) ich związki i stowarzyszenia,
- Jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego (jednostki budżetowe, zakłady budżetowe, gospodarstwa pomocnicze), w tym straż miejska,
- Organy administracji rządowej oraz ich jednostki organizacyjne (jednostki budżetowe, zakłady budżetowe, gospodarstwa pomocnicze), w tym policja, straż graniczna,
- Podmioty, w tym spółki prawa handlowego, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia lub Skarb Państwa,

Kwalifikowalność wydatków

W uzupełnieniu Części 1 – Części Ogólnej, punkt 5, obowiązuje:

W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia:

Pojazdy stanowią wydatek kwalifikowalny wówczas, gdy ich zakup ma istotne znaczenie dla powodzenia realizacji projektu i w adekwatny sposób uzupełnia dalsze działania w ramach projektu.

W Rzeczypospolitej Polskiej:

Kwalifikowalne są m.in.

- koszty zakupu pojazdów specjalistycznych, gdy ich zakup ma istotne znaczenie dla powodzenia realizacji projektu i w adekwatny sposób uzupełnia dalsze działania w ramach projektu,
- ubezpieczenie pojazdu zawarte na okres realizacji projektu,
- koszty leasingu pojazdów,

Dalsze warunki przyznania wsparcia

Obok warunków przyznania wsparcia wymienionych w Części I – Części Ogólnej, punkt 4, obowiązuje:

W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia:

Brak postanowień szczególnych

W Rzeczypospolitej Polskiej:

Brak postanowień szczególnych

Podmioty zewnętrzne i rodzaj zaangażowania**W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia:**

Podmiot zewnętrzny	Rodzaj zaangażowania
Saksońskie Ministerstwo Spraw Wewnętrznych	Opinia ekspercka

W Rzeczypospolitej Polskiej:

Podmiot zewnętrzny	Rodzaj zaangażowania
Ekspertcy zewnętrzni	Ocena merytoryczna

- 2.4.2. Transgraniczne koncepcje w dziedzinie ratownictwa, ochrony przed katastrofami i ochrony przeciwpożarowej
- a) Działania w zakresie dalszej optymalizacji transgranicznego ratownictwa, ochrony przed katastrofami i ochrony przeciwpożarowej w celu ochrony życia i mienia ludności jak również stworzenia bądź poprawy warunków ramowych dla powiązania służb ratowniczych, szpitali i ochrony przed katastrofami jak również ochrony przeciwpożarowej.
- Zaliczają się do nich w szczególności:
- Transgraniczna wymiana informacji.
  - Działania w zakresie kształcenia i doskonalenia zawodowego na rzecz osób zatrudnionych w ratownictwie, ochronie przeciwpożarowej i ochronie przed katastrofami.
  - Niezbędne działania inwestycyjne w dziedzinie budowlanej oraz zakup pojazdów, sprzętu, wyposażenia, urządzeń i gruntów, o ile służą one poprawie współpracy transgranicznej lub mają na celu stworzenie niezbędnych warunków dla zapewnienia bezpieczeństwa w obszarze wsparcia.
  - Niezbędne inwestycje na zakup budynków (łącznie z gruntami), o ile jest to konieczne dla poprawy współpracy transgranicznej.
- b) Optymalizacja transgranicznego zarządzania kryzysowego w zakresie niepolitycznych działań na rzecz zwalczania niebezpieczeństw. Zalicza się do niej w szczególności stworzenie systemu informacyjnego w ramach zarządzania kryzysowego dla instytucji zarządzania kryzysowego w regionie w celu planowania działań na wypadek kryzysu i rozwiązywania sytuacji kryzysowych, a także ćwiczenia transgraniczne, szkolenia, konkursy i sympozja.
- c) Wymiana doświadczeń.
- d) Uzgodnienia planów interwencji / dokumentów.

Beneficjenci

W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia:

1. Osoby prawne prawa prywatnego i publicznego, w szczególności:
  - Gminne, powiatowe i okręgowe związki zarejestrowanych organizacji pomocowych,
  - Jednostki samorządu terytorialnego, związki samorządowe i ich struktury,
2. Urzędy i inne instytucje Wolnego Kraju Związkowego Saksonia

W Rzeczypospolitej Polskiej:

- Jednostki samorządu terytorialnego (województwo, powiat oraz gmina) ich związki i stowarzyszenia, w szczególności Gminne i Powiatowe Centra Zarządzania Kryzysowego,
- Organy administracji rządowej, w tym Policja, Straż Pożarna, Straż Graniczna, Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego,
- Ochotnicza Straż Pożarna,
- Pozostałe jednostki sektora finansów publicznych, w tym jednostki systemu ratownictwa medycznego oraz Zakłady Opieki Zdrowotnej działające w publicznym systemie ochrony zdrowia Podmioty, w tym spółki prawa handlowego, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia lub Skarb Państwa,

- Organizacje pozarządowe.

Kwalifikowalność wydatków

W uzupełnieniu Części 1 – Części Ogólnej, punkt 5, obowiązuje:

W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia:

Pojazdy są wydatkiem kwalifikowalnym wówczas, gdy stanowią one część składową planów zapotrzebowania ochrony przeciwpożarowej, sektorowych planów służb ratowniczych lub planów interwencji oraz planów alarmowych powiatowego urzędu d/s ochrony przed katastrofami i wyraźnie są w nich przewidziane do celów współpracy transgranicznej.

W Rzeczypospolitej Polskiej:

Kwalifikowalne są m.in.

- koszty związane z zapewnieniem bezpieczeństwa przesyłania danych (np. systemy firewall, antywirusowe, kontroli dostępu do zasobów systemu),
- koszty zakupu pojazdów wykorzystywanych przez służby ratownicze i porządkowe przewidziane do celów współpracy transgranicznej,
- ubezpieczenie pojazdu zawarte na okres realizacji projektu,
- koszty leasingu pojazdów,

Wydatek niekwalifikowalny:

- zakup niespecjalistycznych samochodów osobowych, busów, autobusów

Dalsze warunki przyznania wsparcia

Obok warunków przyznania wsparcia wymienionych w Części I – Części Ogólnej, Ustęp 4, obowiązuje:

W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia:

Brak postanowień szczególnych

W Rzeczypospolitej Polskiej:

Brak postanowień szczegółowych

Podmioty zewnętrzne i rodzaj zaangażowania

W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia:

Podmiot zewnętrzny	Rodzaj zaangażowania
LSF	Opinia budowlana

W Rzeczypospolitej Polskiej:

Podmiot zewnętrzny	Rodzaj zaangażowania
Ekspertzy zewnętrzni	Ocena merytoryczna

2.5. Dziedzina wsparcia 5 – Rozwój współpracy partnerskiej

2.5.1. Rozwój współpracy

- a) Integracja społeczna obszaru przygranicznego poprzez przewyciężanie uprzedzeń i znajomość języka, kraju i kultury sąsiada
- b) Wspieranie współpracy i wymiany doświadczeń jednostek administracji, gmin, związków zawodowych oraz partnerów społeczno-gospodarczych, związków, stowarzyszeń i innych organizacji pozarządowych
- c) Euroregionalne działania projektowe polegające na wymianie doświadczeń oraz informacji i promocji łącznie z upowszechnianiem rezultatów projektów

Beneficjenci

W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia:

W odniesieniu do lit. a) i b)

1. Osoby prawne prawa prywatnego i publicznego, w szczególności
  - Stowarzyszenia,
  - Fundacje,
  - Izby, związki,
  - Szkoły wyższe,
  - Placówki badawcze,
  - Jednostki samorządu terytorialnego, związki samorządowe i ich struktury
2. Urzędy i inne instytucje Wolnego Kraju Związkowego Saksonia

W Rzeczypospolitej Polskiej:

w odniesieniu do lit. a) i b)

- Jednostki samorządu terytorialnego (województwo, powiat oraz gmina) ich związki i stowarzyszenia,
- Jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego (jednostki budżetowe, zakłady budżetowe, gospodarstwa pomocnicze),
- Organy administracji rządowej oraz ich jednostki organizacyjne (jednostki budżetowe, zakłady budżetowe, gospodarstwa pomocnicze),
- Osoby prawne prowadzące szkoły i placówki oświatowe,
- Szkoły wyższe oraz podstawowe jednostki organizacyjne szkół wyższych,
- Instytucje kultury,
- Organizacje pozarządowe,
- Fundacje i stowarzyszenia,
- Pozostałe jednostki sektora finansów publicznych,
- Izby,
- Instytucje otoczenia biznesu, instytucje i organizacje wspierające rozwój przedsiębiorczości, innowacyjności oraz rozwój regionalny, w tym centra transferu technologii, parki technologiczne, przemysłowe, inkubatory przedsiębiorczości, agencje i fundacje rozwoju regionalnego,
- Euroregiony,

W odniesieniu do lit. c) dla Wolnego Kraju Związkowego Saksonia oraz Rzeczypospolitej Polskiej:

- Euroregion Nysa e.V. lub
- Stowarzyszenie Gmin Polskich Euroregionu Nysa lub
- Stowarzyszenie Gmin Rzeczypospolitej Polskiej Euroregionu Sprewa-Nysa-Bóbr

Kwalifikowalność wydatków

W uzupełnieniu Części 1 – Części Ogólnej, Ustęp 5, obowiązuje:

W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia:

W odniesieniu do lit. a):

Projekty zawierające szkolenia językowe powinny opierać się na Europejskim Systemie Opisu Kształcenia Językowego CEF.

W Rzeczypospolitej Polskiej:

Brak postanowień szczegółowych

Dalsze warunki przyznania wsparcia

W odniesieniu do lit. c) dla Wolnego Kraju Związkowego Saksonia:

Udział środków własnych wynosi 5% łącznych wydatków kwalifikowalnych.

W odniesieniu do lit c) dla Wolnego Kraju Związkowego Saksonia i Rzeczpospolitej Polskiej

Na dodatkowy personel w związku z projektem kwalifikowalne są wydatki krajowe do wysokości połowy etatu.

Niekwalifikowalne są wydatki związane z działalnością euroregionalnych grup specjalistycznych/tematycznych, w tym ich działań informacyjnych i promocyjnych.

Dalsze warunki przyznania wsparcia

Obok warunków przyznania wsparcia wymienionych w Części I – Części Ogólnej, Ustęp 4, obowiązują:

W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia:

Brak postanowień szczególnych

W Rzeczypospolitej Polskiej:

Brak postanowień szczególnych

Podmioty zewnętrzne i rodzaj zaangażowania

W Wolnym Kraju Związkowym Saksonia:

Podmiot zewnętrzny	Rodzaj zaangażowania
Brak	Brak

W Rzeczypospolitej Polskiej:

Podmiot zewnętrzny	Rodzaj zaangażowania
Eksperti zewnętrzni	Ocena merytoryczna

2.6. Dziedzina wsparcia 6 – Fundusz Małych Projektów

2.6.1. Zarządzanie i wdrażanie wspólnego Funduszu Małych Projektów

2.6.2. Gospodarowanie budżetem Funduszu Małych Projektów

Beneficjenci

Euroregion Neisse e.V.

Stowarzyszenie Gmin Polskich Euroregionu Nysa

Stowarzyszenie Gmin Rzeczypospolitej Polskiej Euroregionu Sprewa-Nysa-Bóbr

Kwalifikowalność wydatków

W uzupełnieniu Części 1 – Części Ogólnej, Ustęp 5, obowiązuje:

W odniesieniu do cyfry 2.6.1:

Kwalifikowalne są wydatki na dodatkowe etaty związane ze specyfiką projektu i przeznaczone do celów administrowania i i wdrażania Funduszu Małych Projektów .

W odniesieniu do cyfry 2.6.1 w Wolnym Kraju Związkowym Saksonia:

Wkład własny wynosi 5% całkowitych wydatków kwalifikowanych. W ramach wkładu własnego może zostać uznane świadczenie pracy dyrektora Euroregionu w rzeczywistej wysokości.

W odniesieniu do cyfry 2.6.2

Kwalifikowalne jest roczne gospodarowanie Funduszem Małych Projektów z maksymalnym budżetem średnio do 1,33 mln euro rocznie. W uzasadnionych pojedynczych przypadkach możliwe są wyjątki za zgodą Instytucji Zarządzającej lub Koordynatora Krajowego.

Dalsze warunki przyznania wsparcia

Obok warunków przyznania wsparcia wymienionych w Części I – Części Ogólnej, Ustęp 4, obowiązuje:

W odniesieniu do cyfry 2.6.1:

Euroregiony ponoszą całkowitą odpowiedzialność za to, by Fundusz Małych Projektów był wdrażany przez wykwalifikowany personel.

W odniesieniu do cyfry 2.6.2:

Beneficjentami i pełnomocnikami w przekazywaniu środków podmiotom zewnętrznym są wyłącznie Euroregiony w polsko - saksońskim obszarze przygranicznym:

Saksoński Partner Wiodący / Partner Projektu jest uprawniony i zobowiązany do przekazywania środków Funduszu Małych Projektów w formie umów cywilno-prawnych do odbiorców końcowych wsparcia (mikrobeneficjentów) zgodnie z ustępem 12 przepisów administracyjnych Saksońskiego Ministerstwa Finansów dotyczących saksońskich przepisów budżetowych (VwV zu § 44 SÄHO).

Polscy Partnerzy Wiodący / Partnerzy Projektu są uprawnieni i zobowiązani do przekazywania środków Funduszu Małych Projektów w formie umów cywilno-prawnych do odbiorców końcowych wsparcia zgodnie z zapisami zawartymi w dokumencie,

Wytycznych kwalifikowalności wydatków i projektów w ramach programów współpracy transgranicznej z udziałem Polski 2007-2013 w obowiązującej wersji.

W odniesieniu do wsparcia projektów w celach wdrażania Funduszu Małych Projektów należy przestrzegać ustaleń opisanych we Wspólnym Uszczegółowieniu Programu dot. Funduszu Małych Projektów.

Roszczenia w sprawie przyznania środków wsparcia dla Funduszu Małych Projektów są wykluczone.

Wybór małych projektów następuje każdorazowo decyzją gremium reprezentującego obie strony. Wybór projektów opiera się o zdefiniowane kryteria wyboru. Sposób podejmowania uchwał należy określić w ramach regulaminów, przedkładanych do wiadomości Komitetu Monitorującego.

Część III - Załącznik

Zasada Partnera Wiodącego

Zgodnie z art. 20 Rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 dla każdego projektu należy ustanowić Partnera Wiodącego. Wyznaczają go partnerzy współpracy.

Partner Wiodący jest dla SAB reprezentowanego przez WST wyłącznym partnerem w zakresie kontaktów i zawierania umowy o dofinansowanie. Współdziałanie partnerów współpracy oraz ich obowiązki i odpowiedzialność reguluje umowa partnerska.

1. Zgodnie z art. 20 Rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 Partner Wiodący podejmuje się wykonania następujących zadań:
  - uzgadnia w ramach umowy partnerskiej warunki współpracy z partnerami projektu. Umowa partnerska w szczególności zawiera postanowienia dotyczące wykorzystania środków przyznanych na cele projektu zgodnie z zasadami gospodarnego dysponowania budżetem oraz zgodnie z procedurą odzyskiwania kwot nienależnie wypłaconych,
  - ponosi odpowiedzialność za realizację projektu,
  - upewnia się, że wydatki zgłoszone przez partnerów projektu zostały poniesione w celu realizacji projektu i odnoszą się do działań uzgodnionych pomiędzy partnerami zaangażowanymi w projekcie,
  - upewnia się, że wydatki zgłoszone i poniesione przez partnerów uczestniczących w projekcie zostały zatwierdzone przez danego kontrolera krajowego z art. 16,
  - po otrzymaniu przez projekt dofinansowania jest on odpowiedzialny za przekazanie środków wspólnotowych partnerom projektu odpowiednio do ich udziału finansowego.

Ponadto Partner Wiodący

- zapewnia, że wniosek wraz z załącznikami oraz zawartą umową partnerską zostaną złożone w komplecie we właściwej jednostce,
  - podpisuje umowę o dofinansowanie i informuje partnera/-ów projektu o jej zawarciu,
  - składa wnioski o płatność na podstawie wydatków, które ponieśli partnerzy projektu, i których prawidłowość i zgodność z prawem zatwierdził krajowy kontroler z art. 16, a także wykonuje związane z tym obowiązki sprawozdawcze (sprawozdanie/-a okresowe, końcowe),
  - inicjuje konieczne zmiany w projekcie.
2. Zgodnie z art. 20 RO (WE) nr 1080/2006 każdy z partnerów współpracy zaangażowanych w projekcie posiada następujące obowiązki:
    - ponosi odpowiedzialność w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w poniesionych przez siebie wydatkach,
    - jeżeli jest zaangażowany w projekt kraju członkowskiego nierealizowanego w Programie Operacyjnym Współpracy Transgranicznej Polska – Saksonia 2007-2013, informuje o tym fakcie swoje państwo członkowskie,
Ponadto partnerzy współpracy mają obowiązek:
      - zgłaszania kontrolerowi krajowemu z art. 16 poniesionych przez siebie wydatków w ramach projektu i przedkładania ich do kontroli prawidłowości i zgodności z prawem.

Do wniosku należy dołączyć kopie oryginałów dowodów księgowych oraz sprawozdanie z postępów w realizacji projektu wraz z Zestawieniem dowodów księgowych/Łącznym zestawieniem dowodów księgowych.

- przedkładania Partnerowi Wiodącemu wydanego przez kontrolera z art. 16 zatwierdzenia poniesionych wydatków wraz z Protokołem kontroli z art.16, jako dokumentów służących sporządzeniu wniosku o płatność.

Załącznik nr 1 Kryteria wyboru projektów

Grenzübergreifende Zusammenarbeit / Współpraca transgraniczna

Grenzüberschreitende Zusammenarbeit/ Współpraca transgraniczna		Bewertung / Ocena			
Nr. / Nr	Kriterium / Kryterium	0 nicht erfüllt / nie spełnione	1 gering / niska	3 mittel / średnia	5 hoch / wysoka
1.	Gemeinsame Projektplanung				
	Wspólne planowanie projektu				
2.	Gemeinsame Projektumsetzung				
	Wspólna realizacja projektu				
3.	Gemeinsame Projektfinanzierung				
	Wspólne finansowanie projektu				
4.	Gemeinsames Personal				
	Wspólny personel				
Summe / Suma : max. 20					

Zwei der oben genannten Kriterien sind durch die Projektpartner zu erfüllen. /
Partnerzy projektu muszą spełnić dwa z wyżej podanych kryteriów.

Mindestpunktzahl / Minimalna liczba punktów: 2 Punkte / 2 punkty

Beschreibung der Kriterien / Opis kryteriów

Nr. / Nr	Phase - Grenzübergreifende Zusammenarbeit / Faza – Współpraca transgraniczna	
1.	<p>Gemeinsame Projektplanung</p> <p>Wird das Projekt durch Koordinierungsmaßnahmen (z. B. regelmäßige Treffen) gemeinsam mit dem Partner aus dem anderen Land vorbereitet?</p> <p>Beteiligt sich der Partner an der Vorbereitung der Projektaktivitäten des ausländischen Partners?</p> <p>5 Punkte - Die Partner beider Länder sind aktiv am Gesamtprozess der Planung des Projektes beteiligt (von der Projektidee bis zur Einreichung des Projektantrages).</p> <p>3 Punkte - Die Partner aus den beiden Ländern nehmen an den gemeinsamen Treffen teil, deren Ergebnis gemeinsame Festlegungen sind, die sich auf die Vorbereitungsmaßnahmen zur Projektumsetzung beziehen .</p> <p>1 Punkt - Die Partner beiderseits der Grenze nehmen einen Kontakt auf und halten ihn aufrecht. Der Informationsfluss über den Prozess der Projektvorbereitung zwischen den Kooperationspartnern beiderseits der Grenze ist sichergestellt.</p> <p>0 Punkte- Das Projekt wurde nicht gemeinsam geplant.</p>	<p>Wspólne planowanie projektu</p> <p>Czy projekt przygotowany jest wspólnie z partnerem z drugiego kraju przy pomocy działań koordynacyjnych (np. regularne spotkania)?</p> <p>Czy partner uczestniczy w przygotowaniu działań projektowych partnera zagranicznego?</p> <p>5 punktów – Partnerzy z obu krajów aktywnie uczestniczą w całym procesie planowania projektu (od idei projektowej do złożenia wniosku projektowego).</p> <p>3 punkty – Partnerzy z obu krajów uczestniczą we wspólnych spotkaniach, których wynikiem są wspólne ustalenia dotyczące przygotowań do realizacji projektu.</p> <p>1 punkt – Partnerzy z obu stron granicy nawiązują i podtrzymują kontakt między sobą. Zapewniony jest przepływ informacji o przebiegu przygotowań do projektu między współpracującymi partnerami po obu stronach granicy.</p> <p>0 punktów – Projekt nie był wspólnie planowany.</p>
2.	<p>Gemeinsame Projektumsetzung</p> <p>Sind die jeweiligen Aktivitäten auf beiden Seiten der Grenze inhaltlich und zeitlich verknüpft?</p> <p>5 Punkte - Die Partner beider Länder sind im gleichen Maße an der Umsetzung der Projektaktivitäten beteiligt.</p> <p>3 Punkte - Die Partner beider Länder sind überwiegend gemeinsam an der Umsetzung der Projektaktivitäten beteiligt.</p> <p>1 Punkt - Das Projekt bzw. wesentliche Projektbestandteile werden überwiegend nur von einem Partner auf einer Seite der Grenze umgesetzt. Der Partner / die Partner wird/ werden gelegentlich in die Realisierung der Projektaktivitäten einbezogen.</p> <p>0 Punkte Das Projekt wird nicht gemeinsam umgesetzt.</p>	<p>Wspólna realizacja projektu</p> <p>Czy poszczególne działania po obu stronach granicy są ze sobą powiązane merytorycznie i czasowo?</p> <p>5 punktów- Partnerzy z obu krajów są zaangażowani w równej mierze w realizację działań projektowych.</p> <p>3 punkty - Partnerzy z obu krajów są zaangażowani w przeważającej mierze wspólnie w realizację działań projektowych.</p> <p>1 punkt – Projekt ewentualnie jego istotne części realizowane są w przeważającej mierze tylko przez jednego partnera po jednej stronie granicy. Partner/Partnerzy jest/są okazjonalnie włączany/i w realizację działań projektowych.</p> <p>0 punktów – Projekt nie jest wspólnie realizowany.</p>
3.	<p>Gemeinsame Projektfinanzierung</p> <p>Erfolgt die Finanzierung der Projektaktivitäten von beiden Seiten der Grenze?</p> <p>5 Punkte - Der Anteil des Partners/der Partner aus dem jeweiligen Land, auf den / auf die der geringere Teil der Fördermittel anfällt, bildet mindestens 30 Prozent der erforderlichen Kofinanzierungsmittel für die förderfähigen Ausgaben.</p> <p>3 Punkte - Der Anteil des Partners/der Partner aus dem jeweiligen Land, auf den / auf die</p>	<p>Wspólne finansowanie projektu</p> <p>Czy finansowanie działań projektowych jest dokonywane przez partnerów po obu stronach granicy?</p> <p>5 punktów – Udział partnera/partnerów z danego kraju, na którego/ których przypada mniejsza część dofinansowania, stanowi co najmniej 30 procent wymaganych środków dofinansowania wydatków kwalifikowalnych.</p> <p>3 punkty – Udział partnera/partnerów z danego kraju, na którego/których przypada mniejsza część dofinansowania, stanowi co najmniej 10 procent wymaganych środków dofinansowania</p>

	<p>der geringere Teil der Fördermittel anfällt, bildet mindestens 10 Prozent der erforderlichen Kofinanzierungsmittel für die förderfähigen Ausgaben.</p> <p>1 Punkt - Der Anteil des Partners/der Partner aus dem jeweiligen Land, auf den / auf die der geringere Teil der Fördermittel anfällt, bildet weniger als 10 Prozent der erforderlichen Kofinanzierungsmittel für die förderfähigen Ausgaben.</p> <p>0 Punkte Das Projekt wird nicht gemeinsam finanziert.</p>	<p>wydatków kwalifikowalnych.</p> <p>1 punkt – Udział partnera/partnerów z danego kraju, na którego / których przypada mniejsza część dofinansowania, stanowi mniej niż 10 procent wymaganych środków dofinansowania wydatków kwalifikowalnych.</p> <p>0 punktów – Projekt nie jest wspólnie finansowany.</p>
4.	<p>Gemeinsames Personal</p> <p>Erfüllen Personen Aufgaben für die Partner beiderseits der Grenze im Rahmen des Projektes?</p> <p>5 Punkte - Das gemeinsame Steuerungsteam oder das gemeinsame Personal wird in allen Arbeitspaketen für beide Seiten tätig.</p> <p>3 Punkte - Das gemeinsame Steuerungsteam oder das gemeinsame Personal wird in der Mehrheit der Arbeitspakete für beide Seiten tätig.</p> <p>1 Punkt - Das gemeinsame Personal wird mindestens in einem Arbeitspaket für beide Seiten tätig.</p> <p>0 Punkte Für das Projekt gibt es kein gemeinsames Personal.</p>	<p>Wspólny personel</p> <p>Czy w ramach projektu osoby wykonują zadania dla partnerów po obu stronach granicy?</p> <p>5 punktów – Wspólny zespół kierujący albo wspólny personel działa na rzecz obu stron we wszystkich grupach działań o podobnym charakterze</p> <p>3 punkty – Wspólny zespół kierujący albo wspólny personel działa na rzecz obu stron w większości grup działań o podobnym charakterze.</p> <p>1 punkt – Wspólny personel działa na rzecz obu stron w przynajmniej jednej grupie działań o podobnym charakterze.</p> <p>0 punktów – Dla projektu nie ma wspólnego personelu.</p>

Definicja pojęć:

Działania o podobnym charakterze (pakiet roboczy) - część projektu stanowiąca tematyczną, merytoryczną i czasowo ograniczoną całość.

Zespół kierujący - co najmniej dwie osoby działające na rzecz obu stron

Wspólny personel - minimum jedna osoba odpowiedzialna za realizację działań o podobnym charakterze (pakietu roboczego) w projekcie

Erläuterung der Begriffe

das Arbeitspaket - ein thematisch, inhaltlich und zeitlich abzugrenzender Teil des Projekts

das Steuerungsteam - mindestens zwei zugunsten beider Seiten handelnde Personen

das gemeinsame Personal - mindestens eine Person ist beim Projekt für die Umsetzung des Arbeitspakets zuständig

Grenzübergreifender Effekt / Efekt transgraniczny

Phase / Faza2		Grenzübergreifender Effekt / Efekt transgraniczności	Bewertung / Ocena			
Nr./ Nr	Kriterium/ Kryterium	0 Nicht zutreffend/ nie dotyczy	1 gering/ niska	3 mittel/ średnia	5 hoch/ wysoka	
1.	Inwieweit trägt das Projekt zum Abbau von Unterschieden und zur Angleichung des Lebensniveaus der Bevölkerung auf beiden Seiten der Grenze bei?					
	<i>W jakim stopniu projekt przyczynia się do niwelowania dysproporcji i wyrównania poziomu życia mieszkańców po obu stronach granicy?</i>					
2.	Inwieweit trägt das Projekt zur Verringerung der negativen Auswirkungen bei, die sich durch die Grenze ergeben?					
	<i>W jakim stopniu projekt przyczynia się do zmniejszenia uciążliwości wynikających z faktu istnienia granicy?</i>					
3.	In welchem Maße trägt das Projekt zur Vertiefung der bestehenden und zur Schaffung neuer partnerschaftlicher Kontakte zwischen der Bevölkerung, Organisationen, Unternehmen, Einrichtungen und anderen Akteuren des gesellschaftlichen Lebens bei?					
	<i>W jakim stopniu projekt przyczynia się do zacieśnienia istniejących i tworzenia nowych kontaktów partnerskich między mieszkańcami, organizacjami, przedsiębiorstwami, instytucjami i innymi podmiotami życia społecznego?</i>					
4.	In welchem Maße trägt das Projekt zum Abbau von Hemmnissen und Barrieren infrastruktureller (d.h. Verbesserung der Zugänglichkeit) bzw. soziokultureller (d.h. Förderung des gegenseitigen Verstehens) Art bei?					
	<i>W jakiej mierze projekt przyczynia się do niwelowania czynników hamujących i barier infrastrukturalnych (tzn. poprawa dostępności) wzgl. socjokulturowych (tzn. wspieranie wzajemnego zrozumienia)?</i>					
5.	In welchem Maße fördert das Projekt die positive Wahrnehmung des Fördergebiets, das Wissen über das Fördergebiet sowie die Sprachkenntnisse bei Bürgerinnen und Bürgern des anderen Landes?					
	<i>W jakim stopniu projekt wspiera pozytywne postrzeganie obszaru wsparcia, wiedzę o obszarze wsparcia oraz znajomość języka wśród obywateli drugiego kraju?</i>					
6.	Inwieweit kommt der Nutzen / die Ergebnisse des Projektes beiden Seiten der Grenze zu Gute?					
	<i>W jakim stopniu korzyści / wyniki projektu służą obydwu stronom granicy?</i>					

Grenzüberschreitender Effekt / Efekt transgraniczności		Bewertung / Ocena			
Nr./ Nr	Kriterium/ Kryterium	0 nicht zutreffend/ nie dotyczy	1 gering/ niska	3 mittel/ średnia	5 hoch/ wysoka
7.	In welchem Maße ist eine dauerhafte, gemeinsame Nutzung der Projektergebnisse auf beiden Seiten der Grenze bzw. eine Festigung und / oder Fortsetzung der Zusammenarbeit auch nach Abschluss der Förderung erkennbar? <i>W jakim stopniu daje się rozpoznać trwałe, wspólne korzystanie z wyników projektu po obu stronach granicy względnie wzmocnienie i/lub kontynuacja współpracy również po zakończeniu wsparcia?</i>				
8.	In welchem Maße trägt das Projekt zur Erhaltung oder Verbesserung der Umwelt im gemeinsamen Fördergebiet bei? <i>W jakim stopniu projekt przyczynia się do zachowania lub poprawy stanu środowiska na wspólnym obszarze wsparcia?</i>				
9.	In welchem Maße unterstützt das Projekt die Förderung der Chancengleichheit bzw. die Integration benachteiligter Personengruppen? <i>W jakim stopniu projekt wspiera promocję wyrównania szans względnie integracji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym?</i>				
10.	In welchem Maße ist das Projekt innovativ? <i>W jakim stopniu projekt jest innowacyjny?</i>				
Summe/ Suma ... max. 50					

Hinweis: Das „4-Augen-Prinzip“ kann dadurch eingehalten werden, dass beide Bewerter auf diesen Bögen unterzeichnen. Eingetragen wird der Durchschnitt der Bewertung.

Wskazówka: Zasada dwóch par oczu może zostać zachowana dzięki temu, że obaj oceniający składają podpis na tych formularzach oceny. Wprowadza się średnią z oceny.

Załącznik nr 2 Obowiązki związane z informacją i promocją

Partnerzy współpracy mają obowiązek poprzez odpowiednie działania informacyjne informować opinię publiczną o wsparciu otrzymanym z EFRR.

Powinni zagwarantować w szczególności wypełnienie obowiązków informacyjnych i promocyjnych zgodnie z art. 8 i 9 rozporządzenia (WE) nr 1828/2006.

1. Beneficjent umieszcza tablicę informacyjną w miejscu realizacji projektu. Jest to konieczne, gdy:

a) całkowite dofinansowanie z EFRR w projekcie przekracza 500 000 euro;

b) projekt dotyczy zakupu środków trwałych lub finansowania robót infrastrukturalnych lub budowlanych

Informacje dotyczące emblematu UE spełniającego właściwe normy graficzne określone w załączniku nr 1 do rozporządzenia nr 1828/2006, odniesienie do EFRR oraz hasło określone przez instytucję zarządzającą, podkreślające wartość dodaną pomocy „Inwestujemy w waszą przyszłość”, zajmują co najmniej 25% powierzchni tablicy.

Po zakończeniu realizacji operacji tablicę zastępuje się stałą tablicą pamiątkową.

2. Beneficjent umieszcza na stałe widoczną i dużych wymiarów tablicę pamiątkową nie później niż sześć miesięcy po zakończeniu projektu.

Jest to konieczne, gdy:

a) całkowite dofinansowanie z EFRR w projekcie przekracza 500 000 euro;

b) projekt dotyczy zakupu środków trwałych lub finansowania robót infrastrukturalnych lub budowlanych.

Na tablicy powinny być zawarte następujące informacje:

- rodzaj i tytuł projektu,

- nazwa programu,

- emblemat UE (określony w załączniku nr 1 do rozporządzenia nr 1828/2006) wraz z informacją o współfinansowaniu z EFRR

Informacje dotyczące emblematu UE spełniającego właściwe normy graficzne, odniesienie do EFRR oraz hasło określone przez Instytucję Zarządzającą, podkreślające wartość dodaną pomocy „Inwestujemy w waszą przyszłość” zajmują, co najmniej 25% powierzchni tablicy.

3. Beneficjent ma obowiązek każdorazowego informowania wszystkich uczestników projektu o otrzymanym wsparciu.

4. Beneficjent informuje w sposób wyraźny o fakcie, że realizowany projekt został wybrany w ramach Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Polska – Saksonia 2007-2013 współfinansowanego z EFRR.

5. Każdy dokument odnoszący się do projektu, w tym wszystkie potwierdzenia udziału oraz zaświadczenia o udziale (np. w przypadku szkoleń) zawierają informację o współfinansowaniu projektu z EFRR.

6. Wszystkie działania informacyjne i promocyjne skierowane do beneficjentów, potencjalnych beneficjentów i opinii publicznej zawierają co najmniej:

-
- a) emblemat Unii Europejskiej, spełniający określone w załączniku nr 1 do rozporządzenia nr 1828/2006 normy graficzne o oraz odniesienie do Unii Europejskiej;
  - b) odniesienie do EFRR: „Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego”;
  - c) hasło określone przez Instytucję Zarządzającą, podkreślające wartość dodaną pomocy Wspólnoty: „Inwestujemy w waszą przyszłość”.

Przepisy zawarte w lit. b) i c) nie mają zastosowania do małych materiałów promocyjnych.